

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cekovni račun: Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Napetosti med Anglijo in Japonsko

Dobrudžo Bolgariji v najem?

Zanimiv posredovalni predlog grške vlade

Turčija Romunov ni omeščala za odstop Dobrudže

Včeraj so japonske vojne ladje začele blokirati tisti del mesta Tientsina, ki je v okviru tako imenovane mednarodne koncesije pod angleško in francosko upravo. To je do sedaj v celoti vrstilo skrajno neprijetnih dogodkov, ki so v zadnjih mesecih napenjali odnose med Anglijo in Japonsko, brez dvoma najhujši in lahko služi kot prvi jasni migljaj za to, da se razmere na Daljnem vzhodu s svetovnopoličnega stališča nevarno razvijajo. Japonski ukrep, ki ga v Londonu in v Parizu smatrajo kot samovoljno nasilje, ki je v kričečem nasprotju z mednarodnimi pogodbami, je posebno v Angliji povzročil veliko razburjenje, ki bo angleško vlado poglavalno protikupe, ki znajo postati zelo neprijetni za nadaljnji razvoj odnosov med Japonsko in Veliko Britanijo.

Medtem ko sta Anglija in Japonska vso dobo sedaj že dve leti trajajoče kitajsko-japonske vojne čestokrat z velikim samopremagovanjem ohranili vsaj videz, da želita ostati v dobrem razmerju in se je japonska vlada, čeprav mnogokrat s stisnjenimi ustni, trudila, da se je izognila vsakemu sporu z angleškimi oblastmi, se je zadnje tedne začela napetost vidno stopnjevati in je v mednarodnih krogih zavlada bojazen, da je Japonska zapustila »steze modrosti in gre odkrito v spor z angleškim imperijem.

Prvi večji spor je nastal in se nategnil s prepričkom okrog mesta Kulangsu, to je mednarodno naselbino na otoku Amoy južno od Sanghaja. Japonsko mornariško poveljstvo je namreč kar nepričakovano izkrcalo pomorske oddelke, ki so to naselbino zasedli, češ da pričakujejo obisk japonskega admirala in da angleško-francoska uprava ni zadostno poskrbela za varnost tega dostojanstvenika. Angleška, francoska in ameriška vlada so v odgovor na to odredile, da se zberejo njihove vojne ladje pred otokom in da tamkaj izkrcajo enako število mornarjev, kakor jih je izkrcala Japonska. Sledilo so posveti med štirimi admirali, ki so se zedinili, da bodo vse posadke zapustile Kulangsu, kar se je tudi zgodilo. Toda Japonci vztrajajo pri svoji zahtevi, da bojevo v bodoče sodelovati pri upravi mednarodne naselbine, da tako preprečijo, da bi se tamkaj zbirala protijaponska propaganda. V podkrepitev svoje zahteve so Kulangsu s svojimi vojnimi ladjami obkrožili in bi ga radi popolnoma od sveta odrezali. Vsako ladjo, ki se hoče mestu približati, zaustavljajo in preiskujejo, kar povzroča neprestane proteste in je angleškega admirala prisililo, da je izdal povelje »streljati na vsako japonsko ladjo, ki bi se približala kakšni angleški ladji. Anglija ima pri Kulangsu 10 vojnih ladij, Francija jih ima 4, Amerika pa 2. Položaj je napet in je težko predvideti, kako se bo razvzel.

Temu prveemu, še vedno trajajočemu sporu, se je pridružil še drugi, in sicer v Sanghaju. Tamkaj so japonski vojaki prijeli nekega angleškega namesčenca po imenu Sinclaira, ki je ob priliki neke etavke v sanghajskih predilnicah precej odločno nastopil proti divjajoči japonski policiji. Naslednji dan je Sinclair umrl in je preiskava dognala, da je bil ves preboden od bajonetov. Angleška vlada se je za svojega državljanca zavzela z vso odločnostjo, pred Sanghaj so prišle angleške vojne ladje, angleški veleposlanik je zahteval zadoščenje, japonski tisk je začel rohneti proti Angliji in japonska vlada se je zakrknila. Tudi ta rana je torej še odprta in razbolenje še širi.

Vmes so se pripetile še razne druge neprilike, toda najhujši spor je sedaj nastal v mestu Tientsinu na severnem delu kitajske obale, kjer je japonska vlada začela izvajati blokado mednarodnega naselja, češ da angleške in francoske oblasti tamkaj vzdržujejo ognjišče protijaponskega razpoloženja, ki od tod zastruplja vse ozemlje, ki ga imajo Japonci zasedene. Japonske oblasti so od Angležev zahtevale, naj jim predajo štiri Kitajce, ki jih je japonska policija lovila, a so bili tako srečni, da so pravočasno zbežali za mejo mednarodne naselbine. Japonci jih dolže, da so bili udeleženi pri atentatu na nekega japonskega carinika. Angleške oblasti so japonsko zahtevo brez nadaljnje kot neutemeljeno zavrnile. Japonska vlada je na to Angležem in Francozom sporočila, da bodo objavili splošno blokado mednarodnega naselja, ako se njuni zahtevi ne ugodí. V Londonu so bili mrzlično posveti o stališču, ki ga bo treba zavzeti ne samo za ohranitev ugleda angleškega imperija na Daljnem vzhodu, marveč tudi v obrambo zelo obsežnih angleških gospodarskih interesov, ki bi bili smrtno prizadeti, ako bi Japonska zares izvedla svojo grožnjo, da blokira angleško naselje, kjer so nakopičene angleške banke in trgovine. Medtem pa je razburjenje v javnosti zraslo čez mero, ki bi jo obe vladi še smatrali za dopustljivo v medsebojni politični igri. Japonski tisk postaja zelo žolčen, angleški nič manj. Nevarnost je, da se ne bi nerazpoloženje razširilo in obe vladi prisililo do ukrepov, ki bi zaprli vsako možnost za miren sporazum. Japonska se je za takšen korak očividno že odločila, kajti včeraj zjutraj je japonska oborožena sila že zasedla mejo mednarodnega naselja in ne dovoljuje nobenega prometa z naseljem, medtem ko japonske vojne ladje odganjajo vsako ladjo, ki nosi kakšen tovor za angleške ali francoske namene. V Londonu in v Parizu pa še trajajo posveti glede skupnega nastopa proti Japonski. Po najnovejših poročilih prevladuje tudi tukaj mnenje, da bo moral biti odgovor udaren, kajti v nasprotnem primeru ne bo več dolgo trajalo, ko bo Japonska, opogumljena po tem svojem prvem uspehu, poskušala pognati Angleže tudi iz mednarodnih naselbin tudi po drugih kitajskih mestih.

Narastanje napetosti med Japonsko in Anglijo na Daljnem vzhodu je seveda v tesni zvezi z mednarodno-političnim položajem sploh, to se pravi v neposredni zvezi z borbo, ki se razvija med obema taboroma veseli. Japonska se je odločila, da prireja Angliji težave uprav v trenutku, ko ona zbira svojo mirovno fronto v Evropi, da jo postavi proti Nemčiji in Italiji, in ko je na tem, da sklene vojaško zvezo tudi s Sovjetsko Rusijo. Japonska nastopa brez dvoma v polnem soglasju s svojima evropskima zaveznicama Italijo in Nemčijo, ter po načrtu, ki so ga skupno iz-

London, 14. junija. TG. »Daily Express« povernovno objavlja vest, da pride bolgarski kralj Boris že v avgustu v London, kjer ostane nekaj časa gost kraljevske družine. Isti list objavlja tudi mnenje angleških merdajnih krogov, da drži Bolgarija v svojih rokah ključ do bodočega političnega položaja na Balkanu. Ako se bi Bolgarija pridružila Balkanski zvezi, bi bil ves Balkan zares združen in tudi močan proti vsakemu vnanjemu pritisku.

Znano je, tako nadaljuje »Daily Express«, da je Bolgarija skozi usta ministrskega predsednika Kjuseljvanova objavila pogoje za svoj pristop k Balkanski zvezi. Med temi pogoji je tudi zahteva, da naj Romunija Bolgariji vrne južno Dobrudžo, Grčija pa naj ji omogoči svoboden pristop do Egejskega morja. Ako ostane pri dosedanjih načrtih bo prišel v London tudi grški kralj Jurij in bodo pri tej priložnosti pod vodstvom Anglije obravnavali važna vprašanja, ki bi Bolgarijo zadovoljila na grški strani. Anglija namreč ničesar bolj ne želi, kakor da se njeni mirovni fronti na Balkanu pridruži tudi Bolgarija.

»Daily Herald« pa javlja njegov dopisnik iz Ankare da se Turčiji ni posrečilo omeščati romunskega zunanjega ministra, da bi Bolgarom odstopil južno Dobrudžo, ki jo zahtevajo. List pravi, da je to velika škoda in da bo Romunija svoje odklonilno stališče še obžalovala.

Ankarski člankar piše naprej, da je grška vlada izdelala poseben predlog, ki naj bi ustregel bolgarskim težnjam na ta način, da bi Bolgarija vzela v najem tisto ozemlje, ki ga hoče imeti od Romunije in od Grčije. Najemnina, ki bi jo Bolgarija plačala, bi bila malenkostna, najemninska doba pa bi trajala 99 let. Bolgarska vlada je izjavila, da bi bila s takšno rešitvijo zadovoljna. Tudi angleška vlada, ki ji je Grčija ta predlog poslala, ga z zanimanjem proučuje in se bo prav tako, kakor Turčija zanj zavzela.

»Times« pišejo, da so Bolgari stari prijatelji Anglije, toda dolgoletno zanemarjanje njihove usode od strani Anglije, jih je razočarala. Naj Anglija otipljivo pokaže, da se zanima za Bolgarijo in si želi njenega prijateljstva.

Romunski tisk slavi trdno zavezništvo med Turčijo in Romunijo

Bukarešta, 14. junija. AA. Ves romunski tisk poseveča veliko pozornost obisku romunskega zunanjega ministra Gafencu v Turčiji. »Timpul« (glasilo zunanjega ministra Gafenca) poroča iz Ankare, da je obisk romunskega zunanjega ministra ponovno potrdil enakost ciljev Turčije in Romunije ter njuno željo, da združita vsa potrebna sredstva za doseg teh ciljev. Sestanek v Ankari ima miroljuben pomen, ki potrjuje edin-

stvo, neodvisnost in moč Balkanskega polotoka, ter moč Balkanskega sporazuma, ki je potreben organizem za mir in ravnovesje v Evropi in na Balkanu.

Stališče Romunije in Turčije ter Balkanskega sporazuma napram Bolgariji ostane nespremenjeno, kakor je to izjavil že Gafencu v svojem govoru, v katerem je naglasil popolno skladnost Turčije in Romunije ter dal možnost, da pride do sporazuma vseh balkanskih držav.

»Timpul« podčrtava zadovoljivo ozračje, v katerem je minister Gafencu prispel na turška tla. Manifestacije romunske-turškega prijateljstva so izraz čustev, s katerimi je romunske javno mnenje spremljalo razvoj odnosov med obema državama, ki imata skupne cilje glede dela in napredka v miru in neodvisnosti. Turki bde nad varnostjo morske ožine med Črnim in Egejskim morjem, Romuni pa nad svobodno potjo po Spodnji Donavi. Skupne koristi obeh narodov krepijo njuno bratsko vzajemnost, ki je potrjena z Balkansko zvezo. Mednarodni dogodki so našli Romunijo in Turčijo združeni pri enakih naporih za ohranitev miru, našli so ju odločne, da branita svojo neodvisnost in svojo nedotakljivost. Zaradi tega ima v sedanjem mednarodnem položaju Gafencovo potovanje v Turčijo poseben pomen, in čustva, izražena v javnem mnenju obeh držav, predstavljajo novo potrdilo zaupanja med obema narodoma in moč romunske-turške vzajemnosti.

»Universul« poroča o manifestacijah romunske-turškega prijateljstva v Ankari ter enakost gledanja obeh držav na vse mednarodne probleme. Kar se tiče razširitve Balkanskega sporazuma, pravi list, je to mogoče doseči samo tako, da Romunija ne odstopi svojega ozemlja, kakor je to že v parlamentu naglasil zunanji minister Gafencu. Turčija in Romunija imata podobno nalogo, prva da brani svobodo Dardanel, druga pa svobodo Donave.

Neizprosno stališče Moskve

Angleža Stranga čakajo skoraj brezupne naloge

Berlin, 14. jun. AA. DNB poroča iz Moskve: William Strang je prispel danes dopoldne v Moskvo. Na postaji so Stranga pozdravili člani angleške veleposlaništva in dva višja uradnika iz komisariata za zunanje zadeve. Za danes niso določeni nikaki razgovori med Strangom in zastopniki sovjetske vlade. Listi še dalje molče prebujajo preko tega obiska angleškega diplomata v Sovjetski Rusiji.

V političnih krogih omenjajo članek, ki ga je objavila uradna »Pravda« in v katerem opozarja na neizprosno stališče Moskve in pravi, da sovjetska vlada ne bo pristala na noben kompromis, pač pa da se bo strogo držala pogojev, ki jih je stavila.

Pariz, 14. junija. TG. Iz Varšave poroča v Pariz, da se je angleški odposlanec William Strang, ki je bil poslan v Moskvo, da se ustmeno pogodi s sovjetsko vlado glede pogojev za vojaško zvezo z Anglijo in Francijo, ustavil v Varšavi, kjer je imel daljše politične razgovore z zunanjim ministrom Beckom in drugimi političnimi osebnostmi. Iz merdajnih poljskih krogov so dopisniki francoskih časopisov dobili vtis, da je poljska vlada pojasnila Strangu svoje stališče, ki se bistveno ni spremenilo, odkar je nastopilo vprašanje o sodelovanju Sovjetske Rusije z angleško mirovno fronto.

Pariški listi tudi mnogo pišejo o zadržanju sovjetske vlade v pogajanjih z Anglijo. Francoski listi, med njimi »Tempsc«, imajo vtis, da sovjetska vlada pogajanja z Anglijo nalašč zavlačuje in nalašč stavlja pogoje, ki bi jih Anglija mogla le s težavo sprejeti. V Parizu imajo vtis, kakor da bi se Rusija na vsak način rada izognila kakšni vojni zvezi, ker želi ohraniti svobodo ravnanja do izbruha svetovne vojne, ki je tudi po moskovskem mnenju neizbežna. Sovjetska vlada namreč računa s tem, da bi potem lahko nastopila kot vrhovni razsodnik, ker bi se oba tabora za njeno sodelovanje pulila in bi ona dosegla večje koristi, kakor pa če bi jo kakšna predčasna vojaška zveza takej potegnila v vojni metez. Francoska vlada je sicer skušala moskovskim diplomatom predložiti, da je takšna spekulacija skrajno nevarna, ker bi se znalo zgoditi, da bi Rusija obsedela med obema stoloma na kakšni novi revoluciji, ali pa da bi jo podrla Nemčija ob mirnem opazovanju Anglije. Toda sovjetski možje se od francoskih nasvetov niso dali prepričati in bo Anglež Strang verjetno imel velike težave, da bo Moskvo pridobil za kakšno takojšnjo zvezo z Anglijo in Francijo.

Kdo ie Strang

Veliko je Rusov, ki govorijo gladko angleško, kakor Majski in Litvinov, toda največja redkost je Anglež, ki bi govoril dobro rusko. Ako je bil sedaj G. Strang poslan v Moskvo, je bil prav on zato izbran, ker govori dovršeno ruski jezik. Bil je dve leti odpravnik poslov v Moskvi in je posegel v proces proti angleškim inženirjem. Sovjeti bi seveda rajši, da bi jih obiskal Chamberlain sam, toda tudi Stranga bodo radi sprejeli, ker je simpatičen in potomec ekornine kmečk-družine.

Viljem Strang je bil rojen 1894 leta. Študiral je v Londonu in pozneje v Parizu. Svojo doktorsko razpravo je pisal o francoski revoluciji. Po vojni je stopil v diplomatsko službo. Njegovo prvo mesto je bilo v Belgradu, na angleškem poslaništvu kot tretji tajnik. Strang je menda edini angleški diplomat, ki je tako nizkega pokolenja. Vsi člani diplomatskega zbora so ali plemiči ali vsaj bogataši.

Pozneje je Strang prišel daleč po svetu. Bil je v Washingtonu in Buenos Airesu, v Pekingu in Jeruzalemu, v Oslo in Moskvi. Iz Moskve, kjer se je izkazal v procesu proti inženirjem, je prišel v London, kjer so mu v znanjem ministrstvu zapuili vodstvo oddelka za Zvezo narodov.

Na tem mestu je postal važen član diplomatskega zbora in svetovalec zunanjega ministra. Strang je jako ljubezniv gospod, ki hitro dela, hitro govori in se hitro giblje. Poleg angleščine, francosčine in ruščine govori tudi gladko nemško. Zato je lani v septembru spremljal Chamberlaina v Berchtesgaden in Godesberg. Je poročen in ima dva otroke. Njegovo posebno veselje je zbiranje slik, zlasti ruskih ikon. (Po london. listih.)

Horthy želi „čim globlje prijateljstvo z Jugoslavijo“

Budimpešta, 14. junija. v. Danes je zasedanje madžarskega parlamenta s svečanim govorom otvoril regent Horthy. Na sejo so prišli tudi nacistični poslanci, ki so Horthyja pri prihodu in odhodu pozdravljali z dvignjena desnico.

V svojem slavnostnem govoru je Horthy govoril tudi o madžarski zunanji politiki in poudaril, da je madžarska zunanja politika popolnoma označena s tem, da živi v najtesnejšem prijateljstvu z Nemčijo in Italijo.

Nato je Horthy govoril o odnosajih do Jugoslavije in rekel, da Ma-

džarska ne bo zamudila prav nobene prilike za zblizanje z južno sosedo. Madžarska želi z Jugoslavijo živeti v čim globljem in čim tesnejšem prijateljstvu

Dunajska vrem. napoved: Oblačno, padavine, v višavah nad 2000 m. sneg, počasi se bo nekoliko ogrelo.

Zemunska vrem. napoved: Spremenljivo, po večini oblačno s prehodnimi nalivi in nevihtami. Nekoliko hladneje.

Zagrebska vrem. napoved: Spremenljivo, večinoma oblačno s prehodnimi nevihtami. Hladneje.

William Strang, voditelj oddelka za srednjo Evropo v Foreign Office, ki je po nalogu angleške vlade odšel v Moskvo

Politični zapiski

Stojadinovič se trudi zastopati

Vse hrvatsko časopisje se zaradi interpelacije dr. Stojadinoviča, ki je zavzel nabeloma sovražno stališče proti Hrvatim, zelo razburjeno in mu ostro odgovarja. Glasilo dr. Mačka »Hrvatski dnevnik« se peča s tem dogodkom v svojem uvodniku od 14. t. m. List pobija trditve senatorja Koturja in poslanca Jankovića, ki v imenu Stojadinovičeve kliše trdita, da interpelacija ni naperjena proti Hrvatim. Dočim je svojčas sedanjí predsednik vlade Cvetković kot Stojadinovičev notranji minister v preračunski razpravi dejal, da priznava hrvatsko narodno individualnost kot dejstvo, a katerim je treba računati, pa se v interpelaciji Stojadinovičev obstoj hrvatskega naroda načeloma taji. Če pomislimo, da so Stojadinovičevi najbližji prijatelji takrat glasovali za Cvetkovičev preračun, je jasno, da ima Stojadinovič sedaj čisto druge razloge, ki ga ženejo do njegovega protihrvatskega nastopa. Ta razlog je v glavnem ta, da ne more prenesti, da je bil strmoglavljen od oblasti in da jo hoče sedaj doseči tako, da se je povzpela na protihrvatskega konja. V zvezi s tem nam pove »Hrvatski dnevnik«, zakaj se Maček svojčas ni hotel pogajati s Stojadinovičem, ko se je leta pripeljal k njemu, namreč zato, ker Stojadinovič prvič ni imel nobenega pooblastila za razgovore, drugič pa zato, ker dr. Mačku ni predlagal rešitve hrvatskega vprašanja, ampak samo delitev oblasti med njim in Mačkom, oziroma Mačkovimi ministri. Končno pravi dr. Mačkovo glasilo: »Stojadinovičevi ljudje morejo storiti, kar hočejo, toda rešitve hrvatskega vprašanja ne bodo preprečili, niti ne bodo s predlaganjem takih ali stličnih interpelacij prišli na vlado.«

Položaj kmeta v Jugoslaviji

Zadnje statistične številke o poljedelstvu v Jugoslaviji nam osvetljujejo zelo usodno dejstvo. Od leta 1921 do 1931 se je število družin v Jugoslaviji, ki žive od poljedelstva, povečalo od 1.741.092 na 1.963.403, torej v 10 letih za 222.311. V tem času je s pomočjo agrarne reforme in kolonizacije dobilo nove zemlje za okoli 40.000 do 45.000 družin. Nekaj zemlje se je dobilo tudi po izsuševanju močvirij in po drugih melioracijah, tako da se je pridobilo več ali manj rodne zemlje nekako za 50.000 družin, oziroma gospodarstev. Iz tega sledi, da je nad 170.000 družin ostalo brez nove zemlje. Po letu 1931 pa se je število takih kmečkih družin še povečalo. Nujno življenjsko vprašanje Jugoslavije je, da se pridobi nova zemlja za siromašnega kmeta, ki se množi, a čedalje bolj leze v siromaštvo, ker nima zadosti življenjskega prostora. Najnujnejše naše vprašanje je torej vprašanje melioracije zemlje, ki jo je veliko na razpolago. Zato je treba pozdraviti, da je vlada g. Cvetkovića začela svojo pozornost obračati na ta prevažni problem.

O siromaštvu kmeta, in sicer hrvatskega, toži istočasno tudi »Katoliški tednik«, glasilo vrhbosanske nadškofije, ki pravi: »Dolga gospodarska kriza je našo vas pritirala na beraško palico. Naš kmet rešuje sedaj samo golo življenje. Dinar se pri kupovanju deli na dva in tri dele. Pri najboljši volji naš kmet ne more ničesar žrtvovati za svoje kulturne potrebe. Zato tudi naš tisk ne more na kmete, ker je za kmeta predrag.«

Podgoriška »Zeta« piše: »Ako se oziroma nazaj še na nedavno preteklost, bomo videli, da je naša vas kazala veliko več volje in ljubezni nasproti šoli, kakor pa naša mesta. Od predvojnega pokolenja izločanih ljudi jih je bilo 97% iz vasi, a samo trije iz mest. V ogromni večini šol se je izobraževala izključno kmečka mladina, dočim je danes žal vprav narobe. Zdi se, kakor da naša mladež izumira, po srednjih šolah je ni več in njeno mesto so zavzeli mestni otroci. Ako se vprašamo po vzrokih tega pojava, moremo reči s sigurnostjo eno, da kmečki stan tega ni kriv. On je tudi danes zdrav in željan šole ter napredka, pa bi svojo deco pošiljal v šolo kljub vsej svoji siromašnosti.«

Škoda, da »Zeta« ne pove, kakšen je tisti vzrok razen siromaštva, da je število kmečkega naraščanja v šolah tako silno padlo. Sicer pa je ta pojav splošen po vsej naši državi. Glavni vzrok po našem mnenju je to, da kmečki stan nasplošno ne more več toliko trošiti, ko svojčas.

Igra z ognjem

Z ozirom na aktualne dogodke v državi piše »Obzore« od 13. t. m. sledeče: »Nerešeno hrvatsko vprašanje onemogočuje hrvatskemu narodu, da brani svoje interese in ustvarja svoj napredek. V današnjih časih, ko se morejo zgoditi stvari usodne dalekosežnosti za bodočnost velikih in malih narodov, je hrvatska javnost upravičeno še bolj občutljiva glede razvoja političnega položaja, kakor je bila v preteklosti. Nerešeno hrvatsko vprašanje daje poguma hegemonistom vseh barv od dr. Stojadinoviča do vesvolanov ali takih samozancev, kakor je Ljotić. Njihova miselnost se jasno odraža iz pisanja šibeniške »Tribune«. Po mnenju tega lista bi rešitev hrvatskega vprašanja zahtevala tako velike finančne izdatke, da ga ni mogoče uresničiti v doglednem času. Potemtakem bi moral hrvatski narod takati vsaj 10 let, če ne več, ker bi likvidacija hegemonistične uredbe države zahtevala ogromne finančne izdatke. Te predpostavke omenjenega lista so brez vsakega temelja, pa tudi če bi bile resnične, ali ni trajna in pravična ureditev države neprimerno več vredna nego centralizmi, ki bi jih bilo treba izdati za likvidacijo centralizma? Mislimo, da bi bil čas, da vsi uvidijo, da bi ob tako važnem prelomu evropske zgodovine eksperimenti a la Stojadinovič sploh ne smeli biti mogoči in da njegov nastop pomeni najhujše izzivanje Hrvatov. Dr. Stojadinovičeva klika bi pa morala pomisliti, da bi hrvatski narod primerno odgovoril, če bi njegove spletke imele kakšen uspeh in da bi izvajal nujne zaključke, če bi bilo res mogoče, da zopet pride na oblast.«

K temu bi bilo pripomniti, da se vsakemu zdravemu in treznemu razsodku zdi kaj takega popolnoma izključeno.

Burna skupščina

Preteklo nedeljo je bila v Mostarju ustanovna seja Srbskega kulturnega kluba, ki naj bi bil podružnica osrednjega JRZ v Belgradu. Skupščino je sklical poslanec JRZ Jovan Radulović. Navzočih je bilo 80 oseb, potekel pa je zelo burno. Radulović je namreč v svojem govoru rekel, da danes vlada moralna kriza, nakar mu je novinar Grković odgovoril, da v resnici vlada moralna kriza, čemur je največji dokaz to, da poslanec Radulović pomaga dr. Stojadinoviču akciji, obenem pa sedi v občinskem svetu z ljudmi, ki so svojčas Stojadinoviča pomagali strmoglaviti. Nastal je velik šum in prepir, tako da se je skupščina razšla brez vsakega rezultata.

Koliko so Japonci že „zasedli“

Od 795 »zasedenih« okrajev imajo v oblasti samo 59 - Pot skozi »fronte« ne da bi naleteli na Japonce

Kaj je doživel francoski častnikar

Pariz, 14. jun. TG. Tukajšnji »Jour — Echo de Paris« je začel objavljati zelo zanimivo vrsto pisem, ki jih je sprejel od svojega posebnega poročevalca Chamina, ki ga je poslal na Kitajsko, da poroča o kitajsko-japonski vojni.

Francoski častnikar pripoveduje, da je v Ičangu dobil kitajskega polkovnika Liu-ja, ki mu je dejal, da ga bo peljal do Sanghaja skozi vse kitajsko ozemlje, torej tudi čez vse tako imenovane fronte, ki jih je križem vzvodnega dela Kitaja razpredla japonska zasedba. Od Ičanga sta potovala po ladji do jezera Tontinga, nadalje s avtobusom do Nančanga, od koder sta nadaljevala pot z železnico do Ping Poja na morski obali. Vrnila sta se po drugi poti. Ne na poti tja, ne na poti nazaj nista nikjer srečala niti enega japonskega vojaka, pa čeprav sta na več krajih »prekoračila« japonske fronte.

Glavni vtis poročevalca od vsega njegovega potovanja je zajet v naslednjem stavku: »Japonci zatirajo, da so zasedli velik del kitajske države, toda doživel sem, da se lahko po tem zasedenem ozemlju giblje tako, kakor da bi Japonci nikjer ne bilo.«

Samo mesta in železnice

Japonci so zasedli samo največja mesta in železniške proge. Ponekod so zasedli tudi posamezna manjša naselja, kjer so blizu železnice. Toda o kakšni »zasedbi« pokrajine ne more biti in ni govora. Prav tako se Japonci niso nikjer pokazali na velikih cestah, kjer potniki lahko svobodno potujejo, ne da bi zagledali kakšnega Japonca. Kitajska torej nadaljuje svoje življenje, im svoje telefone, svoje brzojave, svojo pošto, svoja prometna sredstva. Nad vsem ozemljem vlada še vedno osrednja kitajska vlada, katere oblast se raztega tja do obzidja mest, ki so jih Japonci zasedli in kjer vzdržujejo svoje posadke. Pokrajinske oblasti, sodniki, župani, so vsi ostali v zvezi s kitajsko vlado, s katero redno obučujejo in od katere redno sprejemajo navedbe in navodila.

Nedotaknjena kitajska uprava

Kaj so Japonci zasedli? Vsega skupaj so »zasedli« 796 okrajev, toda stvarno so gospodarji le v 59 okrajih, torej v eni desetini »zasedenega« ozemlja. V 248 okrajev »zasedenega« ozemlja kitajska oblast nadaljuje svoje delo v polnem obsegu.

segu, v 489 okrajih pa se krajevna oblast nahaja izven vsakega stvarnega japonskega nadzorstva ter je ostala v zvezi s kitajsko vlado, od katere sprejema tudi vsa povelja. To velja tudi za tiste pokrajine, kjer so Japonci donesli ogromne žrtve, da bi se usidrali. V pokrajini Hope, kjer leži vlemesti Peking in Tiencin, so Japonci gospodarji v 70 okrajih, Kitajci v 60. V pokrajini Hupe, kjer ležijo mesta Nanke, Hanhjan, Učan so Kitajci ostali gospodarji v 84 okrajih, Japonci jih imajo v svojih rokah samo 48. V pokrajini Šansi, ki šteje 95 okrajev, obvladajo Japonci le enega. V Čakjangu je podobna ista. Od 75 okrajev jih obvladajo Japonci samo dva, med tem ko so v Honanu, ki šteje 111 okrajev, osvojili cele tri.

Honan, velik ko Poljska...

Saj drugače tudi biti ne more, piše francoski častnikar. Kako naj poldrugi milijon japonskih vojakov »zasede« Kitajsko, ki meri 11 milijonov kvadratnih kilometrov? Kako naj zasedejo Honan, ki je večji kakor Poljska, ali Hupe, ki je velika kakor Španija... Kako naj zasedejo tako ogromne pokrajine in se poleg tega še bore v vsakodnevni borbi proti neštevilnemu ljudstvu, ki jih sovraži...

Ogromnost Kitajske - njena obramba

Kitajska je ogromna. In to je tudi njena najboljša obramba. Japonci je prišli. Zajedel se je v njo. Nadaljeval je prodiranje. Kitajska se mu je odpirala. Čim globlje je prišel, tem bolj daleč je bil od svojih središč, tem večje so zanj nevarnosti, tem večji napor in tem bolj gotovo, da se bo utrdil. Japonci napadalec ne more več nazaj. Prišel je v položaj, da ga sovražnik žre pri glavi in pri nogah. Pred njim se odpira vojna brez usmiljenja. Ob straneh divja neizproсна četniška vojna. Za njegovim hrbtom v okrajih, ki jih je zasedel, pa vlada terorizem.

Povsod vojna

Človek ima vtis, kakor da bi na kitajski strani vodila vse odpr ena sama genialna glava, ki ji je vse pokorno. Vsi izdajalci so zaporedno ubiti. Najprej vsi izdajalski župani zasedenih mest, za njimi vsi izdajalci uradniki. Ubili dijakli, ki delajo za Japonce, ubili knjigarnarji, ki

Sprejemi poslanikov pri knezu - namestniku

Belgrad, 14. junija. AA. Danes je v Belem dvoru Nj. kr. Vis. knez namestnik sprejel v avdicano avdiceno brazilskega polnomočnega ministra in izrednega poslanika Carla Alvez de Suzo, belgijskega polnomočnega ministra in izrednega poslanika vikonta Alen Ober de Tiesisa ter norveškega polnomočnega ministra in izrednega poslanika Karla Ferdinanda Sandberga, ki so mu izročili poverilna pisma. Časti jim je izkazala četa kr. garde z zastavo in godbo.

prodajajo japonske letake in knjige. Nobeden ne uide masčevalni roki. Pred Japonci, ob njihovi strani in za njihovim hrblom divja vsak dan in ves teden in ves mesec in vse leto neizproсна vojna. Japonci se zama brnijo Ko so pokončali eno skupino teroristov, se pojavi takoj druga iz globin tega neizbrnega mravljišča, ki se imenuje Kitajska.

Japonci imajo v svojih rokah železniško progo iz Sanghaja v Nanking in dalje proti severu v Peking. Da, toda vlaki ne vozijo, kajti med vsako postajo so čez noč železniške tračnice porušene, brzojavni drogovci so spodrezani in podrti, pod tiri pa ležijo bombe.

Japonci imajo v svojih rokah Kanton in Hanke. Toda do sedaj še noben vlak ni prišel iz enega mesta v drugega.

Japonci so mislili, da se bodo preživljali tam, kjer bodo zasedali. Toda Kitajci zapuščajo za seboj podrtje in požigališča. Zivež morajo dobiti iz Japonske in Formoze.

Japonci so računali, da bodo mogli izkoristiti bogate rudnike. Nobeden ni v polnem obratu, kjer jih nevidne roke neprestano podminirajo.

Japonci so mislili, da bodo dobili vojske na kraju samem med Kitajci, a jih ni. Mislijo so, da bodo Kitajci pobrali srebrni denar, toda Kitajci ga je skrili in plačuje svoje davke v ničvrednem japonskem papirju. V Sanghaju, v Kantonu in Tiencinu so Japonci prevzeli vse carine, misleč, da bodo obogatili. Toda tuji promet je zaostal in sedaj pobirajo carine od japonskega blaga, ki ga morajo uvažati.

Nasmeh kitajskega polkovnika

»Govoril sem s kitajskim polkovnikom Liu-jem o vsem tem,« zaključuje francoski častnikar. »Poslušal me je smehljaje in mi ponovil nekaj stavkov iz znamenite spomenice japonskega državnika Tanake, ki je zasnoval načrt o japonski zasedbi Kitajske: najprej Mandžurija, potem Kitajska, za tem Filipini, potem pa Avstralija. Da, da... Today kaj ti pomaga, če je svet tudi velik, ko pa so tvoji čevlji tako majhni, da ga ne morejo prehoditi...«

Dr. Maček: »Do sporazuma mora priti«

Sarajevo, 14. junija. B. »Jugoslovaneka pošta« objavlja na vidnem mestu posebno izjavo dr. V. Mačka, ki je v zvezi z obnovitvenim delom za sporazum. Ta izjava se glasi:

»Četudi bi vidne in nevidne sile, ki so proti sporazumu, bile mnogo močnejše

kakor so, do sporazuma mora priti, ker srbski narod ve, da je zadovoljna Hrvatska tudi močna Jugoslavija. Ako bi srbski narod odločil o sporazumu, bi bil ta sporazum sklenjen v 24 urah.«

Brozga...

Nova odkritja o trgovini z dekleti v Belgradu

Belgrad, 14. junija. m. Po zadnji aretaciji trgovcev z dekleti v Belgradu je prestolniška policija očitala preiskavo v vseh javnih lokalitih ter je sedaj izsledila dve novi družbi trgovcev z dekleti. Policija je zaprla vse člane te nevarne mednarodne organizacije trgovcev z belim blagom, ki so v Belgradu zbirali nesrečna mlada dekleta, ki so jih prodajali ne samo v južne kraje naše države, temveč so jih pošiljali tudi v inozemstvo ter celo v Ameriko. Prestolniška policija z vso energijo nadaljuje preiskave, ker hoče zatreti to sramotno trgovino.

Posvet Kmetijskih zbornic

Belgrad, 14. junija. m. V Belgradu je pričela danes zasedati konferenca zastopnikov vseh kmetijskih zbornic v državi. Razpravljali so o vseh važnih kmetijskih vprašanjih. Posebna pozornost so udeleženci konference posvetili vprašanju cene pšenice. Večina kmetijskih zbornic se zavzela stališče, da je treba v primeru, če se drži cena pšenice nad svetovno pariteto, gledati na to, da se povečajo cene tudi živini in ostalim kmetijskim pridelkom.

Konferenca bo tudi nadaljevala svoje delo. Ljubljansko kmetijsko zbornico zastopajo predsednik Zbornice Martin Steblovnik, glavni tajnik dr. Lavrič in tajnik dr. Preger.

General Gamelin, bodoči vrhovni poveljnik skupne angleško-francoske armade.

Katoliška slovesnost v Peči

Belgrad, 14. junija. m. V Peči v juž. Srbiji je bila v nedeljo velika cerkvena slavnost, ki so jo priredili tamošnji katoličani. S procesijo, ki so se je udeležili zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti, častna četa vojaštva in številni verniki, je bila združena tudi blagoslovitev zastave društva sv. Antana. Zastavo je društvu podaril predsednik senata dr. Korošec, ki je bil tudi za botra zastavi. Pri vseh slovesnostih je zastopal dr. Korošec šef tehničnega oddelka inž. Miroslav Culović.

Po blagoslovitvi zastave te procesije je bila elavnostna akademija z izbranim programom. Z akademije so bile poslone pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade Cvetkoviću in predsedniku senata dr. Korošču, ki je poleg zastave naklonil društvu tudi večjo denarno podporo.

Sava spet narašča

Zagreb, 14. junija. b. Sava spet narašča. Davi ob 7 je bila že 10 cm nad normalo. Ob 2 popoldne se je stanje dvignilo kar za 52 cm ter je naraščala torej 6 cm na uro. Širokovnjaki računajo, da bo Sava do jutri narasla za 1 meter ter bo stanje že poldrug meter nad normalo. Iz Slovenije prihajajo poročila o novih močnih nalivih.

Letalska zveza Belgrad—Varšava

Belgrad, 14. junija. AA. Danes dopoldne ob 10 so na svečan način odprli na belgradskem letališču novo letalsko progo Belgrad—Varšava. — Navzoči so bili poveljnik letalske divizije general Miloško Janković, poljski poslanik na našem dvoru Roman Dembecki s soprogo in osebje poslanstva, predsednik Aeroputa Pile s člani uprave, ravnatelj Aeroputa Sondermajer, zastopniki zunanega ministrstva in osrednjega tiskovnega urada, večje število letalskih častnikov in predstavnikov civilnega letalstva ter številni častniki. Navzočnim gostom je bila prirejena mala zakuska v prostorih letalskega pristajališča. Točno ob 10.30 se je dvignilo prvo letalo na pot proti Varšavi. Med člani zastopstva, ki potujejo s tem letalom v Varšavo, so tudi generalni ravnatelj Aeroputa Sondermajer, letalski polkovnik Jovanović in letalski major Boško Stanojlovič.

Potreba reforme občinskega zakona

Glede obnegega zbora Zveze jugoslovanskih mest, ki bo 16. t. m. v Belgradu, piše glavno glasilo JRZ »Samouprava«, da bo drugačen, kakor so bili prejšnji občni zbori, na katerih so se poslušali običajni referati, potem pa so gospodje odšli na banket. Kakor je izjavil predsednik belgrajske občine Ilić, se je treba lotiti dela resno in posvetiti prvo skrb vprašanju izpremembe zakona o mestnih občinah, ki ne ustreza več sodobnim razmeram in potrebnemu razvoju mest. G. Ilić pravi, da je potreba zlasti izpremeniti določbe finančne, gradbenega in socialno-zdravstvenega značaja, ki so danes take, da ne zadovoljujejo niti koristi mest, niti koristi države same. Zakon

o mestnih občinah je bil kakor mnogi drugi zakoni izdelan brez sodelovanja mest samih. To pot bodo zasedali istočasno odbori strokovnjakov, ki bodo sklenili resolucije, kako je treba zakon opraviti in postaviti mestno zakonodajo vobče na čisto, ustrezajoč temelji. Upati je, da se bo na skupščini Zveze jugoslovanskih mest izdelal načrt komunalne politike za vsa naša mesta.

»Beograd« v Neaplju

Neapelj, 14. junija. AA. Stefani. V tukajšnje pristanišče je danes dopoldne priplula jugoslovanska križarka »Beograd«. Križarka je prispela iz Alžira. Ko je plula v pristanišče so jo pozdravili z običajnimi topovskimi streli.

Belgrajske novice

Belgrad, 14. junija. m. V 4/II. je napredoval Marjan Kump, profesor na državni srednji tehnični šoli v Sarajevu.

Vpokojen je Drago Šošteršič na poštnem uradu Ljubljana I.

Belgrad, 14. junija. m. Kakor smo že poročali bo prišel zasedati v Belgradu v petek 16. junija kongres jugoslovanskih mest, katerega se bodo udeležili zastopniki vseh jugoslovanskih mest. Kongres se bo razdelil v več sekcij, v katerih bodo sodelovali priznani strokovnjaki. Tako bo n. pr. socijalno sekcijo vodil predsednik ljubljanske občine dr. Jure Adlešič.

Roosevelt obišče London

Newyork, 14. junija. AA. DNB: Nekateri listi poročajo, da namerava predsednik Združenih ameriških držav prihodnjo jesen odpotovati v London v primeru, ako bi mednarodni položaj takšno potovanje dovolil. Razen tega se zdi, da je Roosevelt trdno odločen, da bo kandidiral tudi še tretjič ter da računa, da bo na vsak način ponovno izvoljen za predsednika USA, ker je napovedal svoje potovanje na Filipinske otoke za leto 1941 kot predsednik Združenih držav.

»Blokada Tiencina je japonska pustolovščina,« pravijo Kitajci

London, 14. junija. TG. Iz Čungkinga poročajo, da Kitajska vlada z velikim zanimanjem opazuje borbo, ki je nastala med Anglijo in japonsko v Kietcinu. V kitajskih vladnih krogih izjavljajo, da hoče Japonska vlada v Tiencinu preizkusiti kako daleč sme iti v svoji politiki, ki ima za cilj, da nažene vse evropske velesile iz Kitajske. Od odpora, ki ga bo kitajska vlada doživela od strani Anglije in Francije v Tiencinu, bo odvisno, če se bo sploh upala nastopiti proti pravici evropskih držav na kitajskem ozemlju.

Kitajski zunanji minister Vančunhu je častnikarjem izjavil, da je japonski nastop pri Tiencinu čisto navadna pustolovščina, ki jo bo Japonska takoj opustila, kakor hitro bi evropske velesile v odgovor na takšno izzivanje prenehale kupovati japonsko blago in zaustavile dobavo raznega blaga za Japonsko. Kitajska vlada je poslala poziv Angliji in Franciji, naj vztrajata v borbi proti japonski pustolovščini.

(Glej poročilo o Tiencinu na 3. strani.)

Carigrad, 14. junija. AA. Havas: Angleško vojaško zastopstvo, ki bo na podlagi turško-angleške pogodbe o morebitnem vojaškem sodelovanju imelo razgovore s člani turškega generalnega štaba, je prispelo danes dopoldne v Carigrad. Zvečer bo odšlo dalje proti Ankari.

Japonska pritiska na Anglijo

Blokada angleškega naselja v Tiencinu že v teku

»... dokler bo Anglija podpirala Čankajška,« je dejal zunanji min. Arita

ponške vlade proti tujim koncesijam, zlasti pa proti mednarodni coni v Sanghaju. Diplomatski predstavniki »Daily Herald« trdi, da je položaj Anglije na Daljnem vzhodu zelo resen. »Daily Telegraph« je mnenja, da se Japonska vendarle ne želi zaplesti v vojno z zapadnimi velesilami. Postopek Japonske v Tiencinu je preje znak slabosti kot pa znak moči. List poziva vlado, da se popusti in da ne odreče nadaljne pomoči maršalu Čankajšku v borbi proti Japonski. Angleška vlada je zavrnila včerajšnje novice japonskega poslaštva v Londonu, da so britanske oblasti v Tiencinu izročile Japoncem tri sumljive Kitajce.

Izjava japonskega zunanjega ministra: »Gnezdo protijaponske propagande«

Tokio, 14. junija. b. »Exchange Telegraph« poroča: Japonski zunanji minister je izjavil, da je Japonska sklenila povsem izolirati britansko naselje. Japonska smatra ta ukrep kot potreben za varstvo japonskih interesov, ker je britansko naselje postala gnezdo protijaponske propagande. Glavni namen blokade je izvesti strogi nadzor nad poslovanjem z devizami in valutami. Vse ilegalne valute, ki jih bodo našli Japonci v koncesijah, bodo zaplenjene. Zastopnik japonskega zunanjega ministra je izjavil, da Japonska ne namerava preprečiti obskrbe britanskega naselja z živili.

Japonski zunanji minister Arita je nadalje izjavil, da bo blokada v Tiencinu tako dolgo trajala, dokler Velika Britanija ne bo sprejela svojega dosedanjega stališča in tudi svoje politike. Potrpežljivost Japonske je doživela največjo preizkušnjo in je preokročila mejo časti in dostojanstva te države. Japonska armada bo tako dolgo vzdrževala blokado, dokler bo Velika Britanija podpirala maršala Čankajška.

»Potrpljenje Japoncev izčrpano«

Blokada se je začela davi ob 6. jutraj, ker po zadnjih poročilih ni prišlo do kompromisne rešitve. Okoli tujih koncesij so zgrajene ograje iz bodičaste žice, ki so nabite z električnim tokom visoke napetosti. Prav tako je zaprt tudi mednarodni most. Tuje ladje na reki Pey se morajo pokoriti naredbam japonskih vojnih ladij, ki jih preiskujejo. Iz izjave odgovorne japonske osebnosti neposredno pred izvedbo je jasno razvidno, da je blokada zamišljena kot poizkus sil in da bo uspešna izvedba blokade v Tiencinu usodna tudi za druga mednarodna naselja na Daljnem vzhodu.

Neki japonski višji uradnik zunanjega mini-

strstva je snoči izjavil sledeče: Potrpljenje Japoncev je izčrpano. Vsaka nadaljna pogajanja ne bi imela nobenega smisla več. Japonska vojska ne bo preje mirovala, dokler britanske oblasti ne spreminijo svojega stališča in ne bodo sodelovale z Japonsko za ureditev novega reda na Daljnem vzhodu. Anglija se mora odreči zaščiti protijaponskih in komunističnih elementov, prav tako pa tudi svojim interesom glede stabilizacije kitajskega denarja in vseh drugih ukrepov, ki so naperjeni proti Japonski.

Odmev v angleški spodnji zbornici

London, 14. junija. AA. Reuter: Nek poslanec je zastavil v spodnjem domu vprašanje, kakšne korake namerava storiti angleška vlada v zvezi z blokado mednarodnega področja v Tiencinu. Državni podtajnik v Foreign Office Buttler je izjavil, da to zavisi od korakov, ki jih bodo podvzelo japonske oblasti. Buttler smatra, da Japonci ne nameravajo prekiniti preskrbovanje hrane, zatem pa je pripomnil, da lord Halifax pričakuje uradnega poročila o sedanjem položaju, o čemer bo brez dvoma v najkrajšem času, čim bo to možno, poročal v spodnjem domu. Glede tega vprašanja so angleška, francoska in ameriška vlada v stalnem stiku.

Na neko drugo vprašanje je Buttler odgovoril, da je zunaj mednarodnega področja v Sanghaju prišlo do številnih stavk v tovarnah, katerih lastniki so Angleži. Stavke so se začele zaradi protijaponske propagande. Zdi se, da to propagando vodi kitajska uprava v Putungu, ki so jo postavili Japonci. Zelo verjetno je, da so gotovi japonski elementi v zvezi s to propagando. Angleški generalni konzul v Sanghaju je storil korake pri japonskih krajevnih oblasteh, angleški veleposlanik v Tokiu pa je poslal japonski vladi zahtevo, naj se protijaponska propaganda prepreči.

Anglija je zasedla nekaj važnih točk ob Jemenu v Arabiji

Rim, 14. jun. AA. DNF. Mnogo komentarjev je zbudilo v Italiji dejstvo, da so angleške čete zasedle vojaško zelo važne točke v obmejni pokrajini med Adenom in kraljevino Jemen. Dobro poučeni italijanski krogi trdijo, da je angleško časopisje poskušalo prej zanikati vesti, ki so se razširile v inozemstvu, zdaj pa sam »Times« priznava, da je bila zasedba teh vojaško važnih točk izvedena pred nekaj meseci. Omenjeni italijanski krogi pravijo, da bodo merali še proučiti, če morda s tem ni bila kršena angleško-italijanska pogodba glede Črnega morja in Jemena, s katerim je Italija sklenila prijateljsko pogodbo.

Kdo bo poveljnik angleško-francoske armade

London, 14. jun. AA. Reuter. Predsedniku vlade Chamberlainu so postavili v spodnjem domu vprašanje, ali je na podlagi sedanje

SCHICHTOV RADION

nere hitreje

Perila ni treba več toliko
menčati in po več ur stati
za pralnim koritom. Če ga
kuhate v raztopini Radiona,
bo perilo v najkrajšem času
bleščeče čisto in snežnobelo.

RADION BELINA!

Tiencin, 14. junija. b. Japonska blokada britanskega naselja v Tiencinu se je pričela davi točno ob 6. uri, kakor je bilo napovedano. Japonske oblasti so zavrnile britanski predlog za vzpostavitev trojnega odbora. Do sedaj se je blokada izvršila v miru in redu.

»Resen korak — resen položaj«

London, 14. junija. b. »United Press« poroča, da smatra britanska vlada japonsko blokado za zelo resen korak, ker je s tem močno omajan njen ugled na Daljnem vzhodu. Politični krogi se pečajo z japonsko blokado in jo smatrajo za prvi poskus nacionalistične Japonske za nadaljne ukrepe proti Veliki Britaniji. Ako se ta blokada posreči, je pričakovati odločne ukrepe ja-

Dva nauka

Nietzsche, ki je postavil moč nad pravico, in Marx, ki uči kraljestvo enakih, izhajata iz iste korenine, čeprav si na svojih skrajnih koncih nasprotujeta.

Nihče ni tega spoznal tako globoko, kakor veliki kristjan Dostojevski, ki je v Ras-kolnikovu pokazal zlom nadčloveka. »Besih« pa slika nujni razpad socializma. Dostojevski ni poznal Nietzscheja in njegovega nauka, niti je študiral Marxa, toda njegov genij je iz duha časa dozril oba tipa in tudi vedel, kaj ju druži. Kakor Nietzsche, išče Marx nadome-stek za Boga, ki ga oba tajita, in sicer raj na zemlji, in sodobni človek mu je samo sred-stvo, da se ustvari bodoči, in sicer s silo. S silo hoče tudi Nietzsche ustvariti bodočega človeka in družbo, samo da Marx stremi za najpopolnejšo družbo, Nietzsche pa za nadčlo-vekom, ki bo namesto Boga. Obema tema na-domestnima verama je skupno to, da tajita osebnostno svobodo, brez katere ne more biti resničnega bratstva; Nietzsche, učitelj sodob-nega nacionalizma, pa je vsaj toliko odkrito-srčen, da bratstva sploh ne priznava, dočim se marksizem z njim ponaša. Toda to bratstvo je le utvara. Marx hoče idealno državo ena-kih, Nietzsche trinoštvo nadčloveka. Toda v brezbožni družbi ni mogoča bratska enakost brez trinošja, ki jo jamči, kakor ni tiranije, ki ne bi privedla k enakosti vseh tlačanih. Kjer se ne priznavajo nadvesoljske moči ter božji izvor in namen stvarstva, tam ni pravega brat-stva, katerega ni brez osebne svobode in do-stojanstva. Diktatura in proletarijat, nadčlovek in množični človek rasteta iz iste zemlje. Nauk o nadčloveku in nauk o raju na zemlji brez Boga sta ena in ista stvar, gledana vsa-kokrat od druge strani. Oba nauka navidez hočeta nekaj nasprotnega, dejansko pa dose-gata isto: zaton pravstvene svobode. Oba mo-reta svoj vzor družbe doseči in vzdrževati samo s silo, in s stališča krščanske vere ni med sodobnim nacionalizmom in marksiz-mom bistvene razlike, če prvi razlaga svet iz telesne lakote, drugi pa meni, da oblikuje zgo-dovino nadčlovek v lakoti za slavo in močjo. Oba nauka sta si v bistvu enaka, ker sta materialistična, to je brezbožna. Kdor je na-gnjen k osebnostnemu pojmovanju zgodovine, bo pritrđil Nietzscheju in postal nacionalist v sodobnem smislu, kdor pa obožuje občestvo, se bo zapisal h komunistom. Rezultat je isti: diktatura. Med Nietzschejem in Marxom je isto sorodstvo kakor med Raskolnikovim in Verhovenskimi Fjodora Mihajloviča Dostojev-skega. Dostojevski je pravilno spoznal, da končni cilj socializma ni gospodarska preure-ditev družbe, ampak uresničenje brezbožne družbe. Enako kakor poganski nacionalizem, je marksizem dokaz, da se v človeštvu vrši strašna borba za Boga in proti njemu. Pravi nasprotnik socializma ni kapitalizem, ampak krščanstvo, in tudi o Nietzscheju vemo, da je napisal Antikrista.

Te misli najdemo v nedavno izšli knji-žici Walterja Schuberta: Dostojevski in Nietz-sche. Sicer niso nove, a zelo dobro in močno povedane.

Reveži in bogatini v Španiji

Zanimive izjave generala Queppo de Liana

Milijon in dvesto tisoč španskih vojakov se te tedne vrača na svoje domove. Za seboj imajo 30 mesecev krvave državljanske vojske, z velikim trpljenjem in žrtvami. In mnogi bodo ob svojem povratku našli svoje domove porušene in svoje premoženje uničeno. Vojska je zahtevala več ko milijon človeških žrtv. Na stotine vasi in mest je v razvalinah uničeno so bile velike kulturne vrednote in nenadomestljive umetnine. — Ali je Španija zamen plačala tako visoko ceno? Ali po-menja zmaga le pričetek novega režima? Ali je bila državljanska vojna le člen v verigi nešteti-h revolucij zadnjih desetletij?

Na to odgovarja znani španski general Queppo De Liano v nekem članku, poslanem časnikarski agenciji »Vox«, sledeče: »Nihče naj se ne vara. V zadnji španski vojski ni šlo za to, da rešimo režim ali privilegije, ampak, da rešimo narod. Borba na bojišču predstavlja le prvo stopnjo v tem prizadevanju. Vojaška zmaga naj bo le pod-laga, na kateri se hočemo boriti za novo Španijo. Ne zadostuje premagati sovražnika z orožjem, ampak ga je treba premagati tudi idejno. Mark-sizem se ne bi mogel v Španiji tako zasidrati, če ne bi ljudstvo bilo zanj razpoloženo. Marksisti se niso preveč trudili, da bi uresničili program so-cialne pravičnosti, toda poznali so očarljivo moč obljub, ki so se nanašale na resnične potrebe ljudstva.

Socialno vprašanje

Socialno vprašanje je temeljno vprašanje Špa-nije. Komaj kje na svetu je nasprotje med reveži in bogatini tako silno veliko, kakor v stari Špa-niji. Kmetje so živeli v marsikateri pokrajini v neverjetni revščini in pomanjkanju, medtem ko so si veleposestniki mogli dovoljevati najrazličnejše razkošje. Donos zemlje ni prihajal v korist onemu, ki jo je v polu svojega obraza obdeloval, ampak kapitalistu. Stanovanja revnega podeželskega pre-bivalstva so bila človeka nevredna, medtem ko se je v palačah kopičilo bogastvo in razkošje. V so-cialnih bojih zadnjega stoletja se je vedno znova ponavljal klic: Več zemlje, boljše cene, boljša sta-novanja! Ob takih prilikah ni nastopal toliko delav-ski proletarijat organiziran po mestih, kakor revno podeželsko prebivalstvo, ki je večkrat v svojem gnevu tudi uničevalo imetje bogatinov. Tega seveda ne odobravam, toda značilno je za španske razmere. Mislim, da bomo marksizem naj-lajše pobijali s tem, da uvedemo socialno pravič-nost. To je namen nacionalne Španije.

Dokler je trajala državljanska vojna, je bilo seveda treba najprej rešiti vojaško vprašanje. Toda s svojimi socialnimi načrti kljub temu ni-smo čakali, ampak smo šli takoj na delo. Najprej je bilo treba od pomoči najnujnejši stiki. Nastala je socialna pomoč, ki je delo plemenitih španskih žen. Povsod smo zidali otroške domove, materin-ske domove, počitniške kolonije, ljudske kuhinje in ustanovili smo zimsko pomoč. Požrtvovalnost španskih žena v zaledju ni bila manjša kakor španskih mož na bojišču. Prav tako smo se tru-dili, da zboljšamo zavoženo gospodarstvo. Marksiz-em je poskušal pridobiti množice s tem, da je zviševal plače, a kralj delovni čas. Posledica je bila, da se je blago podražilo in da so cene po-rastle. Mi pa zahtevamo več dela in večjo pro-izvodnjo ter istočasno držimo stalne plače in cene,

tako, da realna plača v resnici raste. Tako skr-bimo za boljše življenje delavskih in kmečkih množic.

Zanemarjeni kmet

Špansko ljudstvo živi večina od poljedelstva. Tudi na tem področju se je mnogo zanemarilo. V Andaluziji, katere vodstvo mi je bilo zaupano, sem uvelodil strog režim, v katerem smo prepre-čili pretirane dobičke in producentu plačali pravično ceno. Pobrignili smo se tudi za stanovanjsko vprašanje. Razlaščenim veleposestnikom smo vr-nili njih zemljo, toda izvedli smo, da je neobde-lana in odvisna zemlja bila dana na razpolago kmetom v obdelavo in za naselitev. V Sevilli smo zgradili nove delavske četrti, ki ustrezajo vsem zdravstvenim predpisom. Prišli smo tudi po na-črto izobraževati našega poljedelca in živinorejca. Sistematično se vrši pogozdovanje in regulacija rek, kjer je to potrebno. S temi ukrepi upamo zadržati beg poljedelskega prebivalstva v mesto.

Kam z vojak, ki se vračajo

Nad en milijon vojakov, ki se vračajo sedaj na domove, bo takoj popolnoma zaposlenih, ker potrebujemo nešteto delavnih rok, da popravimo porušene ceste in železnice in pozidamo uničena mesta. Vsi bomo morali delati več kakor prej in bolj po načrtu. Ne smemo pa tudi ne zanemarjati industrije in obrti, ki je tudi mnogokje uničena. V delo smo uvedli nov red, ki daje delavcu in podjetniku isti socialni položaj in enako javno varstvo. Uvedli smo socialno zavarovanje, ki ga Španija prej ni poznala. Nihče ne bo imel pravi-ce, da bi pustil ležati svoj kapital neizrabljen, dokler je le ena tovarna ali ena kmetija potrebna denarja. Slabo upravljanja veleposestva bodo raz-deljena, da bo njih sadove užival tisti, ki zemljo obdeluje. Ne bo se več zgodilo, da bi bogatin imel pred zakonom več pravice kakor revež.

Vem, da je v Evropi mnogo dežel, v katerih so vsa ta vprašanja že rešena. Toda Španija je odločena, da tudi ona izvede na socialnem polju vse, kar zahteva socialna pravičnost. Državljska vojna je vsakega Španca naučila, do bo mogoče novo Španijo zgraditi le s čisto novimi sredstvi. Franco ima dovolj avtoritete in sredstev, da ustvari novo Španijo.

Italijansko-španska pogodba?

Madrid, 14. jun. AA. Havas. Španski tisk še vedno molči v pomenu italijansko-špan-skih pogajanj, ki se vodijo v Rimu. — Listi objavljajo samo poročila poročevalskih agen-cij. Smatra se, da gre samo za kulturno in gos-podarsko sodelovanje, ne pa za voja-ski sporazum, ki ga španska vlada ne pre-dvideva. Noben sklep ne bi mogel v tem pogledu biti sprejet prej, preden ne pride do neposred-nega stika med generalnimi štaboma obeh držav.

Pariz, 14. junija. b. V zvezi s potovanjem ita-lijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Ma-drid 18. junija so prišlele v Pariz informacije, da se bodo pri tej priliki končala pogajanja med Španijo in Italijo, ki se že dolgo vodijo. Tedaj se bodo točno določili tudi odnosi Španije do

politične vlada dala pristaneč, da bi bil francoski general vrhovni poveljnik angleško-francoskih vo-jajskih sil v primeru vojne. Chamberlain je od-govoril, da vprašanje poveljstva na raznih boji-ščih, na katerih bi angleška vojska v primeru vojne sodelovala s francoskimi vojaškimi silami, nujno predstavlja sestavni del razgovorov med zastopniki obeh držav. Na vprašanje, ali je ge-neral Gamelin določen za vrhovnega poveljnika — kakor je to ugotovilo časopisje — je Cham-berlain odgovoril, da ta poročila časopisja ni treba vzeti za točna.

Jorga odstopil

Bukarešta, 14. junija. AA. Predsednik senata Nikola Jorga je odstopil zaradi spora, ki je na-stal med njim in večino članov senata, ki so se protivili zahtevi Jorga, naj traja mandat pred-sednika senata devet let.

Msgr. Vološin v Pragi

Praga, 14. junija. AA. Havas. Bivši predse-dnik vlade Podkarpatske Ukrajine, msgr. Vološin, je prišel v Prago.

Himmler v Pragi

Praga, 14. junija. b. Prihod šefa nemške po-licije Himmlerja in pravosodnega ministra Gürt-nerja v Prago po nepojasnjenem umoru nemškega stražnika Kniesta v Kladnu in po drugih inci-dentih smatrajo za znak, da je nemška vlada sklenila v kati zadušiti vsako protinemško pro-pagando v protektoratu. Oba nemška funkcionarja eta prišla v Prago povsem nepričakovano. Kako dolgo bosta ostala v Pragi, še ni znano, kakor tudi ni znano, če se bosta podala tudi v pokra-jino protektorata.

Tenis

Pariz, 14. junija. b. V finalnih mednarodnih teniskih tekmah za prvenstvo Francije sta se da-nes srečala ameriški igravec Max Meil in jugo-slovanski igravec Punčec. Američan je premagal Punčeca s 6:4, 1:6, 6:3, 6:1. Punčecu se je videlo, da je silno utrujen po težki včerajšnji igri, v kateri je premagal Madžara. Oni, ki so gledali to tekmo, Punčeca skoraj niso mogli spoznati. Igral je slabo in ni bil siguran.

Obrambni posvet v Singapurju

Sanghaj, 14. junija. TG. Vrhovni po-veljnik angleškega pomorskega oporišča v Singapurju admiral Gorth je povabil poveljnika francoskih pomorskih sil na Daljnem vzhodu admirala Decoux, admirala Martina, poveljnika fran-coskih oboroženih sil na Indokitajskem, in polkovnika Devezea, poveljnika letalskih sil Francije v Indokitaju, naj se sestanejo v Singapurju, da bodo sprejeli vse potrebne sklepe glede sodelovanja angleške in francoske oborožene sile na Daljnem vzhodu.

Drobne novice

Monakovo, 14. junija. AA. »Münchner Neueste Nachrichten« poročajo, da se je trem nemškimi turistom: Ernestu Grogu, Herbertu Pandorju in Ludviku Schmadererju, posrečilo v 7 dneh ple-zanja na Himalajo, prispeti 22. maja do vrha Petpek, ki je visok 7363 metrov.

Newyork, 14. junija. AA. Katastrofalna suša, kakršna se ne pomni od leta 1903, ogroža žetev v državama New Jersey in New York. Ze sedaj se škoda zaradi suše ceni na 8 milijonov dolarjev.

Franco pride v Rim

Rim, 14. jun. AA. Stefani. V vsej Italiji je nastalo veliko veselje zaradi napovedanega obiska generala Franca v Rimu septembra t. l. Ta obisk, pravijo listi, bo ponovno svečano potrdil prijateljstvo med Italijo in Španijo, ki so ga s krvjo zapetili padli legionarji

Gospodarstvo

Pred znižanjem cen sladkorja?

Te dni je razpravljalo gospodarsko-finančni odbor ministrov o vprašanju naše proizvodnje sladkorja. To vprašanje je važno sedaj zlasti za to, ker do konca letošnje kampanje, to je pravi do prihodnje domače proizvodnje v jeseni 1939 naše količine sladkorja ne bodo zadostovale.

Lanska sladkorna kampanja je dala samo 77.000 ton sladkorja, kar pa ne zadostuje za naše potrebe, katere je ceniti na 90.000 ton letno. Zaradi tega je potrebno do konca kampanje, oziroma do nove proizvodnje uvoziti okoli 1300 vagonov sladkorja. Nekaj podobnega pa bi se nam lahko pripetilo tudi lani, ko je domača produkcija komaj zadostovala za kritje potreb in če ne bi bilo predčasnega začetka produkcijske kampanje: že v začetku septembra, namesto v drugi polovici septembra, bi tudi lani za prehodno dobo morali uvažati nekaj sladkorja.

Za kritje naših potreb do nove kampanje je

bilo mnogo predlogov, zdaj pa je menda vprašanje uvoza dozorelo tako, da bomo potrebne količine uvozili iz Češko-moravskega protektorata. Uvoz se bo začel okoli 10. julija, ker bodo tedaj zaloge domačih tovarn popolnoma izčrpane.

Po pisanju belgajskih listov je finančni minister g. Vojin Gjurič pristal na to, da se zniža trošarina na sladkor. Trošarina naj bi se znižala za 3 din pri kilogramu sladkorja. Od te vsote naj bi se 30 par porabilo za zvišanje odkupnih cen producentom sladkorne pese. Tako bi se odkupna cena za kmeto-producente znatno zvišala. Poleg tega naj bi tudi tvornice sladkorja pripomogle k znižanju cen s popustom pri svojih cenah, tako da bi se prodajna cena lahko znižala za okoli 4 din pri kilogramu, kar bodo vsi konzumenti pozdravili z največjim veseljem, posebno pa v Sloveniji, kjer moramo ves sladkor uvažati iz drugih pokrajin države.

Psihotehnika – sodobna potreba

Industriji stalno primanjkuje kvalificiranih delavcev, čeprav se na delovnem trgu ponuja nebroj delavcev, to pa zaradi tega, ker industrija do svetovne vojne ni imela znanstvenih sredstev za izbiranje delovnih sil, da bi bila lahko pravočasno in najracionalnejše izpolnila prazna mesta.

Obratna vodstva so se posluževala pri najemanju delovnih moči tega postopka: upoštevala so spričevala, priporodila odtosno reference; vtis, ki ga je napravil kandidat, ko se je ponudil, in jemala so delavstvo na preizkusno dobo. Ne trdim, da je bil vedno ta postopek neuspešen, toda za sodobni gospodarski tempo prav gotovo nesiguren, neraben in neracionalen.

Podjetje, ki si želi sigurnega razvoja, mora poznati sposobnosti svojih delavcev in mora biti v stanju z znanstvenimi sredstvi potrditi svojo produkcijo, če to zahteva gospodarska konjunktura. Da se to lahko doseže in je tako prožnost možna, je potrebno, da je podjetje tehnično na višini (teh. racionalizacija) in mora poleg tega imeti tiho rezervno delovnih sil, ki jih lahko uspešno uporabi, to pa doseže samo lahko — s psihotehničnim izbiranjem delavcev in s sistematičnim učenjem v obratni učilnici (psihoteh. racionalizacija).

Znanstvena osnova psihotehničnega izbiranja delavstva temelji na poznavanju psihike s psihološko-fiziološke plati (delovna analiza, veda o poklicih) in na možnosti ugotovitve sposobnosti, ki so potrebne za uspešno izvrševanje določenega dela ali poklica.

Poklicno odtosno delo se z delovno analizo združuje na najosnovnejše elemente in na ta način izluščimo osnovne kretelje. S pomočjo funkcijske analize pridemo do potrebnih duševnih in telesnih sposobnosti in na osnovi teh dognanj sestavimo preizkuševalna sredstva — neaprativna — »teste« — imenovane in aparate za preizkušanje določenih spretnosti, ki so potrebne za uspešno vršenje dela.

S temi dobljenimi preizkuševalnimi sredstvi preizkusimo skupine po 30—50 najboljših, srednjih in najslabših delavcev, ki so že dejavni v poklicu, za katerega smo izvršili delovno analizo. Čim delo najboljši delavci pri sposobnosti preizkušnji najboljši, najslabši delavci pa najslabše rezultate je bila delovna analiza pravilna in preizkuševalna sredstva so uporabna za uspešno izbiranje novega delavstva. Tako smo dobili s pomočjo psihološke delovne analize znanstveno sredstvo za izbiranje delovnih moči in izključimo lahko apriori vsakogar, kdor nima dovolj sposobnosti za uspešno vršenje dela, kar je v interesu delojemalca in delodajalca; ker prvi dovolj z lahkoto zasluži in drugi kljub dobri plači, ki jo daje, prosperira, ker je delavčeva storitvost na višini. Podjetje pa si prihrani vse ostale izdatke, ki jih je sicer investiralo za delavstvo, ki pa ni ostalo stalno pri podjetju, ker ni imelo dovolj sposobnosti in ni bil niti delojemalen niti delodajalec z delovnimi uspehi zadovoljen, kar pa ni čudno, če vemo, da je bil delavec najet z ozirom na vtis, ki ga je napravil, nihče pa ni poznal njegovih sposobnosti.

Psihotehnično izbiranje se je obneslo v vsakem oziru znanstveno in gospodarsko. To kaže najbolje dejstvo, da so uvedla vsa inozemska podjetja, ki zaposlujejo stalno vsaj 300 ljudi, svoje zasebne psihotehnične laboratorije ali inštitute, ki rešujejo vsa personalna vprašanja kakor so: najemanje, odpušcanje delavstva, raziskovanje nesreč na osnovi studija utrudljivosti, pridobivanje časovnih norm, kot osnova mezd in akordnim postavkam itd. Da se celo dala gremo lahko, vse napredne državne uprave so uvedle pri svojih gospodarskih ustanovah lastne psihotehnične laboratorije. Ni skoraj železniške direkcije na kontinentu, ki bi ne imela svoj psihoteh. inštitut, ki odloča kdo je za prometno službo sposoben ali ne. Ni skoraj policijskega aparata, ki bi ne imel za izbiranje policijskega osebja — posebno prometnega — svojega psihoteh. laboratorija. Ni šoferskih izpitov brez psihotehnične sposobnostne preizkušnje, koliko kandidatov bi odpadlo, ki vozijo motorna vozila v strah soljudem samo zato, ker imajo denar, da se lahko vozijo, ne pa sposobnosti za upravljanje motornega vozila, koliko nesreč bi bilo prihranjenih in koliko brezposelnih dobrih šoferjev zaposlenih.

Končno, ni je skoraj armade, ki bi ne uporabljale psihotehniških sredstev za izbiranje tehniških čet, kakor so zrakoplovstvo, tankovske čete, avtomobilske kolone, protiaeroplanska obramba itd., ker si ne delajo iluzij in ne sede več na lavorkah minulih zmag.

Naš žitni trg

Pšenica: Tendence pri pšenici je oslabela, ker vpliva lepo vreme na razvoj rastline nove pšenice zelo ugodno. O stanju posevkov nove pšenice se glase zadnja poročila zelo optimistično, kar se je moglo konstatirati po nekaj sončnih dnevih. Sedanje vremenske prilike so za razvoj pšeninih posevkov naravnost idealne in to zaradi tega, ker ni prevlekle vročine in je stalno po nekoliko vetrovno. Za novo pšenico sicer še ni interesa, vendar se nominalne cene za uzančno blago in za dobavo avgust-september od din 140 do 142.50. Stara pšenica okolica Novega Sada in Sombora notira din 151 do 152, gornje bačka din 152 do 153, bačka potiska okolico Starega Bečja in Srbohrana din 153 do 154, gornje banatske 151 do 152, južno banatske 152 do 154. Povpraševanje je slabo, pa tudi dovozi niso posební, ker je producent zaposlen s poljskim delom.

Koruzna: Tendence za koruzo je zelo čvrsta, povpraševanje je veliko, ponudbe so slabe. Povpraševanje je po največ od izvoznikov in precejšnje tudi od domačega konzuma. Razven Privileg. izvozne družbe, so kupci za vlašisko blago tudi zasebni izvozniki. Privileg. družba kupuje razen vlašiske tudi vagonsko blago. Stara koruzna notira pariteta Indija din 112, banatska nakladalna

Čas je, da bi se tudi pri nas upoštevali in uvrednotili znanstveni izsledki na gospodarskem polju. Koliko nesreč na železnih in pri cestnem prometu bi izostalo. Koliko protekcije preprečene, ker bi lahko vsaka ustanova odklonila kandidata, ker kandidat ni pokazal potrebnih sposobnosti pri sposobnostni preizkušnji.

Zelo uspešno bi bilo in tudi nujno potrebno izbiranje tehniške vojske. Znano je, da so slovenski narod izredno nadarjeni (mislim naravno nadarjenost) za tehniko, manjka pa nam tehnične naobrazbe, ker smo pač povečini agrarci in industrializacija počasi napreduje. Zatorej bi bilo potrebno, da se preden se razporedi mladeniče po naboru v razne enote, da bi se jih psihotehnično preizkusilo in tako odločilo, kam se ga dodeli in tako ekonomsko ravnalo z ljudsko silo. Res tehnično nadarjeni bi tako prišli v odgovarjajoče teh. čete, ki bi bile kmalu na sodobni višini in ker poznamo moralno kvaliteto našega vojaka, bi naša vojska bila najboljša sila in garancija za naš gospodarski razvoj. Tako pa se dogaja, da prihajajo v tehnične čete ljudje, ki so res morda mehaniki, ključavničarji ali celo inženirji, nimajo pa niti najmanjši smisla za tehnične naprave, kot so stroji, aparati itd. Tehnično visoko nadarjeni pa dostikrat pridejo v pehoto, kjer ne pomenijo ničesar, dočim bi na pravem mestu postavili celega moza. Sam sem prepričan, da bi se dala teh. višina silovito dvigniti, če bi se sistematično vršilo izbiranje; da je to izbiranje v armadi uspešno, kaže dejstvo ameriške armade leta 1916, ko je v kratkem razdobju izbrala sposobno teh. armado z oficirskim in podoficirskim zborom. Da pa je danes še bolj aktualno, kaže dejstvo, da se ga poslužuje tudi Nemčija, ki ima kakor znano največ tehničnih delavcev. Poslužujejo se ga pa tudi vse ostale države. Pričnimo že tudi mi, vsaj zdaj ko so drugi že vsaj preko polovice poti.

Ferenčak Mirko, psihotehnik.

BAŠKA na OTOKU KRKU

MORSKO KOPALIŠČE

Zahtevajte prospekte!

Francosko-jugoslovanski odbor za gospodarske študije. Iz Pariza poročajo, da je bil pretekli mesec osnovan Francosko-jugoslovanski odbor za gospodarske študije. Pokrovitelj tega odbora je francoski trgovinski minister. Ta stalni odbor bo stremel za okrepitev gospodarskih vezí med Jugoslavijo in Francijo v okviru obstoječih sporazumov. Zastopnik tega odbora v Jugoslaviji je trgovinski ataše pri francoskem poslanstvu v Belgradu, g. de Comminges.

Zveza trgovskih združenj ima svoj letošnji občni zbor, ki je že v nedeljo, 18. junija 1939 ob pol 8 zjutraj v dvorani grajskega kina v Murski Soboti. Na dnevnem redu je poleg poročil predsednika, tajnika in blagajnika ter nadzorstva tudi razprava o preračunu za 1939, volitve nadzorstva ter referat tajnika o krošnjarskem vprašanju in o nezakoniti trgovini. V soboto ob 14 uri bo v istih prostorih predkonferenca delegatov.

Nelojalno tekmovalstvo. Naš najboljši strokovnjak za vprašanje nelojalne konkurence g. dr. Janko Šuma, član Mednarodne zveze za pobijanje nelojalne konkurence, je izdal »Komentar zakona o pobijanju nelojalne konkurence«. Komentar vsebuje mnogo važnih razsodb, ki so bile v tem predmetu izdane, nadalje vse genezo našega zakona o pobijanju nelojalne konkurence. Knjiga do dobro služila državnim organom, sodnikom in uradnikom upravnih oblastev, ki se po uradni dolžnosti bavijo s porabo tega zakona, prav posebno pa bo služila gospodarskim ljudem, katerim je bil ta zakon namenjen. Cena knjige (veliki oktav, 20 pol) je samo 50 din in se naroča v tiskarni in knjigovoznici »Privrednik« Ziv. D. Blagojevića, Belgrad, Knez Mihajlova 3; denar se pa pošilja g. dr. Janku Šumanu na čekovni račun št. 53.471 pri Poštni hranilnici.

postaja din 109, pariteta Vršac din 111 do 112, termenska koruza za julij, avgust notira din 117, pariteta Indija.

Moka: Zaradi popušcanja cene pšenice, je tudi nekoliko boljša ponudba moke, edino je ponudba črnih mok, še prav posebno moke št. 5, zelo slaba. Bačko-banatska pekovska moka notira din 240 do 250.

Krmilna moka in otrobi: Tendence je čvrsta, ker je ponudba slaba dočim je povpraševanje za dalmatinski konzum precejšnje. St. 8 notira din 115 do 117.50. Otrobi din 105 do 107.50 banatska nakladna postaja.

Ječmen: Prometa ni nikakršnega, ker je ponudba malenkostna, a povpraševanja ni. Novi posevki ječmena obetajo najboljšo žetev. Prvotno je ječmen zaradi suše v aprilu nekoliko zaoštal, a je majske deževje zopet vse popravilo. Stari ozimni bački in sremeki ječmen notira din 157.50 do 160.

Oves: Oves notira din 148 do 150, promet je zelo slab.

Fizol: Za fizol je nadalje povpraševanje od strani izvoznikov, a ni ponudbe. Notira nominalno din 295 do 300.

Mast: Tendence je zelo čvrsta, ker je ponudba majhna, povpraševanje stalno. V ročkah notira din 14 do 14.25 b/n.

Kino Natica
PRESTAVE ob 16, 19, 21 h

Izvrstna komedija v režiji
Georga Fitzmaurica

BOHEMSKA SREČA
Robert Montgomery — Rosalind Russell

Kino Sloga, tel. 27-30
ob 16, 19, in 21. uri

DISKRETNi SOBAR GODFRY
Viliam Powell Zabavna komedija iz življenja njujorških milijonarjev Carol Lombard

Ljubljana se smeje in zabava pri odlični komediji duhovitega humorja
Ne zamudite tege sporeda! Žene in dekleta!
Gre za Vaše pravice! Pridite in privedite
tudi svoje može in fante!
Tel. 22-21 KINO UNION Predstave ob 16., 19. in 21.

Železniške nabave v Nemčiji

Poročali smo že, da je včeraj odpotoval v Nemčijo naš minister za promet g. dr. Mehmed Spaho. Njegov odhod je v zvezi z nabavo velike množine železniškega materiala v Nemčiji. Ker je pričakovati, da se bo naš izvoz v Nemčijo dvignil, je nujno, da bo narasel tudi uvoz iz Nemčije. Zato pridejo dobave železniškega materiala iz Nemčije v znatni meri v poštev. Nemčija nam je tudi sama ponudila znatno število lokomotiv, motornih voz, luksuznih voz, tovornih vagonov in drugih vozil v nakup. Te dobave bi se izvršile v okviru velikega blagovnega kredita 200 milij. mark, katerega nam bi dala Nemčija in o katerem so bile podrobnosti urejene na zadnjem sestanku jugoslovansko-nemškega vladnega odbora v Kölnu. Po računu glavnega železniškega ravnateljstva, ki je izdelalo podroben načrt, bi potrebovali za okoli 1800 milij. din železniškega materiala.

Prispevki za sklad narodne obrambe

Trgovci dobe potrebne prijave za znižanje stopnje prispevka k skladu za narodno obrambo, ki jih je treba vložiti čimprej, v pisarni Združenja trgovcev v Ljubljani, Trgovski dom.

Poročila o stanju posevkov. Iz Belgrada poročajo, da se je stanje posevkov zadnje dni zelo popravilo. Po podatkih, s katerimi razpolaga ministrstvo za kmetijstvo, pričakujejo letos zelo dobro žetev. Po uradnih cenitvah bo letošnja žetev v donosu zaostajala komaj za 20% za lansko rekordno žetvijo. Toča je v nekaterih krajih napravila veliko škodo, ki bo pa producentom delno povrnjena. Kar se tiče koruze, je stanje zelo dobro. Koruza je dobro zrasla, deževno vreme je ugodno vplivalo na njen razvoj. Toča koruzi ni napravila mnogo škode. Tudi sadje kaže dobro in se pričakuje rekorden pridelek sadja sploh, posebno pa češpelj.

Občni zbori: Cinkarna, d. d. v Celju, 6. julija ob 16, Zadruga elektrarna za Ptuj, Breg in okolico, r. z. z. o. z., 25. junija v Narodnem domu v Ptuj.

Hotel Velebit

na plaži pred kopališčem

Nove rudarske delniške družbe. Poročali smo že o ustanovitvi nove delniške družbe »Štimlec« z glavnico 2 milij. din. Ustanovitelji družbe so: inž. V. Solarovič, M. Ivanič, V. Minič, J. Gapovič, inž. M. Zdravkovič, Dj. Gašić, N. Petrovič in inž. Sajfert. — Družba bo izkoriščala železno rudo v Štimljah (22 km od Uroševca). Ruda ima 50% železa. — Nadalje je bila v Belgradu osnovana nova rudarska d. d. »Bormil« z glavnico 2 milij. dinarjev. Ustanovitelji so: B. Ristič, A. Filipovič, P. Mladenović, P. Stojanović, B. Davidović in M. Milišić, vsi trgovci iz Belgrada. — Pri rudarski družbi »Adire« ima večino naš kapital (60%), dočim ima nemški kapital samo 40%.

Licitacija. Dne 13. julija 1939 bo pri gradbenem oddelku ravnateljstva drž. železnic v Ljubljani I. javna oteralna licitacija za zidavo ene dvonadstropne stanovanjske hiše na Jesenicah. Priponki se dobijo od 20. junija 1939 dalje pri navedenem uradu, Ljubljanski dvor, II. nadstropje, soba št. 115, za ceno 250 din za popolni projektni elaborat.

Velikobeleškeška tovarna sladkorja. Glavnica 36.0, bilančna vsota 127.07 (119.5), čisti dobiček 11.3 (10.66), s prenosom vred 12.0 (11.26) milij. dinarjev.

Fako, jugoslovanska tovarna nogavice in trikotaže. Subotica. Glavnica 3.0, bilančna vsota 19.6 (18.86), brutto donos 6.6, čisti dobiček 0.24 (izguba 0.1) milij. din.

Zvišanje glavnice. Zorka, prvo jugoslovansko d. d. za kemično industrijo v Belgradu, zvišuje glavnico od 15 na 25 milij. din z izdajo 100.000 novih delnic po 100 din imenske vrednosti. Ob vpisu dne 15. junija je plačati 100 din in 1.5% za stroške.

Zavržen predlog za uvedbo konkurza. Predlog upnika, da naj se uvede konkurz o imovini Agrarne zajednice, r. z. z. o. z. v Cvetkovcih, je bil zavrnjen, ker ni imovine.

Likvidacije: Gospodarska zadruga v Hočah, Mariborska tovarna perila, družba z omejeno zavezo v Mariboru, Gospodarska živilnoredijska selekcijska zadruga v Mariboru, r. z. o. z.

Borze

14. junija

Denar

Angleški funt 258.—

Nemški čeki 14.30

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 3.974.220, na belgrajski pa 7.778.000 din. V elektih je bilo prometa v Belgradu 1.108.000 din.

Ljubljana — Uradni tečajji:

London 1 funt	206.10—209.30
Pariz 100 frankov	116.37—118.67
Newyork 100 dolarjev	4381.12—4441.12
Zeneva 100 frankov	995.00—1005.00
Milan—Trst 100 lir	231.75—234.95
Amsterdam 100 goldinarjev	2338.50—3276.50
Berlin 100 mark	1769.12—1786.88
Bruselj 100 belg	747.50—759.50

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 1 marka	14.20—14.40
Praga 100 kron	148.80—151.20

Zagreb — Zasebni kliring:

Solun 1 drahma	31 blago
----------------	----------

Belgrad — Zasebni kliring:

Solun 1 drahma	30.90—31.60
----------------	-------------

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt	256.40—259.60
Pariz 100 frankov	144.83—147.13
Newyork 100 dolarjev	5454.69—5514.69
Zeneva 100 frankov	1237.17—1246.17
Amsterdam 100 goldinarjev	2909.41—2947.41
Bruselj 100 belg	929.97—941.97

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.75, London 20.77, Newyork 443.375, Bruselj 75.40, Milan 23.33, Amsterdam 235.70, Berlin 177.80, Stockholm 106.925, Oslo 104.35, Kopenhagen 92.725, Praga 15.10, Varšava 83.62, Budimpešta 87, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.15, Buenos Aires 102.875, Sofija 5.40.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 467.50—469.50

v Zagrebu 470 blago

v Belgradu 467.75—468.50

Ljubljana. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 do 101, agrarji 61.50 den., vojna škoda promptna 467.50—469.50, begl. obv. 88—89, dalm. agrarji 86 do 88, 8% Bler. pos. 101.50—102.50, 7% Bler. pos. 94—95, 7% pos. DHB 99 den., 7% stab. pos. 99 denar. — Delnice Narodna banka 7.400—7.600, Trboveljska 172—175.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 do 101, agrarji 61 den., voj. škoda promptna 467.50, begl. obv. 87 den., dalm. agrarji 86—87, 4% sev. agrarji 60.50 bl., 8% Bler. pos. 101—102, 7% Bler. pos. 94.50—95, 7% pos. DHB 99 den., 7% stab. pos. 99 den. — Delnice: Narodna banka 7.500 den., Priv. agr. banka 212 den., Trboveljska 171—176, Gutmann 50 bl., Sladk. tov. Osijek 80 den.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 101 do 102, agrarji 62 den., vojna škoda promptna 467.75 do 468.50 (468), za konec junija (467), za konec julija 466—466.50 (466.50, 467), begl. obv. 88.75 do 89 (89), dalm. agrarji 87—87.25 (87), 4% sev. agrarji 60.25—60.75, 6% žumske obv. 83.50—84 (84, 83.75), 8% Bler. pos. 101.50—102.25 (101.75), 7% pos. DHB 100.50 den. — Delnice: Nar. banka 7.400 den., Priv. agr. banka 213—213.50 (213 drobni komadi).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač, srem. 147—149, slav. 148—150, ban. 145—150. — Ječmen: bač, srem. 152.50—155. — Koruza: bač, bač. par. Indija in Vršac 114—115. — Moka: bač, ban. 230—240, 210 do 220, 190—200, 170—180, 145—155, 115—120, srem., slav. 225—235, 205—215, 185—195, 165 do 175, 140—150, 115—120. — Tendence nesprenjena. Promet srednji.

Živinski sejmi

Mariborski živinski sejem 13. junija. Prignanih je bilo 12 konj, 19 bikov, 200 volov, 425 krav in 27 telet, skupaj 685 glav. Cene so bile sledeče: volj debeli 3.75—5, poldebili 3.25—4, plemenski 4.50—6; biki za klanje 3—4; krave klavne debele 3.50—4.25, plemenske 3.25—4.50, klobasnice 2.25 do 3, molznice 4—5.50, breje 3.50—4.50, mlada živina 4—5.50, teleta 4.50—6 din za 1 kg žive teže. Prodanih je bilo 353 glav. — Mesne cene: volovsko meso I. 10—12, II. 8—10, meso od bikov, krav, telic 6—12, teleče meso I. 10—12, II. 8 do 10; svinjsko meso sveže 10—14 din za 1 kg.

Požar na novem kolodvoru v Variavi je uničil skoro ves novi del lepe stavbe. Škoda je velika, poleg tega pa se tudi promet vzdržuje le z največjo težavo in velikimi zamudami.

Kmalu bo čas počitnic:

Tudi revnim otrokom - počitnice

Mali letoviščarji na zeleni travi v važnem pomenku

Pritenili so vroči dnevi in kdor je navezan na uživanje čistega zraka in široke narave samo v počitniških mesecih ali pa ob dopustu, bo prav kmalu moral na pot. Nekateri se bodo odpravili proti jugu, drugim pa, ki jim že živci popuščajo, bo naša Gorenjska nudila dovolj miru in hladu. Vsi bodo šli tako, kakor jim pač dopuščajo sredstva.

So pa še drugi, ki mnogo bolj željno čakajo na počitnice in to je naša mladina. Po šolah in učilnicah dečki in deklice že štejejo dneve, ko se konča šolski pouk in ko zasije vsaj dva meseca prostosti in veselja, temu na morju, drugemu v kakem kopališču, temu v kadi vili, drugemu pa kje pri sorodnikih na kmetih ali pri znancih.

Vsi ti otroci bodo lahko šli na počitnice, ker bodo imeli sredstva. Zadoštuje včasih kar nekaj kovačev ali celo dinarjev in vsem zasije življenje lepše in mirneje v tistih mesecih mestne vročine in neznošnega prahu.

Toda takih naših otrok, ki bodo mogli v takih razmerah na počitnice, je zelo malo. Največ naših otrok je še zmerom takih, ki ne morejo nikamor. Ostati morajo doma.

Kako težko je revni mladini

Ali pomislijo oni, ki hodijo v letovišča, kako težko je mladini v mestu v žgočem julijem in avgustovem solncu, ko se vročina odbija od asfalta in zidov ter je vse mesto odeto v prašno kopreno. Kje naj se tedaj ti otroci igrajo, kopljejo, odpočivajo?

Beda takih otrok, ki morajo ostati doma, je velika in kruta. Naša mesta so sicer majhna, samo v eredišču je nekaj tiste bogatije, ki nudi otrokom ugodje počitnic v vsem razmahu. Toda ta mala mesta imajo veliko periferijo in ravno tam je največ otrok. Ti otroci pa morajo ostati večinoma vse leto doma, zanje pod rodno streho ni dovolj sredstev in zanje bodo pogosto počitnice samo v tem smislu »prijateljstvo«, da bo oče zidar še bolj zaposlen in mati delavka še dalje proč od doma kje na delu. Često bo torej ta počitniška svoboda pri njih enaka lakoti, razdrapanosti, pomanjkanju veselja! Ti otroci si bodo torej delili samo žalost, ko bodo sedaj po šolah poslušali svoje bogatejše tovariše, kako se bodo menili o počitnicah in ta deljena žalost bo še podvojila občutje nesreče in osamelosti.

Ali bi se ustrašili reveža ob svoji mizi

Pomislite, kaj bi bilo, če bi kaka bogata ali premožnejša družina vzela katerega izmed teh revnih otrok na počitnice! Saj bi bil tudi lastni otrok vesel družbel in če imate tri ali štiri otroke, morda ste v položaju, da ne čutite še enega več pri mizi. Saj je še na Gorenjskem nekje vrla družina, ki se ne ustraši tega, če sedi ob počitnicah kar 13 otrok za izredno gostoljubno mizo.

Ta predlog je seveda lažje staviti kot pa ga izvršiti. Človek se tako rad otrese takih misli, češ,

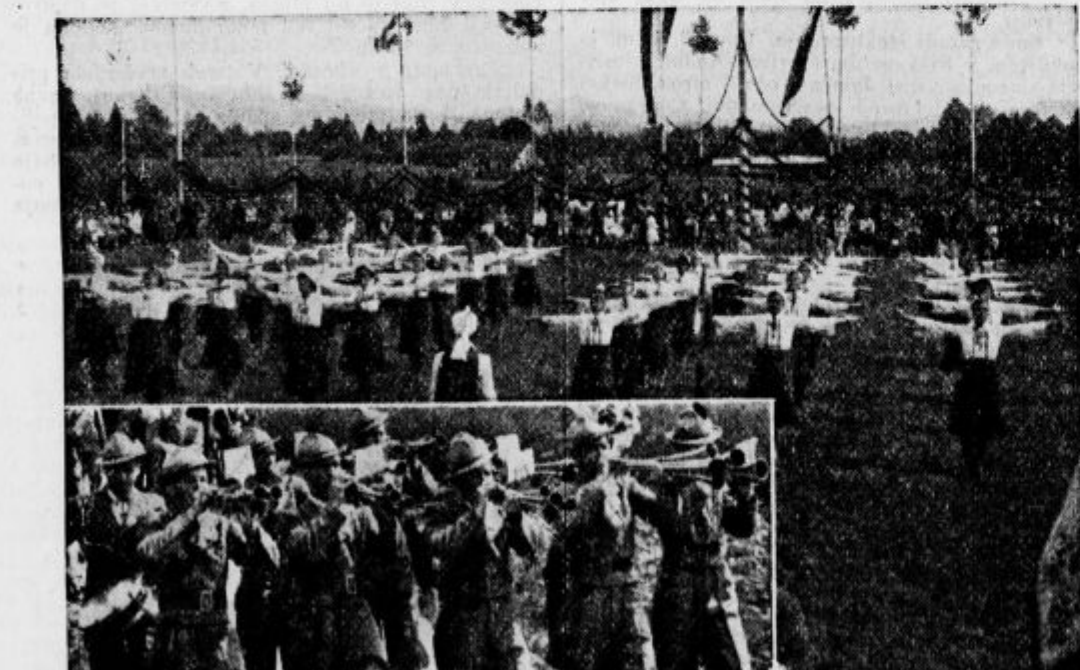

Foto Lojze Mavec

Z mladinskega tabora pri Sv. Jakobu ob Savi: Nastop deklet - Sent-peterska fanfara v sprevodu.

saj je toliko drugih društev, ki ekurbe za mladino. Saj so počitniški domovi po planinah, na morju in končno je skrb za revne otroke stvar države, občine, javnih ustanov. Kaj bi se človek ukvarjal z umazanimi in »elabo«
vzgojenimi otroki. Saj je že z lastnim otrokom dovolj dela in posla.

Toda, ali ni vse to le navidezno? Res je, država, občina in javna ustanova rada stori, kar le more. Toda to je organizacija, ki čisto sloni na zelo hudem disciplinskem redu. Tod čisto otrok ne najde drugega, kot pa zgolj podaljšanje življenja, kakor je bilo v šoli, družinskega življenja in tistega, kar lahko stori človeška duša iz nagiba ljubezni, tega otrok v zavodih ali počitniških domovih ne more zahtevati.

Kaj vse vas bo motilo

Pač pa vas bo mogoče motilo, da bi bil tak otrok preveč razdrapan in razcapan ob vašem otroku, ki je ves v športnih oblekah in ki mu tako rada zasije lepa pentlja izpod vratu. Toda napol ponošena ali premajhna oblečka vašega otroka lahko docela spremeni slabo oblečenega predmestnega otroka. Nikar tudi ne mislite, da bi slabo obnašanje utegnilo tako hudo škodovati vašemu otroku. Toda za vašega otroka, ki mu je bila samo usoda malo bolj naklonjena, je zelo važno, če se navadi misliti tudi na druge, dajati od tega, kar ima sam preveč in to na način, ki nikogar ne žali.

In če nimate otrok! Kako vam bo tako mlado bitje znalo izpolniti ves dan. Priznati moramo, da bi bil trud zelo velik in požrtvovalnost še večja. Toda, če bi videli, kako se bodo začela blede otroška lička barvati od solca, vam bo mogoče pri srcu zasijala slutnja, da ste s svojo plemenito potezo rešili zdravje šibkega otroku in ga zavarovali pred nevarnimi kalni boleznimi s tem, da je bil otrok vsaj nekaj tednov redno vsak dan res sit tako, kakor je njegovim letom potrebno.

Pa boste porekli, da je svet danes vse preveč pokvarjen. Pokvarjeni niso samo odrasli, ampak tudi revni otroci imajo še to za navrh, da so socialne težave čisto še izrabile njihovo osamljenost. Končno pa boste porekli še to, da svet danes ni več hvaležen in po trudu in potrpljenju, ki ga boste imeli z otrokom, vam bo ostalo najbrž le malo zahvale. Toda dobro delo, ki od vsega začetka računa s hvaležnostjo, ni več dobro delo. Se več, zavedate se lahko, da s tem niste storili le svoje dolžnosti do bližnjega, ampak da ste storili veliko uslugo celemu narodu, ko ste pomagali tistemu, ki je pomoči najbolj potreben.

Pa vas bo ustrašilo še to, da je težko najti zanesljivega otroka. Vsaj nekaj zaupanja mora človek imeti že poprej. Vedeti mora vsaj v glavnih obrisih, kaka je z otrokom. Toda tudi na to bo

Le kovač zna skovati podkev

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

Strašna noč pri Žolnirjevih

Roparji so napadli hišo, zvezali tri ženske ter vse oplenili

Celje, 14. junija.

V noči med ponedeljkom in torkom so vdrl v stanovanje 75 letne posestnice Žolnirjeve Franciške v Gorenju pri Mozirju. Žolnirjeva je bila pred leti v Ameriki, kjer si je prihranila lepe denarce, tako da je bilo splošno znano, da je precej petična. Ta glas ni bil razširjen samo v kraju samem, temveč so Žolnirjevo poznali tudi daleč naokoli zaradi ljubeznivosti in prijaznosti, zlasti pa zaradi tega, ker je vsakomur prav rada pomagala, če je le mogla.

Prav gotovo je, da so roparji, ki so vdrl v stanovanje, bili prepričani, da bodo izsilili iz starke večjo vsoto denarja. S tem namenom so tudi prišli. S strehe so sneli opeko in se tiho priplazili v stanovanje, da jih Žolnirjeva ni niti slišala. Pri Žolnirjevih stanuje in živi 15 letna vnukinja Žolnir Berta, v hiši pa služi 70 letna služkinja. Ko so roparji stopili v sobo, so najprej napadli služkinjo in Berto. Ti dve sta se silno prestrašili, ker sta se zavedli zaradi trdnega spanja šele takrat, ko so ju roparji vrgli s postelje na tla in pretepli. Služkinja in Berta se nista mogli niti braniti, kajti v sobi je bila tema, roparji pa so imeli le električno svetilko, s katero so svetili okoli in iskali denar in zlatino. Drugi so se lotili v sosedni sobi Žolnirjeve gospodinje, jo zavili v rjuho ter zvezali. Prizanesli seveda tudi njej niso in so jo skoro do onemoglosti pretepli. V hiši je bila smrtna panika.

Roparji so pobrali 4000 din in še zlatino in srebrnino v vrednosti okrog 2000 din. Berti so še nekoliko prizanesli, ker so hoteli od nje izvedeti, kje ima zlato uro, ki jo je dobila iz Amerike. Berta je povedala, da ima uro v sobi na gospodarskem poslopu, kamor pa roparji niso šli. Ko so opravili svoj posel, so roparji neznano kam izginili. Najprej sta si opomogli služkinja in Berta ter se razvezali. Roparji so jima prizadeli hude poškodbe po vsem telesu. Žolnirjeva je bila že itak slaba in se dolgo časa ni zavedla. Čez eno uro so poklicali 17 letnega fanta, ki je prenočeval v gospodarskem poslopu, da je v temni noči hitel v vas in poklical na pomoč vaščane in g. kaplana, da je prišel sprevideti njegovo gospodinjico, ker je njeno življenje v resni nevarnosti.

Darujte za kongres Kristusa Kralja!

Dogodek je silno razburil prebivalce tega kraja, ter so pričeli z orožništvom poizvedovati za storilce. Kakor smo zvedeli, so orožniki včeraj aretirali okrog 10 oseb, ki so osumljene roparskega napada. Berta zatrjuje, da bo spoznala roparja, če ga bo videla, ker si je zapomnila njegov obraz. Roparji so imeli namreč s seboj električno svetilko, s katero je eden roparjev posvetil v tistega, ki je vezal Berto. Najbolj sumljiv je neki brezposelni delavec, ki se je lansko leto klatil v teh krajih in pozna razmere v hiši. Orožniki so baje tudi aretirali neko žensko.

Vso okolico je ta primer silno prestrašil in vsi sočustvujejo z dobro Žolnirjevo družino, ki je bila pravo zatočišče vsem beračem in brezposelnim. Iskrena želja vse okolice je, da bi dobra stara gospodinja kmalu ozdravela, da bi se čim prej našli krivci, katere naj oblast občutno kaznuje, in da bi oblast enkrat že vendar naredila konec temu strašnemu pohajkovanju delomrznih, ki so se kar v trumah vsak dan zgrinjali proti Žolnirjevi hiši. Vse te delamrznice v skupni taborišča za javna dela, pa čeprav bi bilo treba plačevati za to poseben fond, samo da bi bili ljudje malo bolj varni!

Naši vzgojitelji pri delu

Podružnica Slomškove družbe v Celju je imela dne 3. junija t. l. svoje zborovanje v celjski ljudski šoli č. šolskih sester. Točno ob določeni uri so prikoračili v učilnico mali harmonikarji pod vodstvom č. sestre ter so nas razveselili s svojim ljubkim igranjem narodnih pesmi. Presenetila sta nas preciznost in tehnika njihovega izvajanja. Zelim jih še kdaj slišati.

Nato je bil vzoren nastop z učenkami 2. razreda višje ljudske šole. Čestita sestra si je izbrala snov iz higijene »Človeško srce«. Po stvarni obravnavi je napravila č. sestra na neprisiljen način spreten prehod na vzgojo, tako da je bila snov le sredstvo za dosego vzgoje, in sicer po načelu: Osrečuj in srečna boš. — To geslo je bilo prav primerno za te učence, ki se bližajo koncu obiskovanja ljudske šole ter vstopijo kmalu v življenje. V obliki resnične povestice so deklice spoznale, da je le samozatajevanje in žrtvovanje samega sebe edina pot k pravi sreči, ki pa je le očiščena v trpljenju. Ves postopek je bil zelo primeren tudi časovno, ker smo v mesecu juniju, ki je posvečen Srcu Jezusovemu. Deklice so spontano sklenile, da bodo vnete častilke Srcu Jezusovega. — Hvaležni smo č. sestram, da smo imeli priliko videti resnično vzgojo, slonečo vsestransko na verski podlagi, ki je edina prava pot k uspehu, kajti

Spomenik kralju Aleksandru, ki bo odkrit prihodnjo nedeljo v Trbovljah.

le na tak neprisiljen način ostanejo trajni vtisi v otroških dušah. Le taka srčna vzgoja, ki sloni edino le na naukih Tistega, ki je premagal svet, je resnična v smislu slovenske miselnosti.

Nato je predaval tovariš Bratkovič Anton o aktualnosti vzgoje v slovenskih ljudskih šolah. Dokazal nam je, da ljudska šola ne sme imeti namena, da bi si učenci pridobivali le materialno znanje, kjer delujeta le spomin in razum, marveč učna tvarina je le sredstvo za dosego vzgoje, kajti v prvi vrsti je treba vzgajati srce. Mnogo je zelo izobraženih ljudi, ki pa so neznačajnejši in brezsrčneži, ki uporabljajo svoje obilno znanje le v škodo drugim in tudi sebi, ker delujeta le spomin in razum, a srce pa molči. — Svoja izvajanja je tovariš podprl s praktičnimi primeri iz svojega šolskega delovanja ter pokazal, kako vpleta vzgojo, in sicer na verski podlagi v koncentrični učni obliki v razne panoge pouka. Gospod predsednik se mu je zahvalil za zlate misli, ki jih je izrekel v svojih besedah, ki so vredne našega upoštevanja.

Prišel je na naše zborovanje tudi tov. Kotnik iz Maribora ter nam priporočal, da vzajemno delujemo z mariborsko podružnico, zlasti na narodno-obrambnem polju. Zgledujemo se po drugih narodih, ki tako vneto skrbje za svoj narodni živeli.

Francoski muzej Louvre spet okraden

V gneči gledalcev je v nedeljo popoldne izginila več milijonov vredna slika

V nedeljo popoldne, ko je bil v morda največji umetniški muzej Louvre v Parizu spet velik naval, je s sten izginila sicer majhna, pa dragocena slika slavnega umetnika Vateauja. Zadrženo so gledali obiskovalci, ko so se morali ob izhodu iz muzeja neizprosno vsi podvreči strogim preiskavi; pazniki so pregledali vso obleko, vse žepne in torbice, pa niso nič našli. Občinstvo pa je šele v ponedeljek izvedelo, zakaj gre. V nedeljo okrog štirih popoldne je eden izmed paznikov v muzeju prestrašen opazil, da je stena, kjer je prej na precej močni veržici visela 25x20 cm velika slika omenjenega mojstra iz 18. stoletja, prazna. Kako se je to moglo zgoditi pri belem dnevu in v priročnih obiskovalcev, je še uganka. Gotovo je le to, da je drzni tat z nekim orodjem prerezal veržico, na kateri je bila slika obešena, in sliki z okvirom vred odnesel. Policija je v ponedeljek pregledala vse starinarnice, pa brez uspeha. Paznik, ki je tatvino opazil, je takoj dal znamenje za alarm, nakar sta kmalu prišla v muzej oba ravnatelja Verne in Jau-jart, ki sta policijskim organom opisala sliko

in napovedala njeno vrednost. Danes že vse policije po svetu vedo za to tatvino. Slika je bila znana pod imenom »L'Indifferent«
in predstavlja lepega kavalirja, ki se mirnodušno zabava z igro »diabol«
Velja za eno izmed najlepših del, kar jih je prišlo izpod Vateaujevega čopiča. Ko se je v ponedeljek po Parizu razvedelo, kakšna umetnina je izginila, so jo poklicani in nepoklicani začeli ocenjevati. Strokovnjaki pa pravijo, da je vredna tudi 4 milijone frankov, da pa jo bo zelo težko prodati, ker je po vsem svetu znana.

Od 21. avgusta 1911, ko je bila na prav tako skrivnosten način ukradena iz tega muzeja slavna »Mona Liza«, še ni bilo take tatvine! »Mona Liza«
so našli šele čez dve leti v Florenci — kdaj pa bodo to sliko? Dogodek je vzdignil veliko prahu in spet opozoril javnost in prizadete kroge na pritožbe paznikov, ki že več let ponavljajo, da jih je premalo in da zlasti ob dneh velikega obiska ni mogoče gledati vsakemu obiskovalcu na prete.

Drole novice

Koledar

Četrtek, 15. junija: Vid in tovariši, mučenci; Germana, devica.
Petek, 16. junija: Srce Jezusovo. František Reg.

Novi grobovi

† **Bogoslovec fr. Alfonz Černivšek.** V frančiškanskem samostanu v Ljubljani je bil 14. t. m. umrl v 23. letu svoje starosti bogoslovec 1. letnika fr. Alfonz Černivšek. Pokojni je bil doma iz Nevelj pri Kamniku. Pogreb bo v petek 16. t. m. ob pol 3 iz frančiškanskega samostana na pokopališču sv. Križa. Naj počiva v miru!
 † **V Podčetrtku** je 14. t. l. za vedno zatisnila svoje oči ga. Jožefa Veršec v starosti 64 let. Pokopali jo bodo 16. t. m. ob 1 popoldne v Olinjah. Naj počiva v Bogu! Zalujočim sorodnikom naše sožalje!

Osebnosti

== 50 letnico rojstva je 9. t. m. obhajal zaslužni naš javni delavec g. dr. Anton Mežnar, odvetnik v Kranju. Kot zvest Krekov mecenec se je lotil dela za ljudstvo, že kot dijak ter mu ostal zvest tudi v državnih službi. Prav zaradi svoje zvestobe slovenskemu ljudstvu je dr. Mežnar moral zapustiti državno službo ter stopil v evobodni poklic, kjer je kot odvetnik v Brezicah in sedaj v Kranju voditelj slovenskega ljudskega dela. Bog ga ohrani še dolgo let čvrstega slovenskemu narodu in njegovi gospe Majdi. Bog živ!
 == Izpit za pooblaščenega inženjerja arhitekture ob napravili v ministrstvu za gradbe gospodje: inž. Oton Gaspari, inž. Pavel Gosti, inž. Stanko Murko, inž. Benjamin Svetlina in inž. Tomaž Strukelj.

Boljši oči
 lažje delo in večja
 sposobnost v pravilno
 pomerjenimi očali
 od

LJUBLJANA
PASAŽA
NEBOTIČNIKA

Požar v Dragi pri Višnji gori

Višnja gora, 13. junija 1939.
 V torek, dne 13. junija, okrog pol ene ponoči, je nenadno nastal ogenj pri posestniku Janezu Zupancu v Dragi. Zgoraj je goveji hlev, svinjak, ekedenj in šupa. Živino so s težavo rešili, le en konj je močno opečen. Vozovi in drugo gospodarsko orodje je vse zgorelo. Takoj, ko je začelo goriti, so prihiteli gasiti vaščanje in gasilci iz Višnje gore z motoriko. Počrčilo se jim je, da so rešili hišo in sosednja poslopja, da jih ni zajel plamen, ki se je bliskovito širil.

Kako je požar nastal, še niso točno ugotovili, pač pa sumijo, da je bil podtaknjen. Koliko je škoda na poslopiju in gospodarskih strojih, še ni ugotovljeno, vendar pa precej presega zavarovalnino, ki pa ni velika.

Gasilski praznik v Šmihelu

Zužemberk, 12. junija.
 V nedeljo je sicer mlada, a nadvse delavna šmihelska gasilska četa dobila nov prapor, ki sta mu botrovala g. ban dr. Natlačen, ki ga je zaradi zadržanosti zastopal g. okr. načelnik V. Vidmar, in ga. Danica Čečeva, soproga ravnatelja Jugoslovenske tiskarne. Vsa fara se je zbrala in sodelovala z župnikom in članom banskega sveta gosp. Zupancem ter učiteljem na čelu v popolni slogi kot ena sama ljubljanska družina.

Po sprejemu botrov in globoko zamišljenem cerkvenem govoru, v katerem je domači dušni pastir z besedo, ki je samo njemu lastna, pokazal naloge pravega gasilca, je bil pred cerkvijo izvršen obred blagoslova. V govorih, ki so nato sledili, se je vsa zbrana gasilska in farna družina spomnila svojega mladega vladarja, poudarili pomen gasilstva v naši kmečki vasi ter se obenem poklonili spominu umrlih članov domače čete, zlasti njenega najuglednejšega vodje Minčeta Lavriča. H koncu je pripel staročina novomeške gasilske župe tov. Marinič g. A. Zupancu zaslužni križec, s katerim ga je odlikovala gasilska zajednica v priznanje za njegovo aktivno delo. skrb in žrtve na polju gasilske ljubizne do bližnjega. Pri prireditvi je neumorno sodelovala godba prosvetnega društva iz Zužemberka.

— Ban dr. Natlačen — častni občan Murske Sobotice. Občinski odbor velike občine Murske Sobotice je na svoji seji dne 20. julija 1938 izvolil bana draveke banovine g. dr. Marka Natlačena

Kaj pravite?

Prav v večerajnji številkki ste objavili gospod urednik kratko poročilo, iz katerega sem razbral, kako gradijo naše nove vseučiliške zavode ob Askerčevi ulici. Dovolite mi prav glede na ta gradbena dela skromno vprašanje.

Kolikor mi je znano, so bili krediti za kemični in strojni zavod dovoljeni lanske leto in je bil celo najprej odobren kredit za kemični zavod. Kako je torej mogoče, da letos stoji že strojni zavod zgrajen skoraj do vrha, medtem ko kemični zavod ni še niti pogledal iz temeljev. Vzroka za to ne najdem niti v kakšnem zavlačevanju po trditve licitacij, ki sicer res čisto zavlačujejo naša javna dela. Povem lahko samo to, kar vidim sam. Na stavbišču strojnega zavoda kar mrgoli delavcev, na stavbišču kemičnega zavoda pa se le sprehajajo vsi pomlad redki delavci, prav tako, kakor da bi bilo treba zgraditi zavod šele čez sedem let. In vendar je prav pomladanski čas najlepša gradbeni sezona. Kdor se spomladi pridno loti gradbenega posla, je jeseni prav gotovo pod streho. Pri takem mehanizmu, kakor se vleče zadnje mesece na stavbišču kemičnega zavoda, pa ne bomo nikamor prišli. Saj bi mi bilo vseeno, če bi kemični zavod že imel količnik primerne prostore. Tako pa je edini zavod slovenskega vseučilišča, ki domuje v kletih, in mialim, da ne bi škodovalo, če bi vsi, ki se jih to tiče, pljunili v roke in poprijeli zares. Kaj pravite, ali nimam prav?

za svojega častnega občana v priznanje za njegove velike zasluge in očetovsko skrb, ki jo izkazuje Prekmurju in njegovemu središču Murski Soboti. Krasno diploma častnega občanstva z značilnimi prekmurškimi motivi je napravil akad. slikar g. Rajko Šubic, profesor risanja na gimnaziji v Murski Soboti. Diploma bodo g. banu izročili na slavnostni seji občinskega odbora 17. t. m. v dvorani Grajskega kina v Murski Soboti, kamor se bo tega dne 9. t. m. pripeljal.

— **Učiteljski, ki žele opraviti duhovne vaje v uršulinskem samostanu v Ljubljani,** naj se pri glase do konca junija. Radi kongrega bodo letos duhovne vaje le. če se zglašijo udeleženci.

— **Med darovalci za Prešernovo rojstno hišo** je na str. 29 seznama navedeno, da je okr. načelnstvo v Mariboru prispevalo 153.25 din. V reanici pa je okr. načelnstvo Maribor, deeni breg to vsoto prejelo od ljudske šole v Račah, da jo odposlji kraljeviški banški upravi. Imenovano vajo so torej zbrali učenci in upraviteljstvo ljudske šole v Račah, kar bodi reanici na ljubo in šoli v čast povedano.

Čik — bonbon, prijatelj tvoj, vedno pojde rad s teboj.

— **Osnutki za jeseniško bolnišnico.** Krajevna bratovska skladnica na Jesenicah objavlja, da je razsodišče javnega natečaja za izdelavo osnutkov za novo bolnišnico Krajevne bratovske skladnice na Jesenicah zaključilo svoje delo dne 9. junija 1939. Uspeh natečaja je tale: Predloženih je bilo 12 projektov v predpisanim roku. Prva nagrada v znesku 20.000 din je bila prisojena projektu z geslom »3611«, čigar projektant je g. inž. arh. Kosa Miroslav, pooblaščen civilni inženir za arhitekturo, Ljubljana. Druga nagrada v znesku 13.000 din je bila prisojena projektu z geslom »5989«, čigar projektant je g. inž. arh. Ravnikar Edvard, Ljubljana. Tretja nagrada v znesku 7000 din je bila prisojena projektu z geslom »1313«, čigar projektant je g. inž. arh. Slavko Levi, Zagreb. Po priporočilu razsodišča je Krajevna bratovska skladnica sklenila, da odkupi sledečih pet projektov: 1. Projekt z geslom »0614«, 2. Projekt z geslom »1919«, 3. Projekt z geslom »3366«, 4. Projekt z geslom »4856«, 5. Projekt z geslom »7412«, vsakega za 4000 din v smislu razpisa. Krajevna bratovska skladnica pozivlja projektante osnutkov, da ji sporoče najkasneje do 30. junija 1939, ali pristanejo na odkup. Vsi vložen osnutki bodo razstavljeni v prostorih »Kašče« Krajske industrijske družbe na Jesenicah, in sicer od 17. do 20. junija 1939. Razstava bo odprta vsak dan od 10 do 12 in od 14 do 18.

V nedeljo, 18. junija: belokranjski festival in češnjava razstava v Črnomlju.

Četrtnska voznina - poseben vlak. Prijavite se takoj pri »Putniku«!

— **Poziv predsedniku Zbornice TOI g. Jelačinu.** Po poročilu »Jutra« ste dne 11. t. m. zastopali Zbornico TOI na obnem zboru Zveze slovenskih obrtnih društev v Kazini. Tam je ob Vaši navzočnosti poročal predsednik tega društva gosp. Rebek, češ, da sem jaz prejel plače za zbornično delo v letošnjem preračunskem letu skupaj 27.000 din, ter da je rodbina Ogrinova dobila za lansko berlinsko razstavo 50.000 din. Vi g. predsednik, ki dobro veste, ali bi vsaj morali vedeti, da je to vse neresnično, bi bili morali priti temu nastopiti in braniti svojega zborničnega tovariša, prvega podpredsednika, česar pa niste storili. Zato pričakujem od Vas, da mi daste javno zadoščenje. — Ogrin Ivan, nač. Obrtnega oddelka zbornice TOI.

PAZITE NA NASLOV

Ki-Ki

Proizvodi: Union, Zagreb

— **Zahvala obmejne šolske mladine.** Šolska mladina iz Lokavca pri Zg. Cmureku, Marije Snežne in Apač se s spremiljočim učitelstvom v evjem in v imenu obmejne prebivalstva najprišrenejše zahvaljuje vsem skupaj in vsakemu posebej, ki so s veliko naklonjenostjo omogočili, da je mladina odnesla z izleta v belo Ljubljano v dne 9. in 10. t. m. najljubše in najlepše vtise, ki bodo zaradi nenavadne priročnosti ostali izletnikom nepozabni. Zapuščena obmejna mladina je živo in topla začutila utrip svoje edine domovine. V prvi vrsti pa gre najlepša zahvala materinski ljubezni in naklonjenosti gospe podbanove, katere poštovovalnosti se ne moremo s dovolj lepimi besedami zahvaliti. Naj ji bo najlepša zahvala to, da je privzela nase in na domovino veliko otroških srce, ki je ne bodo pozabila.

— **Avtobusni izleti v Gorico, Trst, Benetke** 27.—29. junija, in v Dolomite 15.—19. julija. Prijavite se takoj v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Františkanska ulica, tel. 22—50.

— **Češka kočja na Ravneh je že oskrbovana.** Dostop je najprikladnejši z Jezerskega. Iz Kranja do Jezerskega imajo člani SPD popust pri vojni ceni na avtobusni progi, ako pokažejo svojo člansko izkaznico (30 din za vožnjo tja in nazaj). Dostop do kočje traja z Jezerskega dve uri. Iz kočje je krasen razgled na severno steno Grinlavca in na sosedne vrhove. Koča je stalno oskrbovana ter nudi prvovrsto oskrbo. Postojanka je letos na novo prekrita. Ležišča so preurejena tako, da morejo zadovoljiti vsakega planinca.

— **Izlet planincev v bolgarske planine** priredi Slovensko planinsko društvo v času od 12. do 31. avgusta t. l. Iz Varne ob Crnem morju je določen izlet v Carigrad. Točne program izleta je na razpolago v društveni pisarni SPD v Ljubljani in tudi v poslovnih prostorih SPD. Udeleženci se morajo prijaviti najkasneje do 30. junija 1939.

— **V Službenem listu kraljevske banke** uprave draveke banovine od 14. t. m. je objavljena »Uredba o ustanovitvi zavoda za preskušanje in kontrolo kmetijskih strojev in priprav« dalje »Odlučba o oprostitvi proizvodov z dvolastniških posestev od uvoznih carinskih davčnin.« »Navodila za izdajanje novih ribarskih tiskovin« in »Popravek v pravilniku o dajanju zdravniške pomoči, stredbe in oddajanju zdravil«.

— **Proti zopni barvi zobne prevlake kadičev,** se uporablja z velikim uspehom zobna pasta Chlorodont.

— **Voda odnesla most nad Zužemberkom.** Zaradi deževja koncem maja je Krka tako silno narasla, da je podrla Ročev most nad Zužemberkom. S tem ni občutno prizadet samo lastnik, ampak tudi vsa bližnja in daljna okolica, predvsem pa Budganja vas, vsa šmihelska župnija in velik del hinske in ambruske. Saj je bila pešpot v Zužemberk po tem mostu za vse te kraje najbližja. Sedaj morajo hoditi otroci v šolo, ljudje v cerkev in po vsakdanjih opravkih v trg daleč okrog na spodnji most pod gradom, kar jim je v veliko oviro in zamudo časa. Most je sicer zasebna last, vendar z ozirom na dejstvo, da ga vse čase brezplačno uporablja vsa okolica, prosimo meročajne činitelje, da pomagajo in poskrbijo, da bo most čimprej postavljen za splošni in javni promet.

— **Novi vozni red za avtobuse,** zlasti za progo Ljubljana—Kranj—Brezje—Bled, kakor je sedaj določen — občinstvu nikakor ne ugaja. Ta voz, ki je do sedaj zelo prikladen vozil, je vsak dan odpeljal ob 8 iz Ljubljane, sedaj pa je ob nedeljah in praznikih sploh dopolne ukinjen, ob delavnikih pa vozi šele ob 9. To je ne samo za lokalni, marveč tudi za tujski promet zelo neugodno oz. tudi prepozno in neismiselno. Ker vsak uporabi zgodnje ure za la potovanja — zlasti ako mu vlaki niso ugodni. Naproša se torej podjetje, da se vpelje zopet stari vozni red.

— **Črna prst** je edinstvena izletna točka iz Bohinja. Obe koč SPD: Malnarjeva kočja in Orožnava kočja bosta oskrbovani od sobote, dne 17. t. m. dalje. Dostop do Malnarjeve kočje traja iz Bohinjske Bistrice dve in pol uri, je zložen in razgleden. V Orožnovo kočjo potrebuje turist tri ure. Iz te kočje je edinstven razgled na vse Triglavsko pogorje. Iz Malnarjeve in Orožnove kočje se do vrha Črne Prsti (1844 m) po eno uro. Vrh Črne prsti je travnat ter ima najbogatejšo planinsko floro. Ker leži Črna prst v obmejnem ozemlju, je važno, da imajo obiskovalci v redu svojo člansko izkaznico SPD. Iz Orožnove kočje je prikladen esetop k Sv. Janezu, kamor drži letos temeljito popravljena pot. Pa prijetni planinski turi je prikladna hladna kopal v Boh. jezeru. Ljubitelji lepe planinske narave, pohitite že meseca junija na Črno prst, kjer se vam nudi širok razgled po naših planinah in daleč tja v Primorje.

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« gnetice.

— **Francoški inštitut** sporoča svojemu članstvu, da je italijanska instituta med počitnicami odprta v ponedeljek, sredo, četrtek in soboto, vselej od 17. do 19. ure.

— **Ne odlasajte več!** Danes, 15. junija, je zadnji dan, da se prijavite »Putniku« za izlet v Belo Krajino.

Po državi

• **Posledice povodnj na Hrvaškem.** Pri zadnji povodnji, ki je bila najhujša okoli Siska na Hrvaškem, so morali ljudje s svoje živino bežati v višje ležeče kraje, zlasti v hribe petrinjskega in kostanjevskega okraja. Kakor sedaj poročajo iz Siska hrvaškimi listom, se je živina začela vračati domov, ker je voda z večine pašnikov okoli Siska že izginila. Ob zadnji povodnji je tudi uprava veleposvesta Turna Takšisa na Lekeniku dovolila kmetom, da smejo svojo živino in konje prignati na njene visoko ležeče pašnike ter jo tam krmiti, dokler bo trajala povodenj. Sedaj ko so se vode v nižinah odtekle, je uprava veleposvesta pozvala kmete, naj živino ženo domov. Kmetje pa se za to poziv niso zmenili, marveč so mirno pasli naprej po pašnikih veleposvesta. Uprava je zato naprosila na pomoč državno oblast, da bi kmečka živina odšla domov. — Kakor pa deževje teh dni kaže, bodo na Hrvaškem in po Sloveniji nove povodnji.

• **Moderno kopališče** graje v Splitu. Mestna občina je pri Pokojnijskem skladu občinskih uslužbencev najela 1.200.000 dinarjev posojila ter začela graditi na Bačvicah moderno kopališče. Sedaj je ta denar že izrpan, zato je morala mestna občina pri električnih podjetjih najeti še 900.000 dinarjev, da bo kopališče docela urejeno.

• **Zaradi nameravane železnice Karlovac—Bihać** ima mesto Karlovac velike skrbi. Mestna občina namreč želi, naj bi se nova proga iz Karlovca potegnila tako, da bi tekla zahodno od ceste Karlovac—Plitvice, tako da bi železnica te ceste vsaj v območju mesta ne presekal. Prav tako želi mestna občina v Karlovcu, da bi bila nova proga speljana tako visoko, da bi vse ceste okoli Karlovca mogle teči pod progo v podvožih.

• **Novo bolnišnico** za železničarje bo v Sarajevu zgradila uprava humanitarnih fondov. Nova bolnišnica bo imela dve nadstropji. V njej bodo dvorane za kakih 120 postelj. Poleg teh stalnih postelj bo prostora še za kakih 30 rezervnih postelj. Nova bolnišnica bo stala blizu državne bolnišnice.

• **Moderno tržnico** graje v Banjaluki iz posojila, ki ga je banjalučka občina dobila od državne hipotekarne banke. Nova tržnica, ki bo veljala poldrug milijon dinarjev bo stala na trgu, kjer stoji stara.

• **Smrt zaradi steklega psa.** Dne 12. t. m. je v bolnišnici v Brčkem umrl brivec Adam Schneider iz slavonske vasi Jamene, oče 5 otrok. Stekel pes ga je popadel pred mesecem dni. Čeprav so ga takoj zdravili, je bilo zaman. Bil je do zadnjega pri zavesti ter se je ginljivo poslovil od svoje žene.

• **500 hrvaških otrok** bo pelo 18. t. m. na zagrebškem vselesiju, ki prireja tekmo hrvaških otroških zborov. Pri tej otroški pevski tekmi bodo sodelovali otroci iz Zagreba ter iz raznih hrvaških vasi in mest.

• **Novo poslopje zagrebške pravne fakultete** bodo začeli graditi letošnjo jesen.

• **Nevarna je logarska služba.** Franjo Pitng, 42 let stari logar v Donjem Miholjcu, je zapazil, da kmečki ljudje v gozdu, ki ga je on varoval, kradejo drva. Videl jih je, kako so po noči naložili v gozdu voz drva ter ga peljali v čas Crnac. Logar je šel skrivaj za njimi, da bi jih prepoznal. V vasi pa so ga kmetje opazili ter ga napadli s koli in sekirami, da je na pol mrtve obelzal. Našel ga je njegov tovariš Anton Glasovac, ki ga je s pomočjo dveh kmetov prepeljal v bolnišnico, kjer pa bo najbrže umrl. Orožniki pa so zaprl dva kmeta, ki se pišeta Radosavljevič.

• **V boju s tihotapei** ubit. V noči od nedelje na ponedeljek se je na Avalski cesti pred Belgradom bila prava bitka med trobarinskimi paznikom Nikolčem ter med tihotapei, ki so tihotapili vino. V boju je bil Nikolč tako ranjen, da je umrl. Tihotapei so pobegnili.

• **Iz Rusije** se je vrnil v Subotico bivši vojni ujetnik Danilo Badžak. Mož se je rodil v Bosanski Petrovcu ter je sedaj 48 let star. V Rusiji je pustil ženo in otroka, ker mu oblasti niso dovolile, da bi ju vzel seboj.

Ljubljana, 15. junija

Gledališče

Drama. Začetek ob 20. Četrtek, 15. jun.: »Neopravičena ura«. Red A. — Petek, 16. jun.: »Neopravičena ura«. Red Sreda. — Sobota, 17. junija: »Neopravičena ura«. Red Četrtek. Sklep dramske sezone. — Nedelja, 18. junija: Zaprti. (»Potopljeni svet.« Gostovanje v Trzinu.)

Opera. Začetek ob 20. Četrtek, 15. junija: »Stirje grobljan«. Red Četrtek. Gostovanje tenorista B. Vičarja iz Zagreba. — Petek, 16. junija: Zaprti. — Sobota, 17. junija: Plesni večer opernega baleta. Gostovanje Lidije Wisiakove. Red A.

Radio Ljubljana

Četrtek, 15. junija: 12 Po domače! (plošče) — 12.45 Poročila — 18 Napovedi — 13.20 Veseli godci — 14 Napovedi — 18 Koncert Radij. orkestra — 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. Rud. Kolarč) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Nac. ura: Predavanje min. za telesno vzgojo naroda — 20 Pevski zbor »Grafike« 20.45 — Simfonični koncert (posnetki) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Kitara solo, St. Prek.

Drugi programi

Četrtek, 15. junija: Belgrad: 19.05 Koncert havajskega kvarteta — Zagreb: 20.30 Iz ruskih oper — Bratislava: 20.20 Mladi slovaški umetniki se predstavljajo — Praga: 23 Koncert češke glasbe — Sofija: 21 Komorni koncert — Varšava: 21.20 Koncert švedske glasbe — Berlin: 20.15 Odlomki iz »Araabele« — Breslau: 20.15 Koncert RO — Budimpešta: 23.20 Slavnostni koncert — Bukarešt: 20 Simfonična glasba — Dunaj: 22.50 Zabavna glasba — Pariz: 20.30 Spevoigra — Stuttgart: 20.15 Hamburg.

Prireditve in zabave

Gojenci drž. konservatorija, oddelka za orgle bodo izvajali v soboto 17. t. m. na orgelski produkciji sledeč spored: Buxtehude: Passacaglia in Mendelesohn: Sonatni Stavek — Adamič Bojan. Fajgel: Fuga na temo Aleluja — Fabiani Viktor. Reinberger: Trio v des in Bach mali preludij in fuga v b — Capuder Peregrin. Reger: Pasijon in Springer Postludij na Itae Missa est — Mele Ivan. Buxtehude: Preludij in fuga v f-molu — Stefančič P. Franjo. Meulemans: Kantabile in Becker: Preludij v a-molu — Hanc Jože, Bach: Fantazija in fuga v c-molu, Lechthaler: Božična uspavanka — Pipan S. Judita. Büsener: Slavnostna koracnica — Rijavec Janez. Bach: Passacaglia in Fuga v c-molu — Snoj Venceslav. Navedeni gojenci so iz kole prof Premrla in prof. Tomca. Produkcija bo v soboto ob četrti na 7 v Hubadovi dvorani, podrobni spored v knjigarni Glasbene Matice. Navedena produkcija bo v torek 20 ob četrti na 7 v veliki Filharmonični dvorani.

Prosvetno društvo Trnovo bo priredilo s sodelovanjem Fantovskega oddelka in Dekliškega krožka v juniju tridnevno prireditve. 23. junija, na kresni večer, bo koncert godbe in kresovanje pred trnovsko cerkvijo. — 24. junija ob 8 zvečer bo na prostem veseloigra »Rodoljub iz Amerike«, sodelovala bo godba »Sloga«. — 25. junija dopoldne bo tekma mladcev, popoldne ob 3 telovadni nastop Fantovskega oddelka in Dekliškega krožka. Nastopu bo sledila žegnanska veselica s pestrnim sporedom in sodelovanjem godbe »Sloga«. Vse prijatelje trnovske prosvete vlijudno vabimo na to prireditve, ki bo ob vsakem vremenu.

Sestanki

F. O. Sv. Peter ima drevi ob osmih redni sestanek. Na programu bo mladinski tabor v Mariboru, zato je udeležba za vse člane strogo obvezna.

Pevski zbor Glasbene Matice ima drevi ob 20.30 vajo vsega mešanega zbora.

Društvo »Dom slepih« v Ljubljani opozarja svoje člane in prijatelje na svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil prihodnji četrtek, dne 22. junija 1939 l. ob 16 v magistralni posvetovalnici v Ljubljani po običajnem dnevnem redu, le volitev odbora ne bo. — Na obilno udeležbo vabi odbor.

Stalna kongregacija Marijinega varstva za gospe ima svoj zadnji shod s sv. mašo v letošnjem kongregacijskem letu v petek, 16. junija na Rožniku ob pol 7. Zbirališče ob pol 6 jutraj pri železniškem prelazu na Aleksandrovi cesti. Vse članice vlijudno vabljene k udeležbi ob vsakem vremenu.

Lekarne

Nončo službo imajo lekarnice: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Kranj

Vlom v delavnico g. Smoleja. V noči med tokom in sredo je vlioml skozi zadnja vrata, torej iz kokrškega brega, v kleparsko delavnico g. Alojzija Smoleja nek vliomilec. Po delavnici je vse razkopan, očitno mu je šlo le za denar. Toda vliomilec trud je bil zaman, g. Smolej je namreč prejšnji dan odnesel ves denar domov. Policija je vliomilcu na sledu.

Par konja je ukradel. V torek zvečer sta pripeljala dva orožnika iz Ribnice v Kranj cigana Antona H., katerega sta oddala za čez noč v policijske zapore v Kranju. V sredo jutraj sta orožnika odpeljala cigana v Predvor, kamor je baje ta cigan prodal par konj, katere je ukradel posestniku Podkrajšku iz logaškega okraja. Konja sta bila baje vredna nad 10.000 din.

»Milan, slišiš! Naš gospod sosed bi si rad ogledal naš novi radijski zvočnik!«

LJUBLJANA

Hudo deževje znova grozi s povodnjijo

Ljubljana, 14. junija.

Niso se še posušile hiše, ki jih je zamočila letošnja prva pomladanska povodenj, ponekod skoraj še leži toča od strašnih ujm preteklega tedna, ko grozi Sloveniji zopet nova nesreča. Deževje prvih dni tega tedna se vedno bolj spreminja v na gosto se ponavljajoče nevihte, v katerih se kar vlija voda v debelih kapljah z neba. Že v nedeljo zvečer je po nekaj dnevih sonca prišla prva ploha. V Ljubljani je v ponedeljek padlo skupno 5 mm dežja, v torek od sedmih zjutraj do sedmih zvečer 10,5 mm, v noči od torka na sredo do sedmih zjutraj v ves čas ponavljajočih se nalivih kar 36 mm, v sredo čez dan do sedmih zvečer pa 15 mm. V pičlih treh dnevih se je zlilo nad Ljubljano toliko dežja, da bi voda, če ne bi

odtekala, pokrivala tla povsod z 5½ cm debelo plastjo. To pomenja, da je padlo na vsak kvadratni meter površine 55 litrov vode. Zato ni čudno, če so vode zopet začele naraščati in je bila Ljubljana v sredo ob 7 zjutraj že 70 cm nad normalo. Glavna sila voda pa bo šele prišla, posebno zato, ker deževje noče pojenjati. Lahko pričakujemo, da bo zaradi popoldanskih ploh, ki najbrž tudi ponoči ne bodo popolnoma ponehale, Ljubljana v četrtek zjutraj že meter in pol do 2 m nad normalo. To je tem bolj verjetno, ker so tudi vsi pritoki Ljubljane močno narasli. Če dež ne bo v četrtek ponehal, bo Barje, s katerega je voda komaj odtekla, zopet pod vodo. Tudi iz drugih krajev Slovenije poročajo o hudih nalivih, ki so zopet napolnili struge rek in potokov do vrha.

I Ljubljana! Krajevna protituberkulozna liga v Ljubljani je razposlala vsem ljubljanskim zavodom, bankam, industrijskim obratom, trgovcem in obrtnikom prošnje, da s prostovoljnimi prispevki podprete naloge lige, pogodati najbednejšim mesečnom in ustanoviti gozdno šolo za obolele in slabotne otroke. Ne zavrzite teh prošnji, vpoštevajte prizadevanje lige in pomagajte! Veak tudi najmanjši prispevek, je dobrodošel! Smisel za tako društvo je ogledalo Vašega srca! Pristopite v ligo članstva, plačajte malenkostno članarino in pokazite, da hočete tudi Vi sodelovati pri reševanju našega največjega socialnega zla!

Botrice - botri!

Birmanska darila najceneje v veliki izbiri pri stari trdki

Jos. EBERLE

(švicarske ure, zlatnina, srebrnina itd.)

Ljubljana, Tyrševa 2 (palača hotela »Slon«)

I Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v dneh 25. junija do 29. junija petdnevni izlet v Brescio (razstava Moretto), Milan (razstava Lionardo, ogled drugih znamenitosti), v Bologno (S. Petronio itd.) ter Benetke (razstava Veronese, ogled drugih znamenitosti). Vodil bo univ. prof. dr. Fr. Stele. Celokupni stroški za potni list, vožnjo, prenočišča in prehrano din 650. Prijave sprejema najkasneje do sobote 17. t. m. dopoldne tajnik društva dr. Rajko Ložar, Ljubljana, Narodni muzej, ki daje vse ostale informacije.

I Na uršulinski gimnaziji v Ljubljani bo vpisovanje za sprejemne izpite dne 20. in 21. junija od 8 do 12 v ravnateljstvu pisarni. Vpišejo se lahko učenke, ki so rojene v letih 1926, 1927, 1928 in 1929. K vpisu naj prinesejo sledeče listine: Izpričevalo o dovršeni ljudski šoli, kretni list in prošnjo za pripuštitve k izpitu, kolkovano z 10 din. Izpiti se bodo vršili 23. in 24. junija ob 8.

I Početniški ponavljalni tečaj za popravne izpite. Društvo brezposelnih profesorikov kandidator bo priredilo tudi v letošnjih poletnih tečaj za popravne izpite, na kar starše že sedaj opozarjamo. Na željo bo preskrbelo tudi inštruktorje-astrokovnjake. O tečaju, ki se bo pričel okoli 18. julija in o inštruktorjih se dobe vse informacije v društvenem prostoru: Krakovska ulica 35, dopoldne od 10 do 12 ure.

I Poziv slovenskega društva za varstvo živali vsem ljubiteljem živali. Prejeli smo od gorenjega društva vabilo, ki iz njega prinašamo: Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani vabi vse prijatelje živali, da se v čim večjem številu včlanijo v društvo. V vseh naprednih državah štejejo društva za varstvo živali na tisoče in tisoče članov vseh slojev. Tudi v naši prestolnici imamo dobro organizirano društvo za varstvo živali, ki je pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. Istotako je društvo dobro razvito tudi v Zagrebu. Le pri nas je društvo žal prisiljeno, da že nekaj let živi v izrednih razmerah. Društvo želi, da se prijavi čim več članov iz vseh krajev Slovenije tako, da ne bi bilo večjega kraja, kjer društvo ne bi imelo svojega poverjenika. Društvo nalaga svojim članom minimalne žrtve. Letna članarina znaša samo 15 din, kar bo gotovo skoro vsak žrtvoval. Dopise in prijave je poslati na Slovensko društvo za varstvo živali, Ljubljana 5.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušanim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

I Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani bo priredila 25. in 26. t. m. društveni izlet v Benetke. Stroški za vožnjo z avtobusom, za vso prehrano, prenočišče in potni list znašajo 330 din. Na razpolago je še nekaj prostih mest ter vabimo člane in prijatelje naše prosvete, ki se za ta izlet zanimajo, da se prijavijo v pisarni Pax et bonum v frančiškanskem prehodu najpozneje do 18. t. m. Natančnejši program je v omenjeni pisarni interesentom na razpolago.

I Tri Kraljeve slike. V navzočnosti ravnateljice Narodne galerije g. Ivana Zormanja so bile sredi izredne v Jakopičevem paviljonu tri slike Franceta Kralja, katere je umetnik poklonil o priliki svoje jubilejne razstave. Imejtelji kupinov s tiskano številko 3 na sprednji strani in pisano štev. 203 na zadnji strani, dalje štev. 76 in 78 ter štev. 92 in 92, naj obenem s potrdilom naslovljenim na umetniško društvo Slovenski lik, svojim naslovom in vstopnico z dotičnima številkami dvignejo pripadla jim dela v Jakopičevem paviljonu.

I Zanimivo predavanje o belokranjskih navadah in obredih je imel pod okriljem društva »Bela Krajina« vodja »Folklornega instituta« g. Frane Marolt v Trgovskem domu v sredo zvečer. V zanimivem predavanju je predavatelj pojasnil vse najbolj značilne plesne in kola, ki jih bodo pokazali Belokranjci na festivalu v nedeljo 18. junija v Črnomlju. Posebno zanimivo je dejstvo, da

so obredja, ki so se ohranila v Beli Krajini, najstarejša in izvirajo deloma še iz časov, ko so Slovani živeli kot skupna velika družina, naseljena po ruskih stepah. Belokranjski običaji so od vseh navad, ki so se ohranile pri drugih narodih v Evropi, še najbolj ohranjeni, čeprav so tudi izgubili že mnogo podrobnosti in so večinoma le še malenkostni ostanki nekdanjih slovesnih obredij.

I Male utepljenke. 7-letno Vrhovčev Erno iz Most, so potegnili iz Save v Spodnjem Hotiču pri Litiji. Trupelce so starši dali prepeljati domov v Ljubljano. Še enkrat izražamo spoštovani Vrhovčevi družini ob tej prebriski dvojni izgubi globoko sožalje!

I Preveč zdravil je zaužila po nesreči žena pekoveškega pomočnika Gorenje Kati. Zatekla se je v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec.

I Vljuden poziv cenjenemu občinstvu! Po banaki uredbi z dne 26. julija 1938 smejo biti brivsko-frizerski saloni odprti od pol 8 do 12 ter od 2 do 7, ob sobotah pa do 9 zvečer. Veak prekršek te uredbe se strogo kaznuje z večjo denarno globo. Ker se pa dogaja, da del občinstva zahteva postrežbo ravno v času, ko morajo biti obratovalnice po uredbi zaprte, t. j. med 12 in 2 ter po 7 zvečer, vljudno prosimo mojstri, kakor tudi pomožne oeebe, naj občinstvo upošteva zgoraj omenjeno bansko uredbo, ker v sedanjih časih ne more nihče zahtevati od mojstra, da bo plačal kazen 200 din, ako bo svoji stranki storil uslugo ter jo bo postregel v času, ko morajo biti obratovalnice zaprte. — Prav tako strogo se po

MARIBOR

Razočarani Švedi na cesti Maribor - Slovenska Bistrica

Maribor, 14. junija.

Včeraj popoldne so prispeli v Maribor na treh avtomobilih turisti iz Švedske. Bilo je vsega 12 oseb ter so nameravali potovati na naš Jadran. Kljub dežju, ki so ga imeli na potovanju do Maribora, so bila njihova vozila čista, znak, da so se vozili po lepih cestah. Po kratkem postanku so se odpeljali iz Maribora naprej, toda čez dobre pol ure so se naenkrat apet vrnili. Avtomobili so bili sedaj blatni in umazani, kakor da so vozili po najhujših kolovozih. Po povratku so ti Švedi vsi ogorčeni pripovedovali, da si kaj takega, kakor je cesta od Maribora naprej, niso sploh mogli predstavljati. Ze poprej so jih svarili pred jugoslovanskimi cestami ter so bili po prihodu na nemško-jugoslovansko mejo pripravljeni na slabo pot. Ko so pa prišli na našo cesto št. 11j—Maribor, so bili prijetno presenečeni. Cesta sicer ni takšna, kakor so njih doma ali v Nemčiji, toda vendar je dobra. Mišlili so, da bodo po taki cesti vozili na vsej poti do morja, pa so bili takoj za Mariborom grenko razočarani, potem pa so se obrnili nazaj. V Mariboru so se izjavili, da takih cest niso še nikoli videli in da niso svojih vozil ukradli, da bi jih na eni sami vožnji uničili. Iz Maribora so se vrnili v Nemčijo. Naše morje teh turistov gotovo nikoli več ne bo videlo, pa tudi njihovih znancev in prijateljev ne, ker bodo vsem povedali, kakšne so ceste pri nas.

To, kar so doživeli švedski turisti, so ugotovili že nešteti inozemski avtomobilisti. Cesta Maribor—Slovenska Bistrica je res sramota za vso našo državo. Predstavljati si jo zamore le tisti, ki se je enkrat na njej peljal z avtomobilom ali s kakim drugim vozilom. Vse cestešče je kakor razorano, luknja pri luknji, vsaka globoka vsaj za dobro ped, da se jim ni mogoče izogibati. Avtomobilisti so prisiljeni voziti z najmanjšo brzino

uredbi kaznuje vsako nedeljsko delo. Cenjeno občinstvo ponovno vljudno prosimo, da se poslužuje imenovanih obratovalnic samo v času, ko smejo biti odprte.

I Tatovi na delu. Zadnje dneve velosejma so spretni uzmoviči še izkoriščali za to, da se opremijo z najrazličnejšimi potrebščinami. Tat, ki je najbrž strasten ribič, je zadnji dan velosejma odnesel iz paviljona »H« sodobno ribiško opremo, dolgo bambusovo palico, ki je urejena po novi iznajdbi in vredna 1000 din. Iz Lattermannovega drevoreda pa je iz polniškega avtomobila nekdo odnesel na roko vezen namizni prt in šoferski plašč. Prav tako je spreten tat odnesel aktovko K. A. iz Zupanje njive. Avguštinu Ivanu, ki je prišel v Ljubljano po opravih, pa je pri izhodu hotela »Union« spreten žepar izmaknil zlato dvokrovno uro z arabekimi številkami in zlato masivno veržico v skupni vrednosti 5000 din.

I Koles bo kmalu zmanjkalo, če jih bodo tako spretno tatovi odnašali vsak dan. Tako je iz dvorišča hiše v Prešernovi ulici št. 5 odpeljal nekdo kolo znamke »Puch«, vredno 800 din. Izpred gostilne Zakotnik na Zaloški cesti pa je tat odpeljal Kelbelju Valentinu 400 din vredno kolo znamke Dürkopp.

I Nasilen krošnjar. Krošnjarjev, ki ponujajo po hišah blago za obleke ali ves mogoči drugi drobiž, smo že navajeni. Tudi njihova vsiljiva zgovornost je znana, prav tako pa pripravljenost, da popuste od svojih trdnih cen, če treba kar 200 do 300 odstotkov. Res pa nismo pripravljeni pri krošnjarjih na to, kar se je zgodilo včeraj zasebnemu uradniku Pompetu Rudolfu, ki ni hotel pustiti krošnjarja skozi vrata v stanovanje. Krošnjar je hotel s silo priti vendarle v stanovanje in je udaril uradnika, ki ga je skozi napol odprta vrata odslavljal, tako močno po nosu, da je moral iskati pomoči v bolnišnici. Nepremišljeni krošnjar s tem prav gotovo ni napravil usluge svojim stanovskim tovarišem, ki bodo zdaj marsikje bolj težko prišli do kupcev.

I Prikrasite veje, kjer segajo na javen svet. Mestno poglavarstvo poziva vse posestnike, naj v 8 dneh odstranijo drevje in veje, ki segajo na javen svet, ker povzročajo smeti, vlago na hodnikih in prometnim sredstvom zapirajo na cestah pregled. Po preteku tega roka bo mestno poglavarstvo izvedlo odstranitve na stroške posestnikov, ki bodo poleg tega še občutno kaznovani v smislu § 90. zakona o mestnih občinah.

I Kje je najlepša senca in najboljši zrak sredi Ljubljane? Pač nikjer drugje kot na Gradu. Pričakajte se a tem v nedeljo, 18. junija popoldne, ko bo običajna kretna veselica Rdečega križa od 15. do 23. ure s koncertom, kresom, plesom, srečelovom itd. Z udeležbo boste prispevali na pogrešljiv način za človekoljubne namene društva, ki ima posebno dandanes silno važne cilje! Vstopnina samo 2 din, otroci in vojakji prosti. Cene festvinam in pijači zmerno.

ter neprestano menjati smer z desne na levo in obratno, da se izognejo največjim gramam ter vsaj nekoliko štedijo svoje vozilo. Strašna je cesta sedaj, ko so vse te luknje zalite z blatom in vodo. Veak avto je z blatom kar oblit.

Najslabši del ceste — od Tezna do Frama — je določen za rekonstrukcijo ter je v ta namen v preračunu 13 milijonov dinarjev. Dela na tem sektorju naj bi se v kratkem oddala. Po izkušnjah, ki jih imamo tozadevno, ni pričakovati, da bi bile vse formalnosti tako kmalu rešene ter se bo začela rekonstrukcija ceste najbrž šele čez več mesecev ali pa šele na prihodnjo pomlad. Ves ta čas pa bo cesta v takšnem in še slabšem stanju, kakor je sedaj. Domačini se še nekako tolažijo, da bo potem, ko bo cesta betonirana, bolje, tujci, ki prihaja k nam s svojim avtomobilom kot turist, pa je to nemogoče dopovedati. On vidi samo sedanje stanje ceste, ki je obupno, ter potem pripoveduje o naših sramotnih cestnih razmerah po vsem svetu. Zaradi tega bi bilo odveč sedaj hraniti gramoz. Cesto je treba nujno vsaj za silo urediti.

Se na nekaj bi opozorili: Ista cesta se na progi Konjice—Celje ter od Celja naprej proti Ljubljani vzdržuje popolnoma drugače kakor na progi Maribor—Konjice. Od Konjice naprej se cestešče vsako leto vsaj dvakrat utrdi z valjarji, uporablja se boljše in trši gramoz ter je cesta kolikor toliko še v brezhibnem stanju, dasi se s cestami na Gorenjskem, za katere skrbi banska uprava in država, naravnost vzorno, seveda še ne da primerjati, pa četudi je večjega gospodarskega in tudi turističnega pomena. Od Maribora do Konjice pa se cesta posipuje samo pozimi z dravskim prodrom, nikoli še nismo videli na njej valjarja in zaradi tega je sedaj v takšnem stanju.

pravočasno oskrbljeni s tabornimi izkaznicami. Oboje stane 5 din. Prosimo, ne odklanjajte prodajalcev, temveč segajte po knjižicah in znakih!

I Izobraževalno društvo v Krčevini priredi v nedeljo v svojem Društvenem domu v Ribniškem sedlu veliko vrtno veselico z godbo ter raznimi šaljivimi točkami. Vstop je prost, ob slabem vremenu pa se prireditev preloži na prihodnjo nedeljo — 25. t. m.

I Zaplenjena konjska oprema, ki izvira iz tativne, se nahaja na orožniški postaji na Tez-nem. Storilec noče priznati, kje je to opremo vzel, pa prosi orožniška postaja prizadetega lestnika, da se sam oglasi.

I Vlom v trgovino. V Dol. Pečehovi je bil izvršen vlom v trgovino Josipa Perka, Vlomilec je pobasal razne jestvine v vrednosti 700 din, hotel pa je odnesti tudi pisalni stroj, vendar ga ni mogel spraviti skozi odprtno, ki jo je napravil s tem, da je na oknu zvil omrežje. — V Hočah pa je zalotil gostilničar Račič v svoji gostilni nepoklicane nočne goste, ki so s ponarejenimi ključki odprli vrata ter so ga hoteli okraati. Gostilničar in vlomilec so se drug drugega ustrašili, pa so nepridipravi izrabili priliko ter neprepoznani pobegnili.

I Francoski kroček. V soboto, dne 17. junija bo g. Remerand, francoski konzul v Ljubljani, s svojo družino obiskal francoski kroček v Mariboru in prisostvoval zaključni slavnosti otroških tečajev v Vesni ob 16.30. Odbor vljudno vabi vse prijatelje Francije, posebno pa starše otrok, ki se učijo ali se bodo učili francoščine, da pridejo na to slavnost in tako izkažejo dragim gostom svoje veselje nad njihovim obiskom. Vstopnina nil

I Zamenjava obveznic 2½% drž. loterijske rente za vojno škodo stare emisije ter posojila nove emisije se bo vršila le do 31. julija. Od tega

ŽE V PRVIH 3 URAH

boste lahko opazili blagodejni učinek kolesterina Solea-kreme po baržunasti nežnosti kože.

SOLEA
krema za boljšo prehrano kože

dne izgubijo obveznice stare emisije tudi pravice do zamenjave in zaradi tega ne bodo več predstavljale nobene vrednosti.

I Pod deskami pokopan. Na 65-letnega delavca Jožefa Pavlina se je zrušil sklad desek ter ga je pokopal. Pavlin ima zlomljeni obe nogi ter so ga zapeljali v mariborsko bolnišnico.

I Članstvu mariborskih in okoliških odsekov. Člani odsekov Maribor I, III, in V., Studenci, Pobrežje, Radvanje, Kamnica, št. Peter pri Mariboru imajo danes ob 7 zvečer na prostoru SK Železničarja vajo za rajalni pohod. Vsi in točno!

I Kongregacija za gospe ima jutri, na praznik presv. Srca, ob 6 sv. mašo s skupnim svetim obhajilom v kapeli presv. Srca.

I Dostava pošte na Pohorje. Na intervencijo Tujsko-prometne zveze je pošteno ravnateljstvo v Ljubljani zadovoljivo rešilo vprašanje dostave pošte za posamezne turistične postojanke na Pohorju. Za časa letošnje sezone od 16. junija do 15. septembra bo vzdrževala pošta v Hočah vsak dan, razen ob nedeljah, selsko dostavo pošte na Pohorski dom, Mariborsko kočjo, Poštarski dom ter gostilno Kop, razen tega pa tudi zasebnikom v tem območju. Pošta Ruše pa bo v istem času dostavljala pošto trikrat na teden v Ruški koči, na Hlebov dom ter »Penzion Lobnic«.

Celje

I Celjski Zvon priredi v soboto, 17. junija, ob pol 9 zvečer v mestnem gledališču pevski koncert umetnih in narodnih pesmi. Vso celjsko javnost vabimo, da se tega koncerta udeleži v čim večjem številu.

I Samolastno iskanje pravice nedopustno. Včeraj je bila na okrajnem sodišču v Celju zanimiva razprava zaradi samolastnega iskanja pravice. Neki J. iz Polu pri Celju je bil dolžan posestniku Z. iz Celja večjo vsoto denarja, katere pa mu ni hotel vrniti, kar je posestnik Z. tako razjezilo, da je vzel svojemu dolžniku klobuk. To je zvedela oblast in naznanila zadevo sodišču, ki je uvedlo postopek. Sodišče je obsodilo Z. zaradi samolastnega iskanja pravice, ker je vzel svojemu dolžniku klobuk, na 60 din denarne kazni ali na en dan zapore nepogojno. Pač zanimiva razprava!

I Teniš turnir za prvenstvo Celja priredi teniška sekcija SK Celja v nedeljo v mestnem parku v okviru olimpijskega dne. Na tem tekmovanju nastopijo najboljše igralke in igralci tenisa. Pričetek ob 8 zjutraj.

I Podružnica »Sloveneč« in »Slovenskega doma« ter »Domoljubac« in »Bogoljubac«, uredništvo in uprava, sta se preselila v nove pisarniške prostore v Palači Mestne hranilnice na Trgu kralja Aleksandra (nasproti kolodvoru).

I Telovadni nastop celjskega okrožja v Vojniku. V nedeljo, 18. junija priredi celjsko fantovsko in dekliško okrožje velik mladinski nastop v Vojniku. Zbiranje udeležencev bo ob 8 zjutraj na telovadšču. Po sv. maši bo pred cerkvijo prosvetni labor, na katerem bo govoril podpredsednik ZFO celjske podzveze g. Benedičič. Pri popoldanskem telovadnem nastopu na župnijskem travniku bo spregovoril Vrabč Vančič iz Celja. Vso našo javnost vabimo, da se tega mladinskega nastopa udeleži v čim večjem številu!

I Olimpijski peterboj za prvenstvo Celja in pokal trdke A. Miazle bo v nedeljo s pričetkom ob pol 9 na Glaziji. Na tekmovalju bodo nastopili poleg najboljših celjskih tudi zunanji atleti v borbi za lep pokal. Na sporedu so tudi druge zanimive atletske discipline.

I Klub slovenskih kolesarjev v Celju priredi v nedeljo, 18. junija, klubsko kolesarsko dirko na progi Celje—Gomilsko—Celje s štartom in ciljem na Glaziji. Start ob 3 popoldne.

I Zaradi velikega detevja v Gornji Savinjski dolini je Savinja zelo narasla in je že na več krajih prestopila bregova. Če bo deževje še nadalje, je nevarnost poplav. Po travnikih in njivah stoji voda.

I Blagoslovitev prosvetnega doma v Loku pri Zidanem mostu. Prosvetno društvo v Loku pri Zidanem mostu si je s požrtvovalnostjo in ljubeznijo do katoliške prosvete in vzgoje naše mladine čez zimo postavilo novo katoliško dom. Ta dom bo slovesno blagoslovljen v nedeljo Blagoslovil ga bo duhovni svetnik g. Drago Oberžan. Po sveti maši bo pred domom prosvetno zborovanje, na katerem bo govoril gimn. ravnatelj g. dr. Capuder iz Ljubljane. Pokroviteljstvo nad taborom je sprejel ban g. dr. Marke Natlačen. Popoldne po večernicah bo javni telovadni nastop.

KULTURNI OBZORNIK

Haydnov oratorij »Ustvarjenje«

Produkcija drž. konservatorija

V zadnji, dozoreli dobi svojega življenja, ko je doživel že vsa razočaranja svojih pozemeljskih hrepenenj, je ustvaril Haydn eno svojih najlepših umetnin — oratorij »Ustvarjenje« in se v njem poglobil v prvo in zadnjo skrivnost življenja ter jo v prepleti glasbeni podobi približal človeku tako, da presenečen zasliši pred njo in se ob njej zamakne v čudežno harmonijo sveta in prirode. Umetnina je najčistejši plod klasičnega genija, ki je spojil duha in snov v popolno ravnotežje. Zamaknil se je umetnik v lepoto prirodnega življenja, pa se mu je skoznjo razodel snujoči in vseoblikujoči božji duh. In uresničil je Haydn ta svoj navdih v glasbeni umetnini, ki je sicer nekako še navezana na velikega baročnega oratorijanca Händla, ki je pa v izpeljavi in izbiri sredstev povsem prvobitna; veselje do prirode, čutno drage lepote, se je povežalo z udanim doživljanjem onostranske volje, in glasbeno življenje se je izpelo v najčistejši, visoko nadosebni obliki.

Da se je odločil in da je tudi dejansko izvedel to plemenito umetnino v okviru javne produkcije zbor gojencev državnega konservatorija — in sicer po intencijah ravnatelja Julija Betetta in dirigenta dr. D. Svare — to dejstvo je vsega priznanja vredno. S tem je bil dokumentiran velik napredek našega najvišjega glasbenega zavoda — zlasti, ker je bila izvedba celotnega dela na dostojni in resni umetniški višini. Pokazalo se je, da dobivajo velikim in lepim sposobnostim naraščajo primerno smer tudi stremiljenja vodstva, in to je ugodna podlaga za uspešen razvoj. — Najmočnejši vtis je zapustil velik zbor pevcev (čez 70), ki so presenečali po lepi ubranosti in zlasti po sočnem zvenenju mladih in glasbeno tehtno podprtih glasov. Glasovi so bili medsebojno uravnoteženi, lepi zlasti v sopranu, a nekoliko šibki v basu. Tudi simfonični orkester konservatoristov (le zelo redko dopolnjen s člani opernega orkestra) se je uveljavil kot izvajalska skupina, ki je dosegla dobro, čeprav nekoliko skromno zvočno

barvo. Tako se nam je na lep in uspešen način hkrati predstavilo vse raznovrstno vzgojno delo tudi na instrumentalnem polju, kar je za razvoj naše domače glasbene kulture posebnega pomena. Solistične partije te umetnine so najtrši orehi, ker slone še deloma na značilnostih italijanskega baroka in njega posebno dvignjenih pevskih tehničnih zahtevah, vloženih v značaj belcanta z razsežnimi koloraturnimi sestavinami in v svojstveni, za izvedbo občutljivi recitativ. Zato jim mladi pevci še niso povsem dorasli in jih niso mogli glasbeno še povsem izžepati. Vendar pa je bilo petje sopranistke Poljanarjeve na zelo doelojni višini (čeprav je bila trema nekoliko na polji) in je podprlo ugodno mnenje o pevki. A tudi tenorist Sladoljev se je s svojim čistim, pa nekoliko ostro barvanim petjem zelo ugodno uveljavil. Seveda se je pa ravnatelj Julij Betetta, ki je bil sam prevzel basovsko partijo, zaradi svojih izrednih kvalitete v glasu, tehniki, znanju in izrazu močno dvignil nad ostale soliste in s svojim peljem globoko zajel navzočne — a se je znal pri vsem lepo prilagoditi ravni pelja ostalih pevcev ter se z njimi ubrati v enotno zvenenje. — Dirigent dr. Svare, ki je izvedbo vodil, more biti s svojim uspehom, ki ga je dosegel v sorazmerno kratkem času z mladimi izvajalci, odkrito zadovoljen. Dosegel je priznanja vreden uspeh že s tem, ko je dosledno izoblikoval obraz umetnine. Res, da izvedba najljubših lepote še ni odšla in jih še ne razvila; toda to je v okviru šolskega dela in sprito začetništva tudi težko pričakovati.

Tako nam je konservatorij s to glasbeno prireditvijo razkril svoje najboljše in v najvišji podobi in more zadovoljno gledati na svoj uspeh. In prav bi bilo, ko bi se ta koncert, ki je povzročil toliko vsestranskega truda in dosegel tolikšen uspeh, še enkrat javno ponovil. — Na kar bi že vnaprej opozarjali tudi vso našo glasbeno javnost.

V. U.

Ljubljanska drama:

»Neopravičena ura«

(10. junija 1936.)

Poslednja gledališka novost v letošnjem letu je veseloigra »Neopravičena ura«, delo madžarskega dramatika S. Bekeffja. Ta igra je skladno zaključila letošnji spored, bodisi glede na njegov splošni komedijski značaj, bodisi glede na letni čas. Smo ob sklepu šolskega leta, ko nam je šola nekaj več kot vsakdanja zadeva in nam tudi spetna paradija pomeni več kot samo zabavo. Zato ne bo najbrž gledalec, ki bi do kraja ne užival prijetne mešanice in življenja, prepojene z romantičnim otožjem o minljivosti dekliških let, o težavnem začetku samostojnega življenja. »Neopravičena ura« je za danes nekaj takega, kar je bila za prejšnje čase genijiva ljudska drama, ima zabavne in resne prizore, površne in tehne, resnične in neresnične; zato bi celo ne bilo prav, ko bi delo drugače tehtali, kakor je — opereta v dramski podobi, spretno razvedrilo, napol umetnost, kjer je pisatelj več mislil na zunanji uspeh kot na to, kar naj umetnino napolnjuje. Za slovensko uprizoritev bi si želel, da bi bil že prevajalec pokazal nekoliko več domačega čuta; igra bi bila kljub temu še tu in tam tuja, pa bi bila lahko bolj neposredna.

Uprizoritev v. višjega režiserja O. Šesta je dosegla že pri prvi predstavi svoj popolni uspeh. Večina igralcev ni šla čez mero dobrega okusa in zlasti glavni igralci so igrali ne samo prijetno, ampak tudi prizadevno. Zlasti gđ. Anka Levartjeva, za katero je igra kakor nalašč, je dokazala, da zna izraziti tudi tista tihla in zadržana doživljanja, ki smo jih doslej navadno pogrešali. Njena Lili Jägerova, učenka in mlada žena, je v mešanici dogodkov in čustev vseskozi resnična in nevsipljiva, naravnost podkupno naravna. Prav tako je gosp. Kralj kot njen resnobi mož prispel in moder, zlasti pa svetovljanski okreten in daje s svojo umerjenostjo igri trdno hrbenico. Nekoliko smešnega poudarka imata g. Lipah in ga. Nablocka kot oče in mati, zato pa je šolsko okolje, kar se tiče profesorjev in profesorice, dovolj umerjeno; gosp. Cesar in g. Jerman sta kljub vsem nevarnostim ohranila vsak svojo dobro podobo, prav tako gđ. Rakarjeva in ga. Gabrijelečeva; pač pa je šola sama pokazala vse navadne presiljenosti, kljub temu, da sta podobni, kakor sta jih pokazali gđ. Slavčeva in ga. V. Juvanova, omembe vredni. — Gosp. Sever je mladega akademika urezal spet s prepričevalno izvirnostjo. V stranskih vlogah nastopata zabavno tudi g. Drenovec in ga. M. Danilova.

Igra se bo prihodnje leto gotovo še zopet in zopet igrala, pač zato, ker šola na odru daje vedno dovolj zadoščenja in veselja. F. K.

»Čas« št. 8—9

Predzadnja številka letošnjega »Časa« prinaša na uvodnem mestu članek Franca Tersegla »Pobožnost krščanskega človeka«. V uvodu navazuje pisatelj sedanji članek na svojo prejšnjo studijo o religiozni zmedbi in stiski sodobnega sveta ter navaja sodbe tujih pisateljev o pokojnem religioznem geniju p. Lippertu, katerega nekateri stavijo po globoki misli in žaru religioznega navdušenja ob bok sv. Avguštinu. Nadalje pa govori o pravi pobožnosti sodobnega človeka, v katerem mora religiozni duh biti zbujen iz duše vnet ter iz nje prekusiti vso družbo. Pobožnost ni namreč zgolj stvar čustva, pa tudi ne zgolj razuma, ni samo veroizpovedanje, temveč neko strastno, od ljubezni prežeto objejanje božjega sveta, prešinjeno vse naše življenje ob Svetega. Podaja nevarnosti tako imenovane pobožne rutine ter poudarja, da kljub veri v dano avtoriteto mora cveteti vera v areu, v lastni volji, v duhovni potrebi iz naše svobode. Nato naslovi nekaj načelnih besed o religiozni vzgoji, ki more biti prava le, če izhaja iz velikega spoštovanja človekove svobode. Religija cvete v tiholet, breznamernosti in v negi materinskih rok, ki so umetniške, ne pa rokodelske roke! Napačna verska vzgoja je deloma vzrok modernemu odpadništvu, ko mladina iz neke revolucionarne idealnosti ne pa iz izkvarjenosti uhaja iz rok slepih vodnikov. Na koncu potegne črto med znanjem in nedejavno pobožnostjo ter med pravo iz globine vsega srca, ki preraja duše in z njimi evel.

Nadalje piše dr. V. Brumen o pošolski vzgoji in vzgoji odraslih na Angleškem, kakor jo je studiral v svojem študijskem bivanju med Angleži.

Članek temelji na znanstveni literaturi prav tako kot na osebnem opazovanju ter more dobro služiti naši prosvetni politiki in jo oploditi z dobrimi in naprednimi mislimi, ki so drugo že realizirane. Prof. dr. Lambert Ehrlich razpravlja o »Razvojni teoriji« s krščanskega stališča ter podvrže kritiki Darwinovo teorijo kakor tudi Lamarckovo. Dotika se Mendelovih zakonov in dednosti raznih lastnosti. Razprava se bo še nadaljevala. V »Obzorniku« piše Franca Tersegla o vzgoji mladine v fašističnem režimu v Italiji ter o reformah na tem področju od l. 1923, ko je Gentile, prvi minister tega režima, filozof Kantove smeri, začel oblikovati novo mladino. On je postavil šolo na filozofsko humanistično podlago. Novo reformo pa je uveljavil l. 1939 minister Bottai ter se ta reforma imenuje »Carta della scuola«. In te novi reformi je predvsem namenjen ta Terseglov članek, ki nas tako seznanja z novo aktualnostjo italijanskega fašizma. Vednostna podlaga te šole je še vedno humanistična, toda verouk je črtan iz šol, kar pomenja, »da se italijanski fašizem usodno razvija po svojem začetnem zagonu v svoje zadnje posledice. Ta reforma črta razlike med humanističnim in realnim tipom gimnazije ter polaga veliko važnost na latinščino, obenem pa tudi na ročno delo. Tudi koedukacija se polagoma odpravlja. J. Gradišnik je napisal značilen in sodoben članek o francoskem katoličanu in zunanji politiki. Francoske politične stranke so organizirane po družbeni pripadnosti, ne pa svetovno nazorno, kakor pri nas. Danes pa stoji pred vprašanjem, kako v zunanji politiki urediti sožitje med demokratičnimi in totalitarnimi državami, kako se upirati dinamičnim razlikam razizma in totalitarizma? S tega stališča motri članek razne frakcije katoliških francoskih skupin ter opozarja na stališča, ki so jih zavzele te skupine do važnih zunanje-političnih dogodkov zadnjih mesecev. Med novimi knjigami je Ušeničnik ocenil Sodnikovo studijo o Descartu, Grafenauer pa Isačenko o Narečju vasi Sela na Koroškem, Pregelj Tomičev slovar, dr. Capuder dr. Škerlovo zgodovino Ljubljane v prvem desetletju ustavne dobe, Tone Čokan Ingoličev Sosesko, R. Ložar pa Koblarjevo izdajo Čvelbarja. V zapiskih piše F. T. o Tožaru Campanelli. — Prihodnja številka, ki bo izšla 25. junija, bo obenem zaključila 33. letnik »Časa«.

»Mladika« št. 6

Mladika, št. 6. — Junjska številka »Mladike« prinaša nadaljevanje uvodne povesti Janeza Jalna »Trop brez zvoncev«, loveke povesti iz bohinskih planin, v katerih občudujemo Jalnovo plastiko izraza in lic, klenost sloga in jednatost misli, povedanih prav z gorenjsko kratkostjo in nazornostjo, ter prevoda »Bila je žena...« (epikal Raymond Albeck), ki ga sloveni ga. Mara Puntarjeva. Drugo črtilo je priševal France Kunstelj (Gospod Simon), mladi pisatelj, ki stopa v kolone naše ljudskih realistov. Z »Gospodom Simnom« je podal sliko iz naših podeželskih duhovskih krogov, ko se boleden pastir — duhovnik ne more odtrgati od svoje črede — tudi za ceno svojega zdravja ne — ter se žrtvuje zanjo. Joža Likovič, ki postaja vedno izrazitejši pesnik našega barja, je napisal zopet napol bajno barjansko balado »Brodar in jezerka«, polno barjanske mitologije (vila jezerka, ki spije v smrt čolnarja), zavito v polno meglo barjanskega izrazoslovja in baladnega vzdušja, kar je največja odlika Likovičevega peresa. Manj pa ee mu poereči vzbuditi človeško občutje z junakom, ker gre premalo v psihologijo, ostaja le v razpoloženju pokrajine in usode. Bevkova legenda »Kristonosec« pa oživlja narodno legendo o sv. Kristofu ter je živahno in napeto pove za današnji čas. Peemi so priševali za to številko Jože Dular »Jaz nisem bogat«, Vinko Žitnik: »Moji materi«, Leopold Stanek: »Podoba v poletnem večeru« ter Čampa prevod Rilkeja »O, če srce...« Med njimi so žitnikove podobe o materi kot pestunji, svečenici, plevi, žanji in gospodinji nabolje in najmočnejše. Viktor Smolej opisuje svoje vtise v poljskih Tatrah (Zakopanem, Kasprovi vrh) ter bo nadaljeval še naprej pot do Baltika. F. S. Finžgar opisuje delo za Prešernovo rojstno hišo, kakor jo ima danes, ko jo je sprejel iz rok mladine v last slovenski narod po svojem predstavniku g. banu. Fr. Erjavec pripeva »Slike iz Danske« (danske ljudsko šolstvo). Albin Zalaznik opisuje Napoleonov pohod v Rusijo, Marija Tratinikova pa preveča de Kruirov opis Kacha v boju s smrtjo. To so članki, ki spadajo v poljudno znanstvo. V oddelku »Nave knjige«, je ocenjeno nekaj knjig. V »Naše slike« pa razložene slikarske priloge, ki jih ima Mladika vedno veliko. V tej številki so zanimive predvsem fotografije Te-

Angleški kralj in kraljica v New Yorku, med vožnjo čez most West Side Highway.

Težka operacija na morju

Mornarja je ugriznil »morski vrag«

Ko je bil francoski potniški parnik »Massiliac« na poti iz Marseille-a v Buenos Aires, je sredi Atlantskega oceana ujel klice »SOS«. Pošiljal jih je neki tovorni parnik, ki je nujno prosil za nasvete v kočljivi zdravniški zadevi. Eden izmed mornarjev tega tovornega parnika se je med vožnjo — najbrž je hotel naloviti nekaj rib za hrano moštvu na parniku — preveč približal morski gladini in pograbil ga je »morski vrag«, ena izmed najbolj krvoločnih morskih rib, in ga močno ugriznil v roko. Mornarju so najprej za silo podvezali roko, da ne bi izkrcaval, drugih zdravniških pripomočkov pa na tovornem parniku prav za prav ni bilo. Toda roka je bila že predolgo podvezana, od ure do ure je bila bolj črna, bati se je bilo najhujših posledic, ker je možu temperatura že narasla na 41°. V tej stiski je tovorni parnik nujno vprašal po širokem morju za nasvet in pomoč. Njegove klice je ujel zgoraj omenjeni francoski parnik, ki je imel na krovu tudi dva zdravnika. Ta dva sta takoj tudi po radiu dala nekaj nasvetov, predpisala sta antiseptične kope. Toda tovorni parnik je kmalu nato spet sporočil, da njegovemu mornarju ni nič bolje, na-

sprotno, stanje se vedno slabša in da bi ga najbrž moglo rešiti samo to, če bi mu bilo mogoče takoj odrezati roko. Kljub hudemu vetru in veliki razdalji med obema parnikoma — skoraj 700 milj — je poveljnik »Massiliac« takoj izpremenil svojo smer in s polno paro odplul proti tovornemu parniku, ta pa tudi »Massiliac« nasproti. Naslednji dan popoldne sta se parnika sešla in zdravnika so takoj s čolnom prepeljali na tovorni parnik, kjer sta v najpreprostejših okoliščinah začela s operacijo. Ker je pihal močen veter, so morala biti vsa okena na majhnem tovornem parniku zaprta, prostor — obednica — je bil nizek in zato topleh. Ker se je v tem prostoru med operacijo mudilo več ljudi, ki so vsi hoteli videti, kako bo z njihovim tovarišem, so tla kmalu postala tako polna, da sta si morala zdravnika sezuti čevlje, da sta se mogla varno sukati okrog bolnika. In kljub vsem neugodnim okoliščinam se je operacija le posrečila. Zdravnika sta mornarju odrezala roko v komolecu, ki je bila že vsa mrtva, in mu tako rešila življenje. Po opravljenem delu sta se spet odpeljala na »Massiliac« in oba parnika sta odplula vsak v svojo smer.

ŠPORT

Punčec zmaguje dalje v pariškem tenis turnirju

Naš odlični teniš igralec je v nadaljnjem tekmovalju v mednarodnem tenis turnirju v Parizu porazil z lahkoto madžarskega igralca Gaboryja, katerega je odpravil z rezultatom 6:4, 6:4 in 6:2. Zmagava našega Punčeca je bila zelo lahka in partija ni trajala niti eno uro.

Drugi madžarski igralec Szigetli je eliminiral Belgijca Lacroix, Mitičevega zmagovalca v tekmovalju za Davisov pokal.

Naslednji Punčecov nasprotnik je Američan Mac Neyll, ki je dosegel zelo lepe uspehe na letošnjem turnirju. Ta Američan je zelo nevaren nasprotnik in če ga Punčec premaga, se bo potem srečal z drugim Američanom Cookejem polfinalu. Cookeja bi Punčec vsekakor premagal. V pozitivnem primeru se bo srečal potem v finalu s tretjim Američanom Riggicem, katerega splošno smatramo za favorita tega turnirja. Toda če bo Punčec obdržal svojo dosedanja formo in če ne bo imel nesrečnega dne, potem se prav lahko zgodi, da si osvoji prvenstvo Francije v tem mednarodnem tenis turnirju.

V mešanem doubleu je par Kovač-Mitič izgubil napram paru Matije-Kukuljevič. V damskem doubleu sta naši igralci Kovačeva-Florijanov premagali v dveh setih par Keršof-Barbije z rezultatom 6:3, 9:7.

Češko-moravski protektorat se udeleži prihodnjih olimpijskih iger

Na kongresu mednarodnega olimpijskega odbora, ki se je vršil nedavno v Londonu, so izjavili zastopniki Nemčije, da je nemški olimpijski odbor sklenil, da dovoli, da ostane češki delegat v mednarodnem olimpijskem odboru tudi naprej. Iz tega torej sledi, da se bo protektorat češko-moravski udeležil na prihodnji olimpijadi kot samostojna država in bodo češko-moravski športniki tekmovali ločeno od nemških.

Tekme za srednjeevropski pokal

V Pragi igra proti Slaviji BSK, in sicer v ponedeljek. Ostale tekme pa so:

Venus-Bologna v Bukarešti.

Ferenzvaros-Sparta v Budimpešti.

Ambrosiana-Ujpest v Milanu.

Druge nogometne zanimivosti pri nas

Danes odpotuje v Nemčijo na turnejo SK Jugoslavija, ki bo igrala v Hannoveru, Bremenu, Hamburgu, Braunschweigu in Chemnitzu.

V nedeljo se odigra v Zagrebu nogometna tekma med reprezentancami Zagreba in Slovaške. To tekmo je sicer prepovedala Jugoslav. nogometna zveza, vendar je vprašanje, če bo Slovaška, ki še ni članica mednarodne nogometne zveze (zaradi česar ni mogoče izvajati napram njej sankcij) vzela to prepoved na znanje.

lovske procesije iz Rateč na Gorenjskem, ki jih spremlja tudi poseben člančič, ki ga je napisal fotograf Krašovec. Ostali oddelki so že tradicionalni ter pri »Mladiki« nepogrešljivi.

Nedeljski olimpijski dan

Proslava jugoslovanskih športnikov in njihova manifestacija za olimpijsko idejo bo to nedeljo po vsej državi. Vsi športniki bodo prispevali, da omogočijo svojim najboljšim tovarišem dostojno predstavljanje naše države na prihodnji olimpijadi na Finskem. Poleg športnega dela bodo tudi apelirali na športu naklonjeno javnost, da odkupi olimpijske značke po 3 din, kateri znesek bo njihov prispevek v olimpijski fond. — V Ljubljani bodo nastopile po daljšem odmoru atletinje iz Slovenije in Zagreba na meetingu skupno s prireditvijo podzveze za prvo letošnje tekmovalje najboljših atletov Slovenije. Ta prireditve bo popoldne ob 14 na Stadionu. Popoldne nastopijo istotam v medsebojni tekmi mednarodni tekmovalci ZFO. Na Ljubljanci bodo prvi v našem mestu kajak tekme dvojk in enojk in pa nastop dvo- in štirisedežnih dirkalnih čolnov; pričete ob pol 11 na prostoru Ljubljanskega športnega kluba. Na igriščih pod Cekinovim gradom odprti Ilirija tenis turnis dopoldne ob 10. Ob istem času odpeljejo izpred Narodnega doma kolesarji ljublj. podzveze na olimpijsko dirko na 30 km preko Ilja, Laverce nazaj v Ljubljano, kjer bo istotam cilj ob 11. Pred Narodnim domov bo od 10 dalje razstavljeno novo jadralno letalo, ki ga bodo ob tri četrti na 12 svečano krstili. Pri Podutiku na znani gorski progi bodo motorne dirke ZSK Hermes, ki imajo start ob pol 2 popoldne. Plavači in sabljači pa bodo imeli svoj nastop v kopališču Ilirije v ponedeljek ob 20, na prvi letošnji večerni prireditvi v tem kopališču. Vsi placirani tekmovalci prejmejo časno diplomu olimpijskega odbora. — V Novem mestu izvedejo športne in telovadne organizacije dopoldne štafetni tek skozi mesto ter bodo prodajali olimpijske značke. — V Kamniku bo ob 10 tek 6 km, pozneje štafetni tek skozi mesto; popoldne ob 4 pa nogometna tekma med SK Kamnikom in SK Virtus-om. — V Celju je obežen spored, ki prične že v soboto zvečer in ki so ga Celjani že objavili. Vsa proslava ima resno prizadevanje naše mladine za olimpijsko zrelost in zaslужijo podporo naše javnosti.

Motoristi na olimpijski dan

Po sklepu Moto-Hermesa se tudi nedeljska dirka motoristov na krožni progi pri Podutiku vključuje v okvir prireditev Olimpijskega dne. S tem je prireditve mnogo pridobila, ker prejme zmagovalce poleg pripravljenih daril na tej dirki brez ozira na klubsko pripadnost tudi nagrado od Olimpijskega odbora.

Hermežani bodo imeli dovolj gostov-tekmovalcev od drugih klubov, zato ker so tudi oni poslali drugim klubom močne ekipe na tekmovalje.

Danes je prireditelj prejel dovoljenje Kr. ban. uprave, da sme startati na enkrat do 15 motoristov in ne le omejeno število. S tem bodo gledalci imeli izredno možnost zasledovati veliko skupino vozačev v borbi za prvenstvo.

In tako smo lahko prepričani, da bo na Olimpijskem dnevu v nedeljo 18. t. m. ob pol 3 popoldne vsak gledalec prišel za nizko vatopnino na svoj račun.

Pogled v angleško tovarno letal »Vickers-Armstrong«, kjer s polno paro izdelujejo enomotorne bombnike

Podjetni tihotapci med Francijo in Belgijo

Pod državno mejo so imeli predor s tračnicami

Strogi carinski predpisi na nekaterih mejah res že povzročajo take tihotapske zvijače, da je že kar težko verjeti. Najbolj prebrisani pa bodo pač tihotapci na meji med Francijo in Belgijo, ki so se obmejnemu nadzorstvu ognili — pod zemljo, v predor, kjer so nemoteno »poživljali« blagovni promet med obema državama. Sicer je bilo njihovo podjetje gotovo cenejše kot pa tihotapske ladje ali cela brodovja ali tudi drago podkupovanje obmejnih organov — z vsemi takimi stvarmi morajo »pravice tihotapci računati —, vendar pa so v tej iznajdbi najbrž edini na svetu.

Ta obrt je cvetela v pol francoski pol belgijski vasi Vieux Conde blizu mesta Valenciennes. Po tej vasi teče francosko-belgijska meja tako posrečeno, da je nekaj hiš v Franciji, nekaj pa v Belgiji. Že dalj časa je na francoski strani v nekem gradu prebivala neka španska pevka, po imenu Carmen Olivarez, ki si ga je najela, da bi tu preživljala svoj »težko zasluženi« počitek. Kmalu za njo se je v grad priselila neka italijanska slikarka Violette Busbroek, za njima pa je prišel še Raimond Mouneyre, bivši lastnik garaže v mestu Roubaix. Vsi so obsedeli v gradu, čeprav nihče ni vedel, kakšne zveze so med njimi. Šele zdaj, ko je njihova obrt prišla na dan, so ugotovili, da so bili že vsi večkrat kaznovani zaradi tihotapstva. Ko je policija postala na nje pozorna, je nekoč v avtu, ki ga je sama vodila, prišla Italijanka in pri njej našla 140 zavitkov igralnih kart, ki jih je hotela prepeljati iz Belgije v Francijo. Kaznovana je bila z denarno kaznijo, ki jo je v redu plačala, potem pa nikomur od te družbe ni bilo mogoče dokazati nič sumljivega. Sicer so večkrat romali čez mejo na to in ono stran, pa so vselej brez nadaljnjega pokazali vse svoje blago do najmanjšega predmeta. Toda kakor navadno vsaka taka obrt konča na kakih majhni in nič vredni neumnosti, tako je tudi njihov posel prišel na dan na malenkosti. Njihov avto se je namreč nekoč nekaj pokvaril in odpeljati so ga morali v mehanično delavnico v popravilo. Tam pa je policija, ki kaj rada pogleduje tudi v take prostore, ugotovila, da je bil svoj čas avto ukraden v Parizu. Policija jih ni več izpustila izpred oči, čeprav oni niti niso vedeli niso, pod kakšnim nadzorstvom so. Več noči se je v vrtu pod gradom skrival detektiv, ki je budno opazoval, kaj se tam okrog godi. Neko noč je opazil, da obe ženski pogosto prihajata iz gradu. Vselej sta prinesli velik zaboj prsti, ki sta ga na vrtu izpraznili in šli spet nazaj. To se je ponavljalo do belega dne. Naslednji dan je policija že z bolj odkritim obrazom stopila pred grajsko gospodo. Začela se je neizprosna preiskava po vsem gradu.

Preiskava ni ostala prazna. V kleti so odkrili dovolj prostora, rova, ki je 6 metrov pod zemljo, v dolžini kakih 20 metrov, peljal na belgijsko stran in se končal v hiši neke belgijske posestnice. To je bilo pa dovolj in vse se je odzvala. Po tem rovu so prenašali vse blago, pri katerem se zaradi carinskih obremenitev na eni ali drugi strani dobro zaslužijo, zlasti tobak, čipke, čokolado, kavo, razna vina, igralne karte itd. Policija je našla 400 kg belgijskega tobaka, ki bi ga tihotapci ob prvi priliki spravili v promet, poleg tega pa tudi pravo trgovsko knjigovodstvo, v katerem

je bilo vse zapisano, koliko so dolžni dobaviteljem in koliko odjemalci njim. Sprva so tihotapci pošteno »delali«, da so tihotapsko blago na hrbtih prenašali pod mejo. Potem so »prišli napreje in so samotni potiskali ročne vozičke sem in tja, slednjič so se naveličali ročnega dela in tisto noč, ko je njihova obrt prišla na dan, so rove modernizirali, da bi vozičke potiskali med Francijo in Belgijo — ki sta res da zelo prijateljski državi — na elektriko: moški je spodaj širil rove, polagal električni kabel in tračnice, obe ženski pa sta odnašali prst. Sedaj pa je vse te lepe pesmi konec, vsi trije niso sicer pod zemljo, pač pa pod ključem. Spet nov dokaz, da ni tako prebrisanega tihotapstva, ki se ne bi končalo z — aretacijo.

Trajni kodri in prerokovanje

Neko francosko sodišče se peča s svojevrstnim sporom, v katerem je razsodba odvisna od vprašanja, ali more brivec s preveč razbeljenimi škarkami za kodranje las uničiti dar prerokovanja in gledanja v bodočnost (svetlovidstvo) in druge take magične zmoglosti. Znana »prerokinja« madame Olga d'Emma, ki je dolga leta po Parizu gledala v bodočnost in iz lahkovernih ljudi izvabljala denar, je nekega brivca tožila za odškodnino v znesku 100.000 funtov, češ da jo je s preveč razbeljenimi škarkami za trajno kodranje opelkel po tilniku in ji s tem uničil »drugi vid«, da sedaj ne bo več zmožna za prejšnji poklic. Strokovnjaki bodo odločili, ali je na tem kaj ali pa je samo nov poskus preživeti se na račun drugega. Če pade sodba na prid tožnice, bo še marsikatera ženska prišla na dan s tožbo, češ, da je imela magične sposobnosti, s katerimi bi se lahko razkošno preživljala, pa jih ji je brivec — posmodil.

Antilope pri opoldanskem smukanju posebne vrste akacije, ki ima izredno široko krono. Kakor je iz slike videti, so z veliko slastjo planile na zeleno listje

SLEPEC

Detektivska povest

Prva knjiga

UMOR V HIŠI V EALINGU

I.

Vzdolž obrežnega nasipa je bila megla še hujša, kakor je bila v Strandu. Kinlochu se je čudno zdelo, kako je v tako neznanosti razdalji mogoča tako velika razlika. A bila je zares hujša. Okus po žveplu je postajal bolj in bolj dražljiv, medtem ko je neko novo, ostro zaudarjanje, ki je brčkone izviralo iz snovi, ki jih je reka prispelala tej mešanici, povzročalo, da je tisti okus čutil vse do neba svojih ust.

Toda hoja je bila na obrežju mnogo lažja. Tam na prometni cesti se je pri vsakem koraku zadel ob kakšnega pešca ali pa odrinil drugega spoti. Suvanje, ki ga je pretpel! Res, té ali one roke so sosedo prijazno varovale, da ni zadelo telo ob telo; a bile so tudi druge, ki so ga nestrpno pehale v stran ali se trdo zadirale s komolci, tako da je za človeka v takem stanju, v kakršnem je bil Kinloch, čista kmalu postala prava morda. A doli na obrežju, čeprav je bilo njegovo napredovanje še vedno počasno in negotovo, je le imel več prostora, da je mogel preskušati pot in pristo dihati, kajti tista cesta je bila tiha in zapuščenata kakor kakšna škotska vaška ulica na nedeljsko popoldne.

Zdelo se mu je, da je megla z glasovi, ki so prihajali od njega, uganjala čudne burke. Nekateri je povečala, druge zmanjšala. Kašljanje in kihanje tega ali onega slučajnega pešca je povsem slšno prihajalo preko široke ceste; in medtem ko je drdranje nekega vlaka, vozečega preko mostu, bobnelo kakor grom, so udarci Big Bena, bijočega sedem, prihajali kakor po povečani višini

prečiščeni, v lahmem, srebrnem šepetanju skozi zračne plasti.

Ob vzhodu Villiers Streeta pa je še enkrat zamotavil v strujo hitečih ljudi. Toda zdaj se mu vsaj ni bilo bati, da bi bil zgrešil podzemsko železnico. Brzonožna množica, ki je vsa hitela po isti poti in je vsa enako vroče želela dospeti v taki noči do zavetja svojih predmestnih domov, ga je prišla do prostrane veže.

Ko se je pomikal v vrsti proti blagajniškemu okencu, so mu rezki glasovi uradnika pri blagajni, ženket kovanega denarja po pulu in nato jedro cepetanje nog, hitečih proti stopnišču, budili misel, kako drugačen je njegov položaj od položaja teh razgibanih ljudi z določenim namenom. Saj on ni imel ničesar, da bi mu bilo treba hiteti. Nihče ni prisluškoval, kdaj bo razložil njegov ključ. Čas mu ni pomenil nič. Megla? Sklepal je, da bo čez nekoliko ur spet v njenem gostem objemu. Čudno, kako zelo osamljenega se je čutil. Stopal je nizdol po stopnicah in se oprijemal ročne ograje, medtem ko je neštevilna množica ljudi švigala mimo njega in mu nobeden izmed njih ni pomenil nič več kot topot jadrnih nog, brzčeh ki vlakom. A če bi bil zadosti občutljiv, bi mu bil občutek take osamljenosti sredi množice mogel biti v nekakšen opomin. Nemara ga je usoda sama izbrala in ločila od drugih ljudi ter ga določila za pričo čezlega niza čudnih dogodivščin, ki so se imele začeti tisto noč. Saj vse kaže, da uroda res tako postopa in si določil tega ali onega človeka za namen, ki ga ta v tistem času ne more videti. Človek se brez vidnega vzroka drži neke ulice bolj kakor druge pa se v le-tej ulici nepričakovano nekaj pripeti, kar izprevrže vse njegovo življenje.

Ko je Kinloch v Ealing Broadu stopil iz vlaka, je ondi še vedno ležala megla. Hladno in vlažno mu je božala obraz, čeprav so nekatere bolj atrupene primese izginile iz nje. Prejeviš navodilo za nadaljnjo pot od nekega izgubljenega, toda prijaznega voznika, ki je moral po njegovi obleki

Ptuj

Okrajni odbor Rdečega križa v Ptuj priredi v nedeljo, 18. junija t. l. cvetlični dan, Odbor Rdečega križa meščanstvo vlijudno vabi, da prispeva po svojih močeh in ne odvrača z nevoljo mladih prodajalk cvetja. Vsekdo naj se spomni v nedeljo z malim darom Rdečega križa.

Razglednice 700-letnice minoritskega samostana. Po vseh ptujskih trafikah so že nekaj časa krasne razglednice mesta Ptuja in minoritskega samostana, ki so narejene za priložnost proslave 700-letnice minoritskega samostana, ki bo letos od 5. do 8. avgusta v Ptuj. Razglednice so krasen posnetek fotografa Pogačnika in vzbujajo splošno pozornost. Cenjeno občinstvo naproša pripravljani odbor za proslavo 700-letnice, da kupuje te krasne razglednice in se jih ob vsaki priliki poslužuje.

Zveza slovenskih obrtnikov v Ljubljani bo imela v nedeljo 18. junija t. l. ob priložnosti ustanovnega obnega zbora društva slovenskih obrtnikov v Ptuj, veliko zborovanje obrtnikov ptujkega okraja v restavraciji »Slon«, z začetkom ob 10. Na zborovanju bodo govorili predsednik Zveze slovenskih obrtnikov in zbornični svetnik gospod Karel Kavka, predsednik Obrtnega odseka gosp. Ivan Ogrin, zbornični svetnik g. Ivan Šimenc, predsednik Združenja čevljarjev v Ljubljani gosp. Jernej Perdan ter drugi funkcionarji Zveze slovenskih obrtnikov in njenih edinic. Zborovanje je za obrtniški stan velikega pomena, posebno še danes, ko morajo obrtniki rešiti nešteto perečih vprašanj. Dolžnost vsakega je, da prisostvuje temu zborovanju in da skupno z ostalimi poda svoje težnje, kar bo le v korist in napredek obrtništva.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo za Ptuj in okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dolno Lendavo v četrtek, 15. junija v prostorih Združenja trgovcev za mesto Ptuj, v Narodnem domu.

Atentator Matuška izumil stroj zoper atentate

Silvester Matuška je po vsem svetu postal znan zaradi svojih atentatov na železniško progo pri Jüterborgu, Ansbachu in Viatorbagyu, ki so vsi povzročili veliko škodo in zahtevali veliko človeških žrtv. Prišel je pred sodišče, ki ga je obsodilo na dosmrtno ječo, katero prestaja v mestu Waitz na Madžarskem. Te dni pa je jetniškemu ravnatelju sporočil, da je leta zapora porabil za študij, kako naj bi se preprečili taki atentati, in da je iznašel napravo, ki take železniške katastrofe povsem onemogoča. Zločinec, o katerem so se vodile srdite razprave, ali je pri pravi pameti ali ne, je obenem že tudi predložil cel kup risb, opremljenih z vsemi potrebnimi razlagami. Naslovil jih je na madžarski patentni urad, kateremu je s tem prijavil svoj patent na napravo »zoper železniške atentate«. — Če kdo, potem bo res on sam najbolj vedel, kaj bi mu moglo pred leti preprečiti njegove težke zločine.

Orkan podrl 200 hiš

V Severni Ameriki so v nedeljo in ponedeljek divjali silni viharji, zlasti nad državami Illinois, Michigan, Ohio in Kentucky. V nekaterih krajih so viharji dosegli silo orkanov in so povzročili veliko škodo, ki gre v milijone dolarjev. Najtežje je bilo prizadeto mesto Jacksonville, kjer je orkan podrl 200 hiš. Po dosedanjih poročilih so bili pri tej viharji trije ljudje mrtvi, več pa jih je težko ranjenih obležalo pod razvalinami.

Otroški kotiček.

Konči Ahačič

Nosan in Zalika

Ko sliši Nosan, da je Zalika tako obupana, postane tudi sam neskončno žalosten in zastoka: »Oj, Mojmoja! Zakaj si me zapeljala! Mari bi mi Mira svoja darila dala!« Miška sliši to vzdihovanje in radovedno priskaklja. Tedaj vidi, da teko po licih obeh zapuščenih punčk debele solze.

A ne dolgo! Medla lučka se zasveti v temnem podstrešju: srebrna zvezda nad glavo vile Mire. Slišala je jok Nosanovega srca, odprla mu je, da je zavrnili snoči njena darila in prihitela je, da mu olajša gorje. Tik k nesrečnim punčkama stopi dobra vila Mira, držeč v rokah zlato kanglico.

Pristopajte k 300 dinarski akciji za VI. mednar. kongres Kristusa Kralja.

Nova maša v šmarjah na Vipavskem

Po štirih letih je zopet v nedeljo, 4. junija, slovesno pritrkovanje zvalilo množice ljudstva v šmarje k novi maši, ki jo je daroval č. g. Ernest Bandelj. Doma je iz vasi Čipnje pri Brancici iz uglednega in trdnega kmečkega doma. Krasen dan je slovesnost nad vse povzdignil. Tudi farani iz vse vasi so kar tekmovali pri krašenju, postavljanju slavolokov in pripravah. Dokazali so, da spoštujejo svoje duhovnike; pokazali pa so tudi veliko ljubezen do duhovnika domačina. Slavnostni pridigar, bivši nepozabni šmarnski gospod č. g. Ciril Munih je v ognjeviti besedi kar prevzel vso množico. Po svetem opraviilu se je lepo število sobratov in prijateljev zbralo v domači hiši, kjer so novomašniku nazdravljali, mu izročili darove in se veselili njegovega najlepšega dne. Le prehitro je lepi praznik v romantični braniški dolini minil. Č. g. novomašniku pa so napočili delovni dnevi, h katerim mu želimo božjega blagoslov!

stora, ki bi ga mogla drug drugemu prevzeti v Hughovem ercu. A izkazalo se je, da je Dunn imel okus za književnost, in čeprav je ta svoj okus umno obvladoval, tako da ta, kakor pri tovarših, ni prišel nikoli navzkriž z njegovimi strokovnim študijem, je vendarle pripomogel, da sta se oklenila drug drugega. Večkrat pa sta si tudi prišla navzkriž. Katji Dunn je bil čudnega, zakrknjenega značaja in delovanje njegovega duha, čeprav odločno, je bilo dolgočasno počasno. Nato se je Kinloch v duhu povrnil k njunemu zadnjemu setanku. Tudi njemu se je zdaj zdelo to zelo daleč nazaj. Bilo je v Splošni bolnišnici zunaj Boulogne, v katero so ga bili prinesli z njegovo prvo rano. Ko je Peter prišel v njegov oddelek, ga je moral prepoznati, ko se je nemirno dvigal v postelji, kajti tista luknja v plečih je postala središče njegove bolečine; skoraj vse misli mu je priklepala naee, tako da skoraj ni mogel obrniti pozornosti drugam kakor na tisti mali ranjeni del telesa. Neopažen od ranjenca je Dunn v svojem belem površniku sedel poleg postelje, v kateri je ležal, mrzličen in dušeč se od soparnega negibnega ozračja in ognja svoje rane. Nato se je Dunn sklonil naprej in začel počasi in malone šepetajoč ponavljati neke verze, ki so že njive prve besede ranjenca hotele dvigniti pokonci:

St. Andrews, kraj na severu, nemir ljudi sni v erca dnu. Neznaten kraj, razdejan, siv, ležeč ob morju sredi skal, a ob pečine in v zaliv hrumi kipeč za valom val.

Kinloch se je zdrznil spričo znanih mu besed in se obrnil, da bi pogledal človeka, ki je, kakor je sklepal po tem, kar je pravkar govoril, nedvomno prisluškoval pri amih durih njegovega erca. »Peter!« je vzkliknil, ko je prepoznal široki obraz, tako grob, in sive oči, ki so se sklanjale preko njega. A Dunn mu je položil svojo roko na prsi ter ga spet poravnal nazaj.

Opozorilo interesentom pri nakupovanju hiš v Beogradu

Zaradi svoje osebne varnosti, da bi napravili ugodno kupčijo in dobro naložili svoj denar, obiščite nas zaradi pregleda naše večje izbire hiš, ki jih imamo v izključni prodaji po zelo nizkih cenah. Brez vsakih stroškov in obveze za nakup Vam damo avto na razpolago, da si ogledate naše objekte.

CENTRALNI ZAVOD

ZA SPLOŠNO TRGOVSKO POSREDOVANJE — Lastnik LJ. BOGOJEVIĆ, OBILICEV VENAC 38 preko ceste nasproti »Ruskemu carju«, — Telefon 25-7-66

TWN motorji

200 ccm

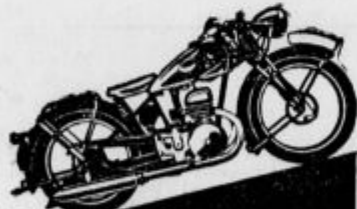
250 ccm

350 ccm

najpopolnejši motorji sedanosti. TWN motorji se dobivajo v vseh strokovnih trgovinah in pri glavnem zastopstvu

R. PRPIĆ, ZAGREB
VRHOVČEVA ULICA 13

Trgovci in mehaniki zahtevajte obširne in brezplačne cenike.

TRIUMPH WERKE
NÜRNBERG A.G.

DARUVAR

mineralno in blatno kopališče

Radioaktivni termalni vreli 38—50° C. Zdravljenje revmatizma, išiasa in ženskih bolezni. Vse leto odprto! Glavna sezona od 15. jun. do 31. avgusta. Izven sezone znatni popusti ob pavšalni ceni. Vse informacije daje

Uprava kopališča.

ZAHVALA vsem darovalcem prelepih vencev in šopkov ter vsem, ki so nam na kater koli način izrazili svoje sožalje v tem težkem času, ko nas je zapustil naš dobi soproj, oči, sin, svak in stric, gospod

JOŠKO KOS

Posebno pa smo dolžni zahvalo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, predvsem č. g. duhovščini, g. podžupanu, g. ravnatelju mariborskih in okoliških meščanskih šol, njegovim tovarišem učiteljem, sošolcem, g. profesorjem, gledališkim igralcem, pevskima zboroma »Maribor« in »Dravi« g. dr. Muhiču za nagrobni govor, vrli četi skavtov za častno spremstvo kakor tudi križarjem in klaricam ter vsem ostalim, ki so kljub silnemu naliču vzdržali do konca. Nadalje se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili k večnemu počitku, a jih zaradi neurja nismo opazili. Se enkrat hvala vsem. — Pokoj njegovi duši! — Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Zalujoči ostali.

ZAHVALA. Ob prerani smrti naše nad vse ljubljene mame, stare mame in tašče gospe

MARIJE SCHWARZ - VASLE

hotelirke in posestnice v Šoštanju

smo bili deležni toliko dokazov iskrenega sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti. Zato izrekamo tem potom našo iskreno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo domači č. duhovščini, župniku Ocvirku in Lesjaku za opravljene molitve, g. zdravniku za požrtvovalno zdravljenje pokojnice, g. Seničevu Ivanki za izredno skrb za časa bolezni, župn. g. Grilu in Kurniku Tonetu za tople poslovilne besede ob grobu, gasilec za častno spremstvo, pevcem in godbi »Zarja« za žalostinke, vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so nam ustno ali pisмено izrazili sožalje in vsem, ki so blago pokojnico od blizu in daleč v tako lepem številu spremljali na njeni zadnji poti in nam s tem lajšali našo veliko bol.

V Šoštanju, dne 13. junija 1939.

Zalujoči ostali.

Naša ljuba dobra mama, stara mama, tašča in teta, gospa

Veršec Jožefa roj. Franzl

so nam dne 14. junija v 64. letu starosti umrli.

Pogreb drage pokojnice bo v petek, 16. junija ob 13 na pokopališče v Olimje.

Podčetrtek, dne 14. junija 1939.

Zalujoči otroci in ostalo sorodstvo.

Parkete, trstje, bakulo, strešno lepenko, bitumenfuto, lesni cement, karbolitni, strešni lak, katran, JUGOLIT-plošče za predelne stene in izolacijo

in razna sredstva za izoliranje dobite najceneje pri

JOS. R. PUH, Ljubljana

Gradaška ulica 22

Telefon št. 25-13

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane nasloves besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlitna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobe

Sezijska sobarica

stara 20—30 let, veščata tudi serviranja in nemišine, dobi službo v pensionu na Gorenjskem. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod značko »Čista« 9718.

Službo dobi

samostojen, trezen mlinar, vaje trgovske in kmečke meljave na električen pogon. — Ponudbe samo z dobrimi priporočili na Ivan Rus, Grosuplje.

Šiviljsko pomočnico

sprejemem takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9767. (b)

Praktikantinja

za trgovino, z malo maturo, sprejemem. — Naslov v podružnici »Slovenca«, Tyrševa cesta 37. (b)

Kuharico

dobro in pošteno, ki bi opravljala tudi vsa hišna dela, sprejme trgovska družina. — Polzve se v upravi »Slov.« pod 9769.

Sezijska sobarica

stara 20—30 let, veščata nemišine, dobi službo v pensionu na Gorenjskem. Ponudbe v upravo »Sl.« pod značko »Snažna« št. 9717. (b)

Vnajem

ODDAJO:

Lokal za trafiklo

oddam. Razlagova ulica št. 6, Celje. (n)

Denar

Hranilne knjižice

3% obveznice

in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO. KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova 40

Objave

V upravi »Slovenca« naj dvignejo inserenti sledeče ponudbe:

Marljiva št. 8893
Pridna št. 8623
Rentabilno podjetje
Stalna služba
Velik promet
Vestna št. 8830
Zaželjen 3643
Pisarniško moč 8943.

LETALSKA ZVEZA LJUBLJANE V LETU 1939

15. junija prične redni zračni promet Ljubljana-Zagreb in preko njega z vsemi ostalimi večjimi kraji Jugoslavije in inozemstva. Odlet ob 10.25, dolet v Ljubljano 15.25. Let iz Ljubljane do Zagreba traja 45 minut, iz Ljubljane do Beograda pa 2 uri 25 minut. Vsi, ki imajo modro žel. legitimacijo imajo 50% popust tudi na letalih. Rezerviranje mest je mogoče za polno in polovično ceno na tel. 36-21

POTUJTE Z LETALI

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Prodamo

Najugodnejši nakup

moških oblik nudi
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana. (1)

Orehova jedrca

zdrava in lepa po 20 din,
in orehe po 6 din. — nudi
Sever & Komp., Ljubljana.
(1)

Ia sveže češnje

za vkuhanje, črne in
rdeče kg 4 in 4.50 din,
sveže hruške spingle ko-
sarice 45 kg franko voz-
nina razpošilja G. Drech-
sler, Tuzla. (1)

Posestva

Enonadstropno hišo

z dobrim donosom, štiri-
stanovanjsko, na Smareki
cesti, nasproti šole, pro-
dam. Naslov pove uprava
»Slovenca« pod št. 9524.

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno na-
obraženi posredovalec —
Cesta 29. oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napro-
daj večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. — Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago.

V Dravljah

je naprodaj po ugodni
ceni travnik in njiva,
pripravno za vsako pod-
jetje. Istotam naprodaj
dobro ohranjen kozolec
(dvojniki). — Vprašati:
Marija Plestenjak, Drav-
lje. (p)

Inserirajte v „Slovenca“!

Pozor dame!

Poletno volneno blago v vseh modnih barvah za kostume in komplete, najnovejša tkanina v svili in bombažu, ki se ne mečka, samo najlepši izbrani vzorci, za čas velesajma posebno znižane cene nudi trdka

F. I. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29

Oglejte si zalogo v krasnih novih prostorih, kjer imate svetlobo za izbirati kot na prostem!

Zahvala

Za tako lepe izraze in dokaze iskrenega sočustvovanja, ki sem jih prejela ob nenadomestljivi izgubi svojega moža, gospoda

Jožefa Žafrana

bivšega župana občine Trebnje
in posestnika na Dol. Ponikvah št. 15

se tem potom najtopleje zahvaljujem vsem, ki so kakor koli izkazovali ljubezen mojemu rajnemu možu, bodisi, da so ga v njegovi dolgi bolezni obiskovali, mu lajšali dušne in telesne bridkosti, ga prišli pokropiti ter ga tako lepo spremili na njegovi zadnji zemeljski poti, zlasti še naši duhovščini med temi g. dekanu za ganljivi govor, še posebno bivšim trebanjskim kaplanom g. Flajniku, Mihi Jenkotu in Stankotu Jegliču, dalje zdravniku dr. C. Dereaniju, poslancu dr. Webletu, trebanjski godbi in pevcem, gasilski četi Ponikve in vsem darovalcem lepih vencev. Vsem Bog plačaj!

Na Dol. Ponikvah, dne 13. junija 1939.

Zalujoča žena Terezija

Zahvala

Za številne izraze sočutja ob bridki izgubi našega ljubega moža, očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Franca Dedeka

izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem svojo najglobljo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. gosp. župniku p. dr. Modestu Novaku za zadnjo tolažbo, g. dr. Jos. Volavšku za vso njegovo vestno skrb v dolgi, težki bolezni in častitim sestram sv. Vincencija za požrtvovalno nego.

Vsem, ki ste rajnega spremili v tako častnem številu na njegov zadnji dom in mu nanosili toliko cvetja, bodi topla hvala.

Ljubljana, dne 15. junija 1939.

Zalujoča rodbina Dedekova